

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษ
เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
(สำนักงาน กปร.)

รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี ๒๕๕๗

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษ
เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
(สำนักงาน กปร.)

พระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือน เนื่องในโอกาสวันข้าราชการพลเรือน ปีพุทธศักราช ๒๕๕๗

ข้าราชการไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใด ระดับไหน มีหน้าที่อย่างไร ล้วนแต่มีส่วนสำคัญอยู่ในงานของแผ่นดินทั้งสิ้น ทุกคนจึงต้องตั้งใจปฏิบัติหน้าที่โดยเต็มกำลังความสามารถ ด้วยอุดมคติ ด้วยความเข้มแข็งเสียสละ และระมัดระวังให้การทุกอย่างในหน้าที่เป็นไปอย่างถูกต้องเที่ยงตรง ด้วยความระลึกรู้ตัวอยู่เสมอว่า การปฏิบัติตัวปฏิบัติงานของตน มีผลเกี่ยวเนื่องถึงสุขทุกข์ของประชาชน ตลอดจนความเจริญขึ้นหรือเสื่อมลงของประเทศชาติ

วังไกลกังวล

วันที่ ๒๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

(หม่อมหลวงจิรพันธุ์ ทวีวงศ์)
เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สารจาก
เลขาธิการ กปร.

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงานสนองพระราชดำริเพื่อประโยชน์สุขของปวงชน ในปี ๒๕๕๗ ได้ปฏิบัติภารกิจหลักของหน่วยงาน คือ การตามเสด็จและรับพระราชทานพระราชดำริ ในการช่วยเหลือราษฎร การติดตามงานฎีกาที่ราษฎรได้ขอพระราชทานความช่วยเหลือ การประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของหน่วยงาน รวมทั้งการติดตามความก้าวหน้าโครงการต่างๆ ที่ดำเนินงานสนองพระราชดำริ ตลอดทั้งจัดการประชุมระดับนโยบายเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานโครงการ เช่น การประชุมคณะกรรมการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การประชุมคณะกรรมการโครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ นอกจากนี้ ด้านงานขยายผลยังเป็นภารกิจที่สำนักงาน กปร. ให้ความสำคัญเพื่อให้ผลสำเร็จจากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริได้ไปสู่ราษฎรอย่างทั่วถึง

สำนักงาน กปร. ได้มีการลงนามข้อตกลงในการร่วมมือกันเพื่อดำเนินงานและขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริกับหน่วยงานต่างๆ รวม ๑๑ หน่วยงาน รวมทั้งได้มีการจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ผลสำเร็จของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การส่งเสริมและขยายผลองค์ความรู้แนวพระราชดำริให้กับสถาบันการศึกษาและเยาวชนในกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนการเผยแพร่พระราชกรณียกิจในสื่อต่างๆ อาทิ สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุและสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อให้ประชาชนทุกหมู่เหล่าได้รับทราบและสามารถน้อมนำแนวพระราชดำริไปปรับประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตให้ยั่งยืนต่อไป

สุดท้ายนี้ กระผมขอขอบคุณหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและบุคลากรของสำนักงาน กปร. ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ ร่วมใจในการดำเนินงานเพื่อสนองพระราชดำริให้สำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลอย่างแท้จริง ก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติสืบไป

(หม่อมหลวงจิรพันธุ์ ทวีวงศ์)
เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สารบัญ

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๓

สารจากเลขาธิการ กปร. ๔

ภาพรวมของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษ
เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๘

- ❖ *ยุทธศาสตร์และผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ สำนักงาน กปร. พ.ศ. ๒๕๕๗* ๙
- ❖ *ข้อมูลพื้นฐานสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ* ๒๔
  - โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ สำนักงาน กปร. ๒๖
  - คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๒๗
  - คณะผู้บริหาร สำนักงาน กปร. ๒๘
  - อัตรากำลัง สำนักงาน กปร. ๓๔
  - งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ ๓๔
    - งบปกติ ๓๔
    - งบกลาง ๓๘
  - ผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ สำนักงาน กปร. ๔๓
  - การดำเนินการตามนโยบายกำกับองค์การที่ดีประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ ๔๖
  - การดำเนินงานด้านส่งเสริมจริยธรรมและการต่อต้านการทุจริต ๔๗

ผลการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ ๔๘

- ***การตามเสด็จและพระราชดำริ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗*** ๕๐
- ***การบริหารจัดการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ*** ๗๒
- ***งานฎีกา*** ๗๔
- ***โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่สำคัญ*** ๗๖
  - ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๗๘
  - โครงการพัฒนาป่าไม้ปากน้ำปราณบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๑๐๒
  - โครงการพัฒนาพื้นที่ตำบลเหล่ากอหกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๑๐๓
  - โครงการสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านหินลาดอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๑๐๕
  - โครงการฝายถ่อนพร้อมระบบส่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๑๐๖
  - โครงการจัดหาน้ำให้ราษฎรบ้านนาเหรียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๑๐๖
  - โครงการไม้ดอกเมืองหนาวอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๑๐๗
  - โครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๑๐๘
- ***การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ*** ๑๑๐
- ***การติดตามงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริขององคมนตรีในพื้นที่ต่างๆ*** ๑๑๘
- ***การเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการบริหารและการพัฒนาทรัพยากรบุคคล*** ๑๒๙
- ***การดำเนินงานด้านประชาสัมพันธ์*** ๑๓๒
- ***การดำเนินงานด้านวิเทศสัมพันธ์*** ๑๓๖
- ***การดำเนินงานด้านสารสนเทศ*** ๑๔๐

ภาพรวมของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษ เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ยุทธศาสตร์และผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ สำนักงาน กปร. พ.ศ. ๒๕๕๗

- ยุทธศาสตร์การพัฒนาการดำเนินงานสนองพระราชดำริ
- ยุทธศาสตร์การขยายผลและเผยแผ่องค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ
- ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพองค์กรสู่ความเป็นเลิศ

ยุทธศาสตร์และผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ สำนักงาน กปร. พ.ศ. ๒๕๕๗

สำนักงาน กปร. ได้กำหนดยุทธศาสตร์ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๐) ในการดำเนินงานสนองพระราชดำริและบริหารจัดการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประกอบด้วย ๓ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยุทธศาสตร์การพัฒนาการดำเนินงานสนองพระราชดำริ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยุทธศาสตร์การขยายผลและเผยแผ่องค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพองค์กรสู่ความเป็นเลิศ

ผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ สำนักงาน กปร. พ.ศ. ๒๕๕๗

๑. ยุทธศาสตร์การพัฒนาการดำเนินงานสนองพระราชดำริ

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	แผนงาน/โครงการ	ผลการดำเนินงาน
๑. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	• จำนวนโครงการที่ได้รับการปรับปรุงซ่อมแซม	• โครงการปรับปรุง/ซ่อมแซม/ฟื้นฟูโครงการฯ ที่มีอยู่เดิมให้สามารถใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น	• การประชุมเชิงปฏิบัติการโครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริในลักษณะพื้นที่เชิงบูรณาการ จ.อุตรดิตถ์ จ.พิษณุโลก จ.เชียงใหม่ จ.นราธิวาส จ.ชุมพร จ.นครพนม จ.อุดรธานี จ.นครราชสีมา จ.ปัตตานี จ.สงขลา จ.ตรัง จ.ปราจีนบุรี จ.ลพบุรี และ จ.สุราษฎร์ธานี
	• จำนวนโครงการฯ ที่ได้รับการต่อยอด	• การต่อยอดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (โครงการหลัก) ให้เกิดประโยชน์	• โครงการแนวทางการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่ชลประทาน จ.สระแก้ว • การจัดมหกรรมเครือข่ายคนรักษ์แฝกแห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๒ จ.ชลบุรี ร่วมกับ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และมหาวิทยาลัยบูรพา
	• จำนวนครั้งที่จัด - การอบรม - ส่งเสริมอาชีพ - ให้ความรู้	• ส่งเสริมอาชีพให้ความรู้/อบรมเพื่อให้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเกิดประโยชน์อย่างครบวงจร	• โครงการฝึกอบรมเกษตรกรของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.ฉะเชิงเทรา • โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรภายใต้หัวข้อ แนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
	• โครงการประเมินผลลัพธ์ผลสัมฤทธิ์ของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	• เพิ่มประสิทธิภาพการติดตามประเมินผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	• ประเมินผลลัพธ์โครงการ จำนวน ๔ โครงการ ได้แก่ ๑. โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณเหนือสระเก็บน้ำคลองทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.สระแก้ว

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	แผนงาน/โครงการ	ผลการดำเนินงาน
			๒. โครงการสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านดอนปอ จ.หนองบัวลำภู ๓. โครงการฝายห้วยเย็น จ.เชียงราย ๔. โครงการฝายทับสมิงคลา จ.สุราษฎร์ธานี
	• โครงการประเมินผลลัพธ์ผลสัมฤทธิ์ของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ		• การติดตามผลโครงการเขื่อนแควน้อยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.พิษณุโลก • การประเมินของโครงการพัฒนาพื้นที่รอบวัดญาณสังวรารามอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.ชลบุรี • การติดตามผลโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยหวดอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.สกลนคร • การติดตามโครงการฝายทดน้ำบ้านวังปลาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.ชุมพร
	• โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการติดตามประเมินผลโครงการ		• การเข้าอบรมหลักสูตร การเขียนและประเมินผลโครงการ : การแปลงแผนยุทธศาสตร์องค์กรสู่การปฏิบัติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (๑ คน) • การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ “โครงการคู่มือมาตรฐานตัวชี้วัดการประเมินผลโครงการ” จัดทำโดย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
	• โครงการติดตามผลโดยระบบ E-monitoring		• ติดตามโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จากสำนักงาน กปร. ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗
๒. ส่งเสริมงานวิชาการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	• จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานวิจัยของศูนย์ฯ กับภาคีนักวิจัยภายนอก	• ส่งเสริมงานวิชาการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	• โครงการประชุมสัมมนาวิชาการศูนย์ศึกษาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ภายใต้การจัดงาน “Thailand Agricultural Expo 2014” หรืองานเกษตรเมืองทอง เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๗ ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี
	• งานวิจัยที่ประสบผลสำเร็จและกลั่นกรองมาเป็นหลักสูตรการฝึกอบรม	• ส่งเสริมงานฝึกอบรมของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	• โครงการฝึกอบรมส่งเสริมและพัฒนาอาชีพตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.เชียงใหม่

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	แผนงาน/โครงการ	ผลการดำเนินงาน
	• มีผลงานวิจัยที่สามารถเผยแพร่ต่อสาธารณะ	• ส่งเสริมศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้เป็นแหล่งศึกษาวิจัย	• การจัดงานชมศูนย์ศึกษาพัฒนาความรู้ดูนิทรรศการ" ณ ศูนย์ศึกษาฯพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.นราธิวาส • การจัดนิทรรศการ ๒๐ ปีใต้ร่มพระบารมี ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.เพชรบุรี • การจัดงาน ท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาชะงุ้มความสุขของคนไทยใต้ร่มพระบารมี ณ ศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.ราชบุรี • การจัดนิทรรศการน้ำพระทัยหลั่งรินลุ่มน้ำปากพนังร่มเย็น จ.นครศรีธรรมราช
๓. พัฒนาระบบบริหารจัดการงานฎีกาและเรื่องร้องทุกข์	• มีการติดตามฎีกา	• การติดตามโครงการ (ฎีกา) ที่ยังไม่ได้ดำเนินการ	• จัดทำระบบ E–petition เพื่อติดตามฎีกา ๑ ระบบ • ประชุมคณะทำงานประสานและติดตามการดำเนินงานฎีกาขอพระราชทานพระมหากรุณาธิคุณ ๑ ครั้ง และประชุมติดตามงาน ๑ ครั้ง
๔. การขยายเครือข่ายและพัฒนาการมีส่วนร่วม	• จัดสัมมนาศึกษาดูงาน (ทุกหน่วย) *ท้องถิ่น*	• กระชับความสัมพันธ์ของเครือข่าย	• โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ระหว่างเจ้าหน้าที่สำนักงาน กปร. และเจ้าหน้าที่กรมชลประทาน รวม ๕ ครั้ง (ณ จ.สงขลา จ.เชียงใหม่ จ.ขอนแก่น จ.เพชรบุรี จ.ชลบุรี)
	• จำนวน (กิจกรรม) ของเครือข่าย	• ขยายเครือข่ายสู่ภาคเอกชน/ประชาชนและต่างประเทศ	• โครงการจัดทำ MOU กับกรมป่าไม้ กรมการปกครอง กอ.รมน. ดำเนินโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ตามแนวพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี • โครงการศึกษาดูงานของเอกอัครราชทูตไทยและผู้แทนทางการเมืองสื่อมวลชนจากประเทศเยอรมนี ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.สกลนคร • โครงการบัวแก้วสัมพันธ์สำหรับกลุ่มประเทศลาตินอเมริกา จำนวน ๑๔ คน

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	แผนงาน/โครงการ	ผลการดำเนินงาน
	• จำนวนกิจกรรมของกลุ่มที่จัดตั้ง	• ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกโครงการ (เชิงคุณภาพ)	• โครงการต่อยอดโครงการพัฒนาแหล่งน้ำแบบบูรณาการพื้นที่เป้าหมาย การฝึกอบรม จำนวน ๒๐ จังหวัด ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และศูนย์สาธิตที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๖ ครั้ง (เดือน ส.ค. – พ.ย. ๒๕๕๗) ประมาณ ๖๐๐ คน
	• จำนวนผลิตภัณฑ์	• สร้างผลิตภัณฑ์เสริมรายได้	• โครงการอบรมส่งเสริมพัฒนาอาชีพการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ • โครงการความร่วมมือกับมูลนิธิชัยพัฒนาในการคัดเลือกผลิตภัณฑ์ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ติดตราภัทรพัฒน์ เพื่อส่งเสริมการจำหน่าย

๒. ยุทธศาสตร์การขยายผลและเผยแผ่องค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	แผนงาน/โครงการ	ผลการดำเนินงาน
๑. การสร้างองค์ความรู้เพื่อขยายผล	• จำนวนองค์ความรู้ใหม่ที่เพิ่มขึ้น	• โครงการรวบรวมข้อมูลการศึกษาวิจัยจากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	• การจัดทำหนังสือ ๔๐ ตัวอย่างความสำเร็จ: เกษตรกรในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ - จัดทำการถอดบทเรียนกลุ่มผู้ใช้น้ำ - การจัดทำคู่มือการขยายผลองค์ความรู้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริเกี่ยวกับบัญชีหลักงานวิชาการของศูนย์ศึกษาฯ ทั้ง ๖ แห่ง
	• การพัฒนาระบบฐานข้อมูลองค์ความรู้ให้มีประสิทธิภาพ • การนำไปใช้ • ความพึงพอใจของผู้ใช้	• โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลองค์ความรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ(ภาพรวม)	• จัดทำข้อมูลองค์ความรู้ในเว็บไซต์ www.rdpb.go.th เพื่อเผยแพร่ประกอบด้วย ๑. ประมวลพระราชดำริเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศ์ ๒. ประมวลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริตั้งแต่ปี ๒๔๙๕ – ๒๕๕๗ จำนวน ๔,๔๔๗ โครงการ ๓. ประมวลแนวคิดทฤษฎีในการพัฒนาตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	แผนงาน/โครงการ	ผลการดำเนินงาน
			๔. จัดทำระบบฐานข้อมูลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยเป็นปัจจุบัน
	• จัดทำเอกสารคู่มือทุกสิ้นปีงบประมาณ	• โครงการรวบรวมและจัดทำเอกสาร	• คัดเลือกผลสำเร็จจากการศึกษาวิจัยศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ไปจัดทำคู่มือฝึกอบรมเผยแพร่ความรู้ “บัญชีหลัก ๙๓ เมนู”
	• จำนวนกิจกรรมการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารองค์ความรู้ (บทความ สัมมนา เว็บไซต์ เอกสารฯ)	• พัฒนาช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารองค์ความรู้เพื่อการขยายผล	• จัดทำข้อมูลองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ ตลอดจนข้อมูลโครงการที่น่าสนใจใน Facebook แฟนเพจสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน ๕๖ เรื่อง • เผยแพร่ผลการปฏิบัติงานและกิจกรรมต่างๆ ของสำนักงาน กปร. ผ่าน Facebook แฟนเพจสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน ๓๐๕ ครั้ง • การเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ www.rdpb.go.th • เผยแพร่ข้อมูลผ่านโปสเตอร์/สิ่งพิมพ์ จำนวน ๑๙๕ ชิ้น • โครงการเผยแพร่โครงการพระราชดำริผ่านสื่อ TV /รายการบ่ายนี้มีคำตอบ • โครงการเสวนาวิชาการ “โครงการจัดงานเฉลิมพระเกียรติร่วมกับกองทัพไทย” ๑๔ – ๑๖ ก.ค. ๕๗ • การบรรยายให้ความรู้ตามแนวพระราชดำริในรูปแบบการบรรยาย ให้แก่ หน่วยงานต่างๆ เช่น กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จ.สุโขทัย จ.พิษณุโลก จ.กำแพงเพชร สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง คณะกรรมการหมู่บ้าน (ก.ม.) สตรี กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรมศาสนา กรมสารบรรณทหารเรือ กรมปศุสัตว์ กรมการปกครอง กระทรวงยุติธรรม

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	แผนงาน/โครงการ	ผลการดำเนินงาน
๒. การขยายผลโครงการ (เกษตรกรประชาชนทั่วไป)	• จำนวนศูนย์เรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น (ศูนย์เรียนรู้ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงและศูนย์เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ)	• โครงการฝึกอบรมอาชีพในภาคเกษตร	• โครงการฝึกอบรมเกษตรกรต้นแบบกับการพัฒนาแบบพอเพียง ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๒ รุ่น • โครงการฝึกอบรมเกษตรกรภายใต้ผลสำเร็จของศูนย์ศึกษาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (ภายใต้โครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีโดยฝึกอบรม ๗๗ จังหวัด ๗,๐๔๖ คน)
	• จำนวนโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศ	• โครงการความร่วมมือระหว่างประเทศ	• โครงการศูนย์ศึกษาและบริการด้านการเกษตรห้วยซอนห้วยซั่ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (หลัก ๒๒) • โครงการส่งเสริมกิจกรรมโรงเรียนวัฒนธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้าหลัก ๖๗ สปป.ลาว • การศึกษาดูงานของคณะทูตานุทูตเยี่ยมชมโครงการศูนย์ศึกษาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
	• จำนวนเยาวชนเครือข่ายที่เพิ่มขึ้น	• โครงการฝึกอบรมเยาวชนการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ	• จัดทำโครงการค่ายเยาวชนรู้งานสืบสานพระราชดำริ จำนวน ๖ ครั้ง • โครงการพี่นำน้องรักษ์น้ำตามแนวพระราชดำริ โดยความร่วมมือกับมูลนิธิอุทกพัฒน์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรมชลประทาน กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
	• จำนวนหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน เอกชน ที่นำแนวคิดโครงการไปขยายผล	• โครงการความร่วมมือในการขยายผลหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, ชุมชน เอกชน (CSR)	• โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการสำหรับเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรขับเคลื่อนขยายผลองค์ความรู้ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (ระดับเกษตรตำบลทั่วประเทศ จำนวน ๗๒๘ คน รับการฝึกอบรมในพื้นที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริและศูนย์สาขา) • การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชาติ (ร่วมมือกับสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี)

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	แผนงาน/โครงการ	ผลการดำเนินงาน
			• การทำ MOU กับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเพื่อส่งเสริมการใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพในศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ • โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาการแก้ไขปัญหาดินถล่มบนพื้นที่สูงชันตามแนวพระราชดำริร่วมกับมูลนิธิชัยพัฒนา • การบรรยายในหัวข้อ คุณธรรมตามรอยพระยุคลบาท ให้กับบุคลากรกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ • โครงการความร่วมมือกับมูลนิธิปิดทองหลังพระสืบสานพระราชดำริ
	• จำนวนศูนย์เรียนรู้ที่ได้รับการติดตามผล	• โครงการติดตามการขยายผล	• ติดตามศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง จำนวน ๑๐ ศูนย์
๓. การประชาสัมพันธ์เชิงรุก	• จำนวนโครงการ • จำนวนเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ	• โครงการขยายผลตามแนวพระราชดำริสู่เยาวชน	• โครงการบรรยายให้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ท กรุงเทพ ในหัวข้อ “การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” • โครงการการบรรยายให้กับสำนักพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดกระบี่ ในหัวข้อ “ตามรอยพ่อหลวงตามรอยพระยุคลบาทจากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” ในกิจกรรมถนนเด็กเดิน ณ จ.กระบี่ • โครงการขยายผลศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แก่เด็กและเยาวชนในพื้นที่ จ.ฉะเชิงเทรา ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
	• มีจำนวนโครงการ • จำนวนจังหวัดที่เข้าร่วมโครงการ	• โครงการขยายผลสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	• การจัดหลักสูตรฝึกอบรมวิทยากรและการนำเสนอเพื่อเผยแพร่และขยายผลการพัฒนาแนวพระราชดำริและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับเทศบาล (พพร.ท.) รุ่นที่ ๑ • โครงการขยายผลสำเร็จของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ จ.ระยอง และเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	แผนงาน/โครงการ	ผลการดำเนินงาน
			• โครงการฝึกอบรมเกษตรกรภายใต้ผลสำเร็จของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (โครงการความร่วมมือระหว่างกระทรวงมหาดไทยกับสำนักงาน กปร.) ดำเนินงานตั้งแต่ ส.ค. ๒๕๕๖ ถึง เม.ย. ๒๕๕๗ รวม ๗๗ จังหวัด ๗,๗๐๐ คน
	• จำนวนเรื่องในการติดตาม (๓ เรื่อง/ปี)	• โครงการติดตามการขยายผลสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	• จัดอบรมให้แก่นายกเทศมนตรีและพนักงานเทศบาลระดับบริหาร รวม ๓ หลักสูตร จำนวน ๗๓ คน (ปี พ.ศ. ๒๕๕๗)
	• จำนวนโครงการ • จำนวนครั้งในการจัดโครงการเฉลิมพระเกียรติ	• โครงการเฉลิมพระเกียรติ	• นิทรรศการมหกรรมทีวีรักษ์โลก ๓๖๐ องศา ๒๐๑๔ Save the world expo ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ร่วมกับสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง ๓ • นิทรรศการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ร่วมกับกรมประชาสัมพันธ์และศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็คเมืองทองธานี ณ อิมแพ็คเมืองทองธานี • นิทรรศการตามรอยพ่อวิถีพอเพียง ร่วมกับศูนย์การค้าพาราไดซ์พาร์ค กทม. • นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ “มหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๗ พรรษา ประโยชน์สุขสู่ปวงประชา” ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.ฉะเชิงเทรา • โครงการเทิดพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี • การเตรียมการโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและป่าชุมชนของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากโครงการพระราชดำริ • การเตรียมการโครงการด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชุมชน และการปลูกพฤกษศาสตร์ไม้ม่วงมงคลเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
	• จำนวนครั้งที่จัดโครงการ	• โครงการขยายผลสู่ภาคสื่อมวลชน	• โครงการสื่ออาสาสืบสานพระราชดำริ (พิเศษ) เพื่อเผยแพร่แนวพระราชดำริและผลสำเร็จของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ให้กับประชาชนไทยในสาธารณรัฐฝรั่งเศส และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	แผนงาน/โครงการ	ผลการดำเนินงาน
			• โครงการสื่ออาสาสืบสานพระราชดำริ ๖ ครั้ง ณ ราชอาณาจักรสวีเดน ราชอาณาจักรเดนมาร์ก จ.เชียงใหม่ จ.ลำปาง สปป.ลาว จ.อุดรธานี จ.กาญจนบุรี จ.ศรีสะเกษ จ.สุรินทร์
๔. การรณรงค์เผยแผ่	• จำนวนเกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรมและนำไปปฏิบัติ	• โครงการฝึกอบรมอาชีพสู่เกษตรกรและกลุ่มอาชีพอื่นๆ (โครงการความร่วมมือกับกระทรวงมหาดไทย)	• โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการสำหรับเจ้าหน้าที่ กรมส่งเสริมการเกษตร “การขับเคลื่อนขยายผลองค์ความรู้ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.เพชรบุรี ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.สกลนคร โครงการพัฒนาลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.นครศรีธรรมราช
	• จำนวนสถาบันการศึกษาที่นำไปปฏิบัติจริง	• โครงการที่นำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติจริงในสถาบันการศึกษา	• โครงการเครือข่ายสถาบันการศึกษาสืบสานพระราชดำริ มีคณาจารย์เข้าร่วมโครงการ ๙๖ คน
	• จำนวนเรื่องในการติดตาม (๓ เรื่อง/ปี)	• โครงการติดตามงานขยายผลภายหลังการฝึกอบรม	• การประเมินผลความสำเร็จของประชาชนที่ได้รับประโยชน์และความรู้จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ จำนวน ๖ แห่ง • การติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมอาชีพของโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.มุกดาหาร
๕. การพัฒนาการทำงานแบบเครือข่าย	• จำนวนแผนงานที่จัดสัมมนาฯ • จำนวนเครือข่ายที่เข้าร่วมกับโครงการ	• การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานกับหน่วยงานเครือข่าย	• โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ (work-shop) “เวทีแลกเปลี่ยนความรู้เพื่อการพัฒนางานขยายผลศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” ณ สำนักงาน กปร. • การจัดสัมมนาศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ในหัวข้อ “ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงทางออกประเทศไทย” ณ สำนักงาน กปร. มีประชาชน ชุมชน หน่วยงานเอกชน ภาครัฐ สื่อมวลชน เข้าร่วม ๒๒๐ คน

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	แผนงาน/โครงการ	ผลการดำเนินงาน
			• อบรม ๕ หลักสูตร ๖ รุ่น ให้แก่บุคลากร ผู้นำชุมชนของสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) ผู้บริหารและบุคลากรของเทศบาล และผู้ปฏิบัติงานสนองพระราชดำริในทุกภาคส่วน
๖. การเพิ่มประสิทธิภาพการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์	• จำนวนกิจกรรม	• โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์	• การเปิดช่องทางการสื่อสารผู้เข้ารับการอบรมผ่านแอพพลิเคชันไลน์กลุ่ม ในปี ๒๕๕๗ ให้ผู้เข้ารับการอบรมเป็นสมาชิกวารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
๗. การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์	• จำนวนระบบ	• โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์	• การจัดทำระบบติดตามความก้าวหน้าฎีกา เพื่อประโยชน์ในการติดตามกระบวนการทำงานขอพระราชทานโครงการ ซึ่งหน่วยงานอื่นๆ สามารถหาข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้
	• จำนวนครั้งในการประชาสัมพันธ์	• โครงการประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อใหม่ (New media)	• การจัดทำแฟนเพจสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ ข้อมูลโครงการ ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ของสำนักงาน กปร. จำนวน ๓๖๑ เรื่อง/ครั้ง • การเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ www.rdpb.go.th การทำสารคดี ข่าวสั้น ขึ้นเผยแพร่ใน youtube
๘. การพัฒนาทรัพยากรบุคคลเพื่อขับเคลื่อนแนวพระราชดำริ	• จัดการฝึกอบรม ๓ หลักสูตรๆ ละ ๑ รุ่นให้แก่บุคลากรของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ท้องถิ่นและภาคประชาชน ได้แก่หลักสูตรสำหรับผู้บริหาร หลักสูตรสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์และหลักสูตรสำหรับวิทยากร	• การพัฒนาทรัพยากรบุคคลเพื่อขับเคลื่อนแนวพระราชดำริ	ในปี ๒๕๕๗ อบรม ๕ หลักสูตร ๖ รุ่น ดังนี้ • ผู้บริหาร ผู้นำชุมชน บุคลากรของสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) จำนวน ๒ รุ่น ๑๔๗ คน • นักบริหารการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ สำหรับผู้บริหารเทศบาล (นบร.ท) ๑ รุ่น ๓๖ คน • นักบริหารการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ (นบร.) รุ่นที่ ๔ จำนวน ๔๑ คน • พัฒนาเครือข่ายและองค์ความรู้เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ รุ่นที่ ๔ จำนวน ๖๓ คน • วิทยากรและการนำเสนอเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ รุ่นที่ ๔ จำนวน ๕๕ คน

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	แผนงาน/โครงการ	ผลการดำเนินงาน
	• จำนวนผู้เข้ารับการอบรม ๔๐ คน/รุ่น หรือมากกว่า		• รวม ๕ หลักสูตร ๖ รุ่น ๓๗๘ คน
	• จัดการฝึกอบรม ๓ หลักสูตรๆ ละ ๑ รุ่นให้แก่ผู้บริหาร และบุคลากรของเทศบาล ได้แก่หลักสูตรสำหรับนักบริหาร หลักสูตรสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์และหลักสูตรสำหรับวิทยากร จำนวนผู้เข้าอบรม ๔๐ คน/รุ่น หรือมากกว่า	• การพัฒนาองค์ความรู้การพัฒนาตามแนวพระราชดำริและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่ผู้บริหารและบุคลากรของเทศบาล	• ในปี ๒๕๕๗ จำนวน ๓ หลักสูตร ๗๓ คน • ในปี ๒๕๕๗ จำนวนผู้เข้าร่วมการอบรมทั้ง ๓ รุ่น ๗๓ คน ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดเนื่องจากเหตุการณ์ทางการเมือง ซึ่งมีผลต่อการจัดสรรงบประมาณของท้องถิ่น • ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพองค์กรสู่ความเป็นเลิศ

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	แผนงาน/โครงการ	ผลการดำเนินงาน
๑. การพัฒนาสมรรถนะบุคลากรสู่คนดีและคนเก่งและมีความสุข	• แผนงานการฝึกอบรมร้อยละ ๘๐ ของบุคลากรที่อบรมมีความรู้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด	• โครงการฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะบุคลากร	• โครงการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ๖๓ หลักสูตร ๖๒๖ คน • ร้อยละ ๑๐๐ ของบุคลากรที่อบรมมีความรู้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด
	• แผนงานการฝึกอบรมร้อยละ๘๐ของบุคลากรที่อบรมมีความรู้และพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	• โครงการเตรียมความพร้อมของบุคลากรในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	• โครงการอบรมหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อเตรียม ความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสำหรับเจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่อง มาจากพระราชดำริ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.สกลนคร จำนวน ๑๕ คน
	• จำนวนแผนงาน • บุคลากรร้อยละ ๘๐ ที่เข้าร่วมโครงการ ความพึงพอใจในการฝึกอบรมในระดับมากขึ้นไป	• โครงการพัฒนาความผาสุกขององค์กร	• โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเจ้าหน้าที่สำนักงาน กปร. ๔ หลักสูตร ๑๒๐ คน
	• จำนวนแผนงานมีการเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันปราบปรามทุจริตในสื่อรูปแบบต่างๆ อย่างน้อย ๒ สื่อ	• โครงการส่งเสริมจริยธรรมตามรอยพระยุคลบาท	• มีการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมจริยธรรม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ประกอบด้วย การส่งเสริมองค์กรที่ดี การเสริมสร้างการบริหารราชการที่ดี การสร้างเสริมคนดีและการรวมพลังและสร้างเครือข่าย • อบรมให้ความรู้ด้านจริยธรรมแก่เจ้าหน้าที่ใหม่ วันที่ ๑๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	แผนงาน/โครงการ	ผลการดำเนินงาน
			• อบรมให้ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้กับลูกจ้างประจำและพนักงานระหว่างวันที่ ๒๒ – ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๗
๒. การพัฒนาการจัดการความรู้และศูนย์รวมความรู้ด้านแนวพระราชดำริ	• มีกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดอย่างน้อย ๒ ครั้ง/ปี	• พัฒนาห้องสมุดที่รวบรวมองค์ความรู้แนวพระราชดำริ	• การประสานขอรับการสนับสนุนหนังสือ เอกสาร CD ที่เกี่ยวข้องกับโครงการอันเนื่อง มาจากพระราชดำริ เพื่อพัฒนาห้องสมุดให้เป็นห้องสมุดเฉพาะโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑๑๑ หน่วยงานและได้รับหนังสือจากหน่วยงานจำนวนประมาณ ๒,๐๐๐ เล่ม • มีการแนะนำหนังสือใหม่ หรือหนังสือที่น่าสนใจ ผ่าน Facebook สำนักงาน กปร. อย่างต่อเนื่อง • ดำเนินการปรับปรุงห้องสมุดให้มีความสวยงามและสามารถแสดงหนังสือที่น่าสนใจของสำนักงาน กปร. ได้เป็นอย่างดี
	• มีกิจกรรมการจัดการความรู้ ๑ ครั้ง/ปี	• โครงการจัดการความรู้	• จัดกิจกรรมเยี่ยมชมโครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา เมื่อวันที่ ๒๙ พ.ค. ๒๕๕๗ เพื่อเรียนรู้แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ผู้เข้าร่วม ๓๓ คน
๓. การบริหารจัดการองค์กรที่มีประสิทธิภาพ	• มีการใช้ทรัพยากรในองค์กรลดลง	• ส่งเสริมการปฏิบัติงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	• การรณรงค์การประหยัดไฟฟ้า/น้ำ ของสำนักงาน กปร. ผ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์ • โครงการเปลี่ยนหลอดไฟกับการไฟฟ้านครหลวงในศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
	• มีโครงการส่งเสริมการปฏิบัติงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๒ ครั้ง/ปี (โครงการสำนักงาน กปร. พอเพียง)		• โครงการฝึกอาชีพของข้าราชการ กปร. ๔ ประเภท คือ การฝึกอาชีพการปลูกผักไฮโดร-โปรนิคส์ กาแฟสด อาหารญี่ปุ่น การสานตะกร้า เพื่อเป็นอาชีพเสริม
	• มีการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานภายใน	• โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการองค์กร	• จัดทำระบบ E-saraban ซึ่งปัจจุบันสามารถใช้ได้ทั้งภายในองค์กร และระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง • จัดทำระบบบริหารจัดการครุภัณฑ์ เพื่อจัดเก็บ ข้อมูลได้ง่าย สะดวกต่อการติดตามครุภัณฑ์ของสำนักงาน

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	แผนงาน/โครงการ	ผลการดำเนินงาน
	• มีการสำรวจความพึงพอใจในกระบวนงานหลักและกระบวนงานสนับสนุน	• โครงการสำรวจความพึงพอใจ	• การสำรวจความพึงพอใจผู้รับบริการจากสำนักงาน กปร. (กระบวนงานพิจารณางบประมาณ) • โครงการสำรวจความพึงพอใจผู้รับบริการจากสำนักงาน กปร. (กระบวนงานประชาสัมพันธ์) • โครงการสำรวจความพึงพอใจเกี่ยวกับสวัสดิการภายในสำนักงาน กปร.
	• มีโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของสำนักงาน กปร.	• โครงการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม	• โครงการสัมมนาประจำปี ๒๕๕๗
	• มีการประเมินผลประสิทธิภาพการบริหารองค์กรปีละ ๑ ครั้ง	• โครงการประเมินผลประสิทธิภาพการบริหารองค์กร	• การจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการประจำปี ๒๕๕๗ โดยผลประเมินเบื้องต้นได้คะแนน ๔.๘ จากคะแนนเต็ม ๕.๐
๔. การป้องกันและปราบปรามทุจริต	• มีระบบบริหารความเสี่ยง	• แผนงานป้องกันและปราบปรามทุจริตและประพฤติมิชอบ	• มีระบบติดตามและรายงานการดำเนินงานตามแผนสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๗
	• มีระบบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน		• มีการเปิดช่องทางรับเรื่องร้องเรียนจากทุกภาคส่วน เช่น จดหมาย โทรศัพท์ และระบบ website เป็นต้น
	• สร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตทั้งภายในและภายนอก		• มีการทำ MOU ระหว่างสำนักงาน กปร.และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพื่อส่งเสริมระบบคุณธรรมความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน
	• มีการปรับปรุงระบบบริหารคุณธรรมในองค์กร		• มีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตเพื่อรับผิดชอบงานด้านส่งเสริมจริยธรรมและการป้องกันและปราบปรามทุจริต
	• มีการปรับปรุงระบบงานเพื่อสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ		• รับการตรวจประเมินผลการปฏิบัติงานด้านภาครัฐ กรมบัญชีกลาง ซึ่งผลการตรวจประเมินเป็นไปด้วยความเรียบร้อยไม่มีข้อสังเกตบัญชีจากสำนักงานมาตรฐานด้านการบัญชี

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	แผนงาน/โครงการ	ผลการดำเนินงาน
	• มีระบบการรับเรื่องร้องเรียนและระบบการดำเนินการกับผู้กระทำผิดที่รวดเร็วชัดเจน		• การปรับปรุงระบบงานการจัดซื้อและการเบิกพัสดุ มีการปรับปรุงช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนให้เป็นปัจจุบัน
	• มีแผนยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมจริยธรรมระยะ ๔ ปี แผนปฏิบัติงานประจำปี	• โครงการส่งเสริมจริยธรรมตามนโยบายของคณะกรรมการจริยธรรม	• จัดทำแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมจริยธรรม ระยะ ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๗ – ๒๕๖๐) แล้วเสร็จ

ข้อมูลพื้นฐานสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

- โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ สำนักงาน กปร.
- คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

- คณะผู้บริหาร สำนักงาน กปร.
- อัตรากำลัง สำนักงาน กปร.
- งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗
  - งบปกติ
  - งบกลาง
- ผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ สำนักงาน กปร.
- การดำเนินงานตามนโยบายกำกับองค์การที่ดีประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗
- การดำเนินงานด้านส่งเสริมจริยธรรมและการต่อต้านการทุจริต

โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)

(แบ่งภารกิจและมอบหมายการปฏิบัติราชการ ตามคำสั่งสำนักงาน กปร. ที่ ๓๑/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๗)

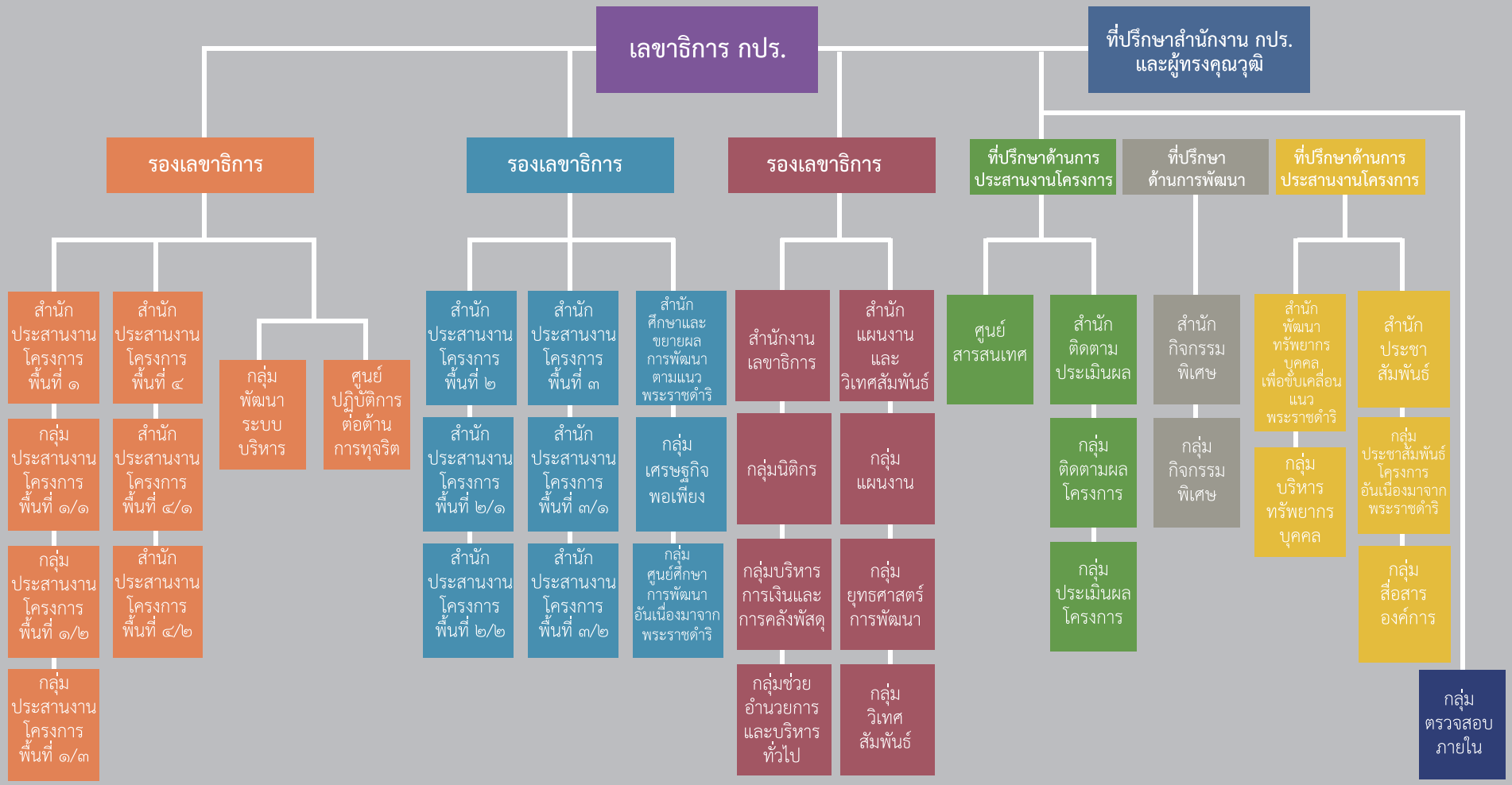

คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.)

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. ๒๕๒๔ ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๒๔ กำหนดให้มีองค์กรระดับชาติ ทำหน้าที่รับผิดชอบต่อการดำเนินงานของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เรียกว่า “คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” (กปร.) ต่อมาได้มีการแก้ไขปรับปรุงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มาเป็นลำดับ ปัจจุบันได้มีการประกาศใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๔๖ โดยได้แก้ไขปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อให้การสนองพระราชดำริเป็นไปอย่างครบถ้วนสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังมีองค์ประกอบดังนี้

(๑)	นายกรัฐมนตรี	เป็นประธานกรรมการ
(๒)	ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	เป็นกรรมการ
(๓)	ปลัดกระทรวงการคลัง	เป็นกรรมการ
(๔)	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	เป็นกรรมการ
(๕)	ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	เป็นกรรมการ
(๖)	ปลัดกระทรวงมหาดไทย	เป็นกรรมการ
(๗)	ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	เป็นกรรมการ
(๘)	ราชเลขาธิการ	เป็นกรรมการ
(๙)	เลขาธิการนายกรัฐมนตรี	เป็นกรรมการ
(๑๐)	เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	เป็นกรรมการ
(๑๑)	ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	เป็นกรรมการ
(๑๒)	ผู้บัญชาการทหารสูงสุด	เป็นกรรมการ
(๑๓)	ผู้บัญชาการทหารบก	เป็นกรรมการ
(๑๔)	รองราชเลขาธิการที่ราชเลขาธิการมอบหมายจำนวนหนึ่งคน	เป็นกรรมการ
(๑๕)	เลขาธิการ กปร.	เป็นกรรมการและเลขานุการ
(๑๖)	รองเลขาธิการ กปร.	เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
(๑๗)	ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักงาน กปร.	เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
(๑๘)	เจ้าหน้าที่สำนักราชเลขาธิการที่ราชเลขาธิการมอบหมายจำนวนหนึ่งคน	เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

โดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. ๒๕๓๔ ข้อ ๘ กำหนดให้มีองคมนตรีหนึ่งคนเป็นที่ปรึกษาของ กปร.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี เป็นที่ปรึกษา กปร.

คณะผู้บริหาร
สำนักงาน กปร.

นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์
เลขาธิการ กปร.

นายโกวิทย์ เพ่งวาณิชย์
รองเลขาธิการ กปร.

หม่อมหลวงจิรพันธุ์ ทวีวงศ์
รองเลขาธิการ กปร.

นางสุวรรณา พาศิริ
รองเลขาธิการ กปร.

ที่ปรึกษา สำนักงาน กปร.

นายดนุชา สินธวานนท์
ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการฯ

นายลลิต ถนอมสิงห์
ที่ปรึกษาด้านการพัฒนา

นายชัชชัย ภูวิชยสัมฤทธิ์
ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการฯ

ผู้อำนวยการสำนัก/กลุ่ม/ศูนย์

นายลลิต ถนอมสิงห์
ผู้อำนวยการสำนักกิจกรรมพิเศษ (รักษาการ)

นายปวัตร์ นวมะรัตน
ผู้อำนวยการสำนักประสานงานโครงการพื้นที่ ๑

นายวรกานต์ จุฑานนท์
ผู้อำนวยการสำนักประสานงานโครงการพื้นที่ ๒

นายสมบูรณ์ วงค์กาด
ผู้อำนวยการสำนักประสานงานโครงการพื้นที่ ๓

นางสาวอุศนีย์ ธูปทอง
ผู้อำนวยการสำนักประสานงานโครงการพื้นที่ ๔

นางสาววัชรี วัฒนไกร
ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการ

นายประสาท พาศิริ
ผู้อำนวยการสำนักศึกษาและขยายผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ

นายอนันต์ ทองประชุม
ผู้อำนวยการสำนักประชาสัมพันธ์

นายสมศักดิ์ เพิ่มเกสร
ผู้อำนวยการสำนักติดตามประเมินผล

ผู้อำนวยการสำนัก/กลุ่ม

นางสาวถกลวรรณ ไกรสรกุล
ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและวิเทศสัมพันธ์

นายจิตพล สิทธิประณีต
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคลเพื่อขับเคลื่อนแนวพระราชดำริ

นางสุพร ตรีนรินทร์
ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศ

สำนักประสานงานโครงการพื้นที่ ๑

นายหทัย วสุนันต์
ผู้อำนวยการสำนักประสานงานโครงการพื้นที่ ๓

นางสาวทิพย์กมล ศุภกุลฐิติพัฒน์
ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานโครงการพื้นที่ ๑/๒

นายอภิศักดิ์ สรวิสูตร
ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานโครงการพื้นที่ ๑/๓

สำนักประสานงานโครงการพื้นที่ ๒

นายนรินทร์ กาญจนฤกษ์
ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานโครงการพื้นที่ ๒/๑

นายปริญญวัฒน์ วัชรอาภากร
ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานโครงการพื้นที่ ๒/๒

สำนักประสานงานโครงการพื้นที่ ๓

นายวิกรม คัยนันทน์
ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานโครงการพื้นที่ ๓/๑

นายศุภรัชต์ อินทราวุธ
ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานโครงการพื้นที่ ๓/๒

สำนักประสานงานโครงการพื้นที่ ๔

นายตรีวิทย์ วินิชสำเภาทิพย์
ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานโครงการพื้นที่ ๔/๑

นายสุทัศน์ ตั้งพิพัฒน์พงศ์
ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานโครงการพื้นที่ ๔/๒

สำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคลเพื่อขับเคลื่อนแนวพระราชดำริ

นายภัททะพงศ์ เทียนศรี
ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารทรัพยากรบุคคล

สำนักศึกษาและขยายผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ

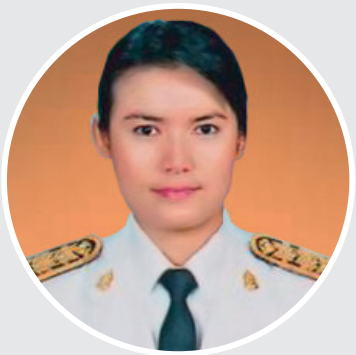

นางสาวสมลักษณ์ บุนนาค
ผู้อำนวยการกลุ่มศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
และรักษาการผู้อำนวยการกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักแผนงานและวิเทศสัมพันธ์

นางพิชญดา หัศภาค
ผู้อำนวยการกลุ่มแผนงาน

นางกมลินี สุขศรีวงศ์
ผู้อำนวยการกลุ่ม
วิเทศสัมพันธ์

นางศิริลักษณ์ ทัสนารมย์
ผู้อำนวยการกลุ่ม
ยุทธศาสตร์การพัฒนา

สำนักติดตามประเมินผล

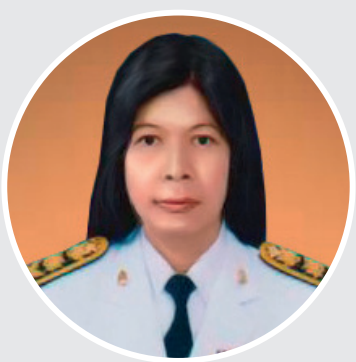

นางเสาวลักษณ์ ควรพินิจ
ผู้อำนวยการกลุ่มติดตามผล
โครงการ

นางสาวจำเนียร เพียรไม่คลาย
ผู้อำนวยการกลุ่มประเมินผล
โครงการ

สำนักประชาสัมพันธ์

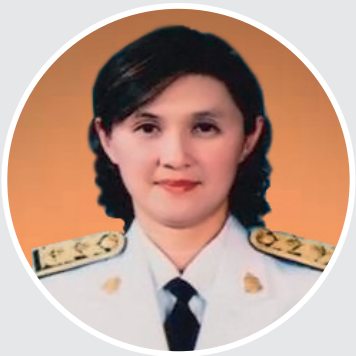

นางศศิพร ปาณิกบุตร
ผู้อำนวยการกลุ่มประชาสัมพันธ์
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

นางสาวศีต์กร ตันกำแหง
ผู้อำนวยการกลุ่มสื่อสาร
องค์การ

สำนักงานเลขาธิการ

นางประพิณ แก้วทอง
ผู้อำนวยการกลุ่มบริหาร
การเงินการคลังและพัสดุ

นายสุวิทย์ ดุลยะนันท์
ผู้อำนวยการกลุ่มนิติการ

นางศิริญญา ดิษฐบรรจง
ผู้อำนวยการกลุ่ม
ช่วยอำนวยการและบริหารทั่วไป

นายวัชระ หัศภาค
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนา
ระบบบริหาร

นางสาวเกษร บุญยกิจสมบัติ
ผู้อำนวยการกลุ่ม
ตรวจสอบภายใน

อัตรากำลัง สำนักงาน กปร.

อัตรากำลังเจ้าหน้าที่สำนักงาน กปร. ปี ๒๕๕๗ มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๙๖ คน

- ข้าราชการ จำนวน ๑๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๒๒ ของบุคลากรทั้งหมด
- ลูกจ้างประจำ จำนวน ๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๗๔ ของบุคลากรทั้งหมด
- พนักงานราชการ จำนวน ๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๐๔ ของบุคลากรทั้งหมด

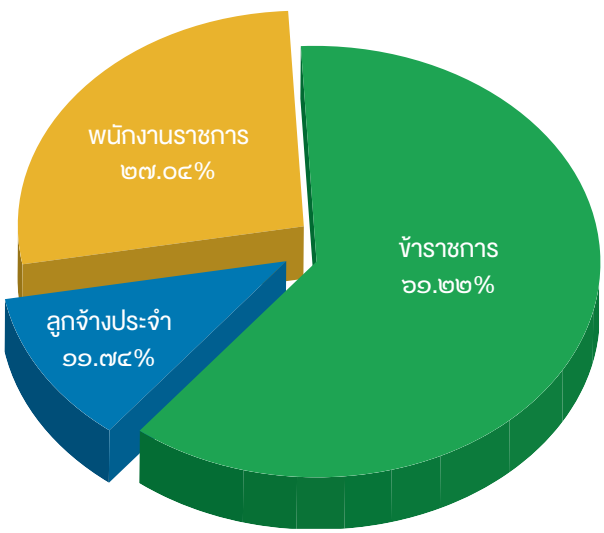

อัตรากำลังเจ้าหน้าที่สำนักงาน กปร.

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗

งบปกติ

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๗ งบปกติ จำนวน ๕๕๗,๓๐๖,๑๐๐.๐๐ บาท แยกตามงบประมาณรายจ่าย ดังนี้

ตารางที่ ๑ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗

รายการ	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	ร้อยละ
๑. งบบุคลากร	**๖๖,๓๓๔,๑๐๐.๐๐**	๑๑.๙๐
๑.๑ เงินเดือนค่าจ้างประจำ	๕๔,๔๓๐,๕๐๐.๐๐	
๑.๒ ค่าตอบแทนพนักงานราชการ	๑๑,๙๐๓,๖๐๐.๐๐	
๒. งบดำเนินงาน	**๔๐,๒๐๗,๖๐๐.๐๐**	๗.๒๑
๒.๑ ค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ	๓๓,๒๔๐,๑๐๐.๐๐	
๒.๒ ค่าสาธารณูปโภค	๖,๙๖๗,๕๐๐.๐๐	
๓. งบเงินอุดหนุน	**๔๕๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐**	๘๐.๗๕
๓.๑ เงินอุดหนุนทั่วไป	๔๕๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	
๑) ค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของมูลนิธิโครงการหลวง	๔๕๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	
๔. งบรายจ่ายอื่น	**๗๖๔,๔๐๐.๐๐**	๐.๑๔
๔.๑ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว	๗๖๔,๔๐๐.๐๐	
ยอดรวม	**๕๕๗,๓๐๖,๑๐๐.๐๐**	**๑๐๐.๐๐**

แผนภูมิภาพที่ ๑ แสดงวงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗

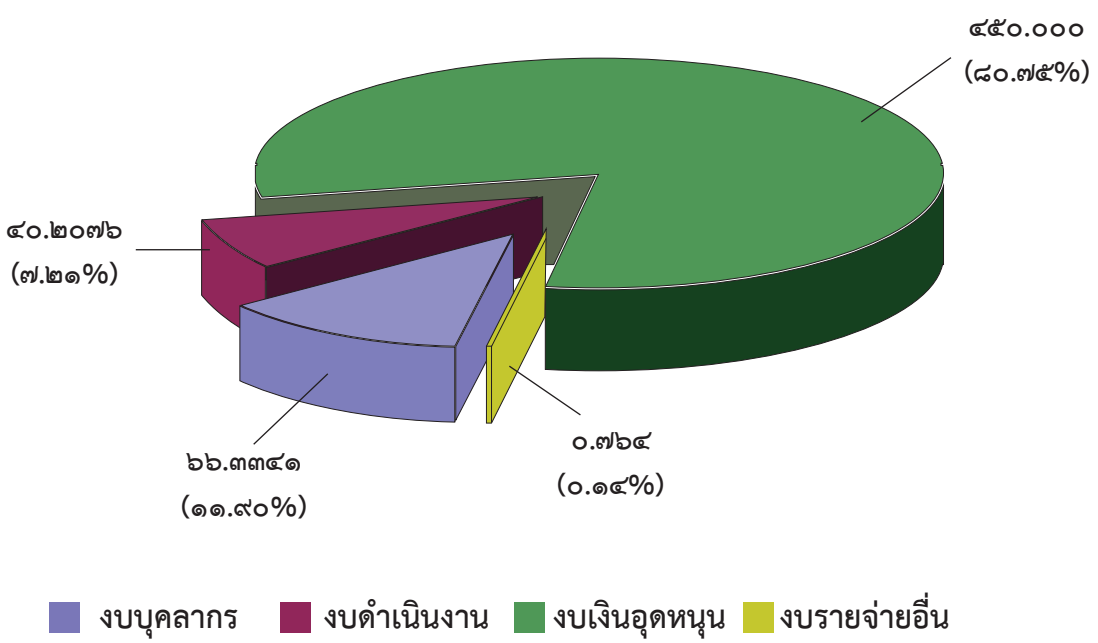

ผลการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗ เป็นเงินจำนวน ๕๕๒,๐๗๒,๕๕๓.๔๑ บาท คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๐๖ วงเงินกันไว้เบิกเหลื่อมปี จำนวน ๒,๗๙๒,๙๑๐.๙๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๕๐ การสำรองเงิน จำนวน ๑,๖๐๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๒๙ คงเหลืองบประมาณ เป็นเงินทั้งสิ้น ๘๔๐,๖๓๕.๖๙ บาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๕

ตารางที่ ๒ สรุปผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ งบปกติ

ประเภทรายจ่าย	วงเงินงบประมาณ	กันไว้เบิกเหลื่อมปี	การสำรองเงิน	เบิกจ่าย	คงเหลือ
๑. งบบุคลากร	**๖๖,๓๓๔,๑๐๐.๐๐**	**๐.๐๐**	**๐.๐๐**	**๖๕,๗๕๐,๘๙๕.๕๙**	**๕๘๓,๒๐๔.๔๑**
๑.๑ เงินเดือนและค่าจ้างประจำ	๕๔,๔๓๐,๕๐๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๕๔,๒๕๒,๔๒๒.๓๗	๑๗๘,๐๗๗.๖๓
๑.๒ ค่าตอบแทนพนักงานราชการ	๑๑,๙๐๓,๖๐๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๑๑,๔๙๘,๔๗๓.๒๒	๔๐๕,๑๒๖.๗๘
๒. งบดำเนินงาน	**๔๐,๒๐๗,๖๐๐.๐๐**	**๒,๗๙๒,๙๑๐.๙๐**	**๑,๔๐๐,๐๐๐.๐๐**	**๓๕,๘๓๕,๗๕๔.๙๐**	**๑๗๘,๙๓๔.๒๐**
๒.๑ ค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ	๓๓,๒๔๐,๑๐๐.๐๐	๒,๗๙๒,๙๑๐.๙๐	๕๐๐,๐๐๐.๐๐	๒๙,๘๓๐,๗๗๐.๙๖	๑๑๖,๔๑๘.๑๔
๒.๒ ค่าสาธารณูปโภค	๖,๙๖๗,๕๐๐.๐๐	๐.๐๐	๙๐๐,๐๐๐.๐๐	๖,๐๐๔,๙๘๓.๙๔	๖๒,๕๑๖.๐๖
๓. งบเงินอุดหนุน	**๔๕๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐**	**๐.๐๐**	**๐.๐๐**	**๔๕๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐**	**๐.๐๐**
๓.๑ เงินอุดหนุนทั่วไป	๔๕๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๔๕๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๐.๐๐
1) ค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของมูลนิธิโครงการหลวง	๔๕๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๔๕๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๐.๐๐
๔. งบรายจ่ายอื่น	**๗๖๔,๔๐๐.๐๐**	**๐.๐๐**	**๒๐๐,๐๐๐.๐๐**	**๔๘๕,๙๐๒.๙๒**	**๗๘,๔๙๗.๐๘**
๔.๑ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว	๗๖๔,๔๐๐.๐๐	๐.๐๐	๒๐๐,๐๐๐.๐๐	๔๘๕,๙๐๒.๙๒	๗๘,๔๙๗.๐๘
ยอดรวม	**๕๕๗,๓๐๖,๑๐๐.๐๐**	**๒,๗๙๒,๙๑๐.๙๐ ๐.๕๐ %**	**๑,๖๐๐,๐๐๐.๐๐ ๐.๒๙ %**	**๕๕๒,๐๗๒,๕๕๓.๔๑ ๙๙.๐๖%**	**๘๔๐,๖๓๕.๖๙ ๐.๑๕%**

หมายเหตุ

๑. โอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณรายจ่ายจากงบดำเนินงานไปงบรายจ่ายอื่น จำนวน ๑๓๗,๖๐๐ บาท

๒. โอนเปลี่ยนแปลงจากงบดำเนินงาน ค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุไปตั้งจ่ายงบบุคลากร จำนวน ๗๙๔,๓๐๐ บาท

เพื่อสมทบเป็นเงินเลื่อนขั้นเงินเดือนและเงินปรับวุฒิข้าราชการ และลูกจ้างประจำ ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๒๐.๓/๑๑๘๕๔ ลงวันที่ ๒ พ.ค. ๒๕๕๗

แผนภูมิภาพที่ ๒ แสดงผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่าย งบปกติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗

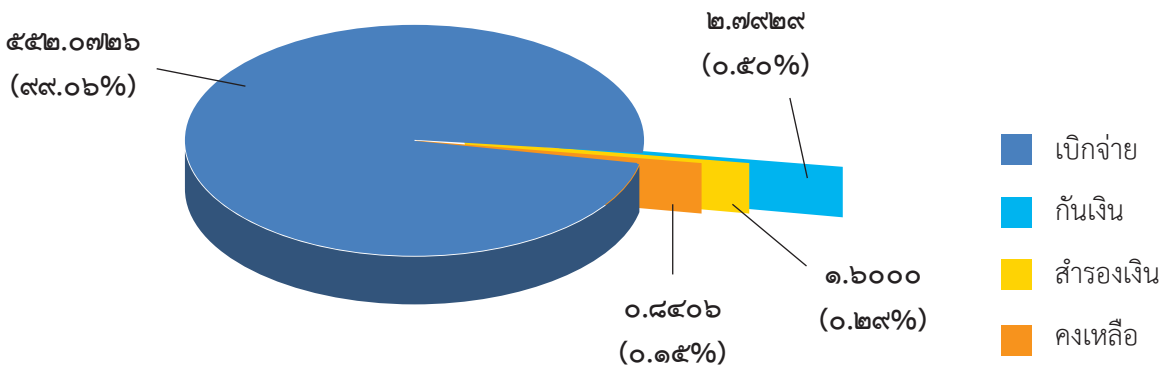

แผนภูมิภาพที่ ๓ แสดงการเปรียบเทียบวงเงินงบประมาณที่ได้รับและผลการใช้จ่ายเงิน - งบปกติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗

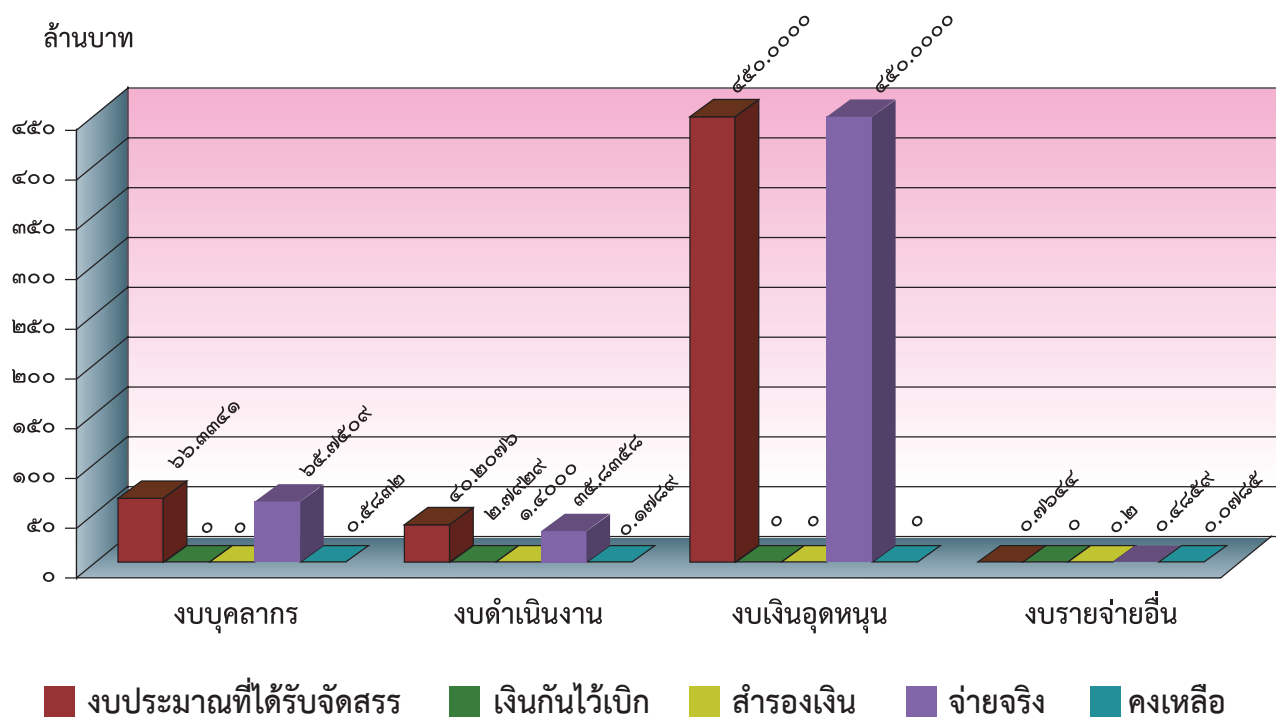

งบกลาง

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๕๗ งบกลาง ค่าใช้จ่ายตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริจำนวน ๘ โครงการ เป็นเงิน ๑๓๖,๖๐๘,๔๗๔.๐๐ บาท แยกตามโครงการ ดังนี้

รายการ	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร
๑. โครงการกิจกรรมบริหารสำนักงาน กปร. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ (งวดที่ ๑)	**๒๗,๕๐๙,๔๖๕.๐๐**
๑.๑ งบดำเนินงาน	๑๕,๓๕๙,๒๐๐.๐๐
๑.๒ งบลงทุน	๓,๘๖๑,๑๐๐.๐๐
๑.๓ งบรายจ่ายอื่น	๘,๒๘๙,๑๖๕.๐๐
๒. โครงการพัฒนาดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (แผนงานบริหาร แผนงานอำนวยการ แผนงานพัฒนาการเกษตรและอาชีพ และแผนงานพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต) อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย	**๒๗,๕๓๔,๑๔๙.๐๐**
๒.๑ งบเงินอุดหนุน	๒๗,๕๓๔,๑๔๙.๐๐
๓. โครงการอุทยานสิ่งแวดล้อมนานาชาติสิรินธร อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี	**๑๒,๐๔๒,๔๐๐.๐๐**
๓.๑ งบเงินอุดหนุน	๑๒,๐๔๒,๔๐๐.๐๐
๔. โครงการกิจกรรมบริหารงานสำนักงาน กปร. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ เพิ่มเติม (งวดที่ ๒)	**๕,๓๘๐,๘๐๐.๐๐**
๔.๑ งบดำเนินงาน	๒,๒๕๑,๐๐๐.๐๐
๔.๒ งบลงทุน	๑,๕๒๙,๘๐๐.๐๐
๔.๓ งบรายจ่ายอื่น	๑,๖๐๐,๐๐๐.๐๐
๕. โครงการปรับปรุงพระตำหนักดอยตุงและอาคารประกอบในพื้นที่โครงการพัฒนาดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย	**๔๙,๙๗๒,๕๖๐.๐๐**
๕.๑ งบเงินอุดหนุน	๔๙,๙๗๒,๕๖๐.๐๐
๖. โครงการกิจกรรมบริหารงานสำนักงาน กปร. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ เพิ่มเติม (งวดที่ ๓) (งานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ)	**๔,๕๐๐,๐๐๐.๐๐**
๖.๑ งบดำเนินงาน	๔,๕๐๐,๐๐๐.๐๐
๗. โครงการกิจกรรมบริหารงานสำนักงาน กปร. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ เพิ่มเติม (งวดที่ ๔) (โครงการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในโอกาสทรงเจริญพระชนมพรรษา ๘๗ พรรษา)	**๙,๒๑๖,๖๐๐.๐๐**
๗.๑ งบดำเนินงาน	๙,๒๑๖,๖๐๐.๐๐
๘. โครงการกิจกรรมบริหารงานสำนักงาน กปร. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ เพิ่มเติม (งวดที่ ๕) (โครงการเครือข่ายสถาบันการศึกษาสืบสานพระราชดำริ ให้แก่ ครู อาจารย์)	**๔๕๒,๕๐๐.๐๐**
๘.๑ งบดำเนินงาน	๔๕๒,๕๐๐.๐๐
ยอดรวม	**๑๓๖,๖๐๘,๔๗๔.๐๐**

สรุปผลการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๗ งบกลาง ค่าใช้จ่ายตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗ จำนวน ๑๒๓,๙๐๒,๔๙๐.๑๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๗๐ กันไว้เบิกเหลื่อมปีกรณีไม่มีหนี้ผูกพัน จำนวน ๑๘๐,๐๐๐.๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๓ กันไว้เบิกเหลื่อมปีกรณีมีหนี้ผูกพัน จำนวน ๑๑,๒๔๗,๔๖๐.๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๘.๒๓ คงเหลืองบประมาณ เป็นเงินทั้งสิ้น ๑,๒๗๘,๕๒๓.๙๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๙๔

รายการ	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	กันไว้เบิกเหลื่อมปีกรณีไม่มีหนี้ผูกพัน	กันไว้เบิกเหลื่อมปีกรณีมีหนี้ผูกพัน	เบิกจ่าย	คงเหลือ
๑. โครงการกิจกรรมบริหารสำนักงาน กปร. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗ (งวดที่ ๑)	**๒๗,๕๐๙,๔๖๕.๐๐**	**๑๘๐,๐๐๐.๐๐**	**๗,๐๐๖,๐๘๐.๐๐**	**๑๙,๒๙๐,๐๐๑.๑๐**	**๑,๐๓๓,๓๘๓.๙๐**
๑.๑ งบดำเนินงาน	๑๕,๓๕๙,๒๐๐.๐๐	๑๘๐,๐๐๐.๐๐	๕,๒๙๗,๖๐๐.๐๐	๙,๗๐๕,๗๑๔.๐๐	๑๗๕,๘๘๖.๐๐
๑.๒ งบลงทุน	๓,๘๖๑,๑๐๐.๐๐	๐.๐๐	๑,๗๐๘,๔๘๐.๐๐	๒,๐๖๙,๒๗๙.๑๐	๘๓,๓๔๐.๙๐
๑.๓ งบรายจ่ายอื่น	๘,๒๘๙,๑๖๕.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๗,๕๑๕,๐๐๘.๐๐	๗๗๔,๑๕๗.๐๐
๒. โครงการพัฒนาดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (แผนงานบริหาร แผนงานอำนวยการ แผนงานพัฒนา การเกษตร และอาชีพ และแผนงานพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต) อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย	**๒๗,๕๓๔,๑๔๙.๐๐**	**๐.๐๐**	**๐.๐๐**	**๒๗,๕๓๔,๑๔๙.๐๐**	**๐.๐๐**
๒.๑ งบเงินอุดหนุน	๒๗,๕๓๔,๑๔๙.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๒๗,๕๓๔,๑๔๙.๐๐	๐.๐๐
๓. โครงการอุทยานสิ่งแวดล้อมนานาชาติสิรินธร อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี	**๑๒,๐๔๒,๔๐๐.๐๐**	**๐.๐๐**	**๐.๐๐**	**๑๒,๐๔๒,๔๐๐.๐๐**	**๐.๐๐**
๓.๑ งบเงินอุดหนุน	๑๒,๐๔๒,๔๐๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๑๒,๐๔๒,๔๐๐.๐๐	๐.๐๐

รายการ	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	กันไว้เบิกเหลื่อมปี กรณีไม่มีหนี้ผูกพัน	กันไว้เบิกเหลื่อมปี กรณีมีหนี้ผูกพัน	เบิกจ่าย	คงเหลือ
๔. โครงการกิจกรรมบริหารงานสำนักงาน กปร. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ เพิ่มเติม (งวดที่ ๒)	**๕,๓๘๐,๘๐๐.๐๐**	**๐.๐๐**	**๘๐๐,๐๐๐.๐๐**	**๔,๔๖๗,๔๖๕.๐๐**	**๑๑๓,๓๓๕.๐๐**
๔.๑ งบดำเนินงาน	๒,๒๕๑,๐๐๐.๐๐	๐.๐๐	๘๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๓๔๒,๔๔๕.๐๐	๑๐๘,๕๕๕.๐๐
๔.๒ งบลงทุน	๑,๕๒๙,๘๐๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๑,๕๒๕,๐๒๐.๐๐	๔,๗๘๐.๐๐
๔.๓ งบรายจ่ายอื่น	๑,๖๐๐,๐๐๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๑,๖๐๐,๐๐๐.๐๐	๐.๐๐
๕. โครงการปรับปรุงพระตำหนักดอยตุงและอาคารประกอบในพื้นที่โครงการพัฒนาดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย	**๔๙,๙๗๒,๕๖๐.๐๐**	**๐.๐๐**	**๐.๐๐**	**๔๙,๙๗๒,๕๖๐.๐๐**	**๐.๐๐**
๕.๑ งบเงินอุดหนุน	๔๙,๙๗๒,๕๖๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๔๙,๙๗๒,๕๖๐.๐๐	๐.๐๐
๖. โครงการกิจกรรมบริหารงานสำนักงาน กปร. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ เพิ่มเติม (งวดที่ ๓) (งานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ)	**๔,๕๐๐,๐๐๐.๐๐**	**๐.๐๐**	**๓,๔๔๑,๓๘๐.๐๐**	**๙๙๙,๗๘๐.๐๐**	**๕๘,๘๔๐.๐๐**
๖.๑ งบดำเนินงาน	๔,๕๐๐,๐๐๐.๐๐	๐.๐๐	๓,๔๔๑,๓๘๐.๐๐	๙๙๙,๗๘๐.๐๐	๕๘,๘๔๐.๐๐

รายการ	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	กันไว้เบิกเหลื่อมปี กรณีไม่มีหนี้ผูกพัน	กันไว้เบิกเหลื่อมปี กรณีมีหนี้ผูกพัน	เบิกจ่าย	คงเหลือ
๗. โครงการกิจกรรมบริหารงานสำนักงานกปร. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ เพิ่มเติม (งวดที่ ๔) (โครงการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในโอกาสทรงเจริญพระชนมพรรษา ๘๗ พรรษา)	**๙,๒๑๖,๖๐๐.๐๐**	**๐.๐๐**	**๐.๐๐**	**๙,๑๔๓,๖๓๕.๐๐**	**๗๒,๙๖๕.๐๐**
๗.๑ งบดำเนินงาน	๙,๒๑๖,๖๐๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๙,๑๔๓,๖๓๕.๐๐	๗๒,๙๖๕.๐๐
๘. โครงการกิจกรรมบริหารงานสำนักงานกปร. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ เพิ่มเติม (งวดที่ ๕) (โครงการเครือข่ายสถาบันการศึกษาสืบสานพระราชดำริ ให้แก่ครู อาจารย์)	**๔๕๒,๕๐๐.๐๐**	**๐.๐๐**	**๐.๐๐**	**๔๕๒,๕๐๐.๐๐**	**๐.๐๐**
๘.๑ งบดำเนินงาน	๔๕๒,๕๐๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๔๕๒,๕๐๐.๐๐	๐.๐๐
ยอดรวม	**๑๓๖,๖๐๘,๔๗๔.๐๐**	**๑๘๐,๐๐๐.๐๐** **๐.๑๓%**	**๑๑,๒๔๗,๔๖๐.๐๐** **๘.๒๓%**	**๑๒๓,๙๐๒,๔๙๐.๑๐** **๙๐.๗๐%**	**๑,๒๗๘,๕๒๓.๙๐** **๐.๙๔%**

แผนภูมิภาพที่ ๔ แสดงผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่าย งบกลาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗

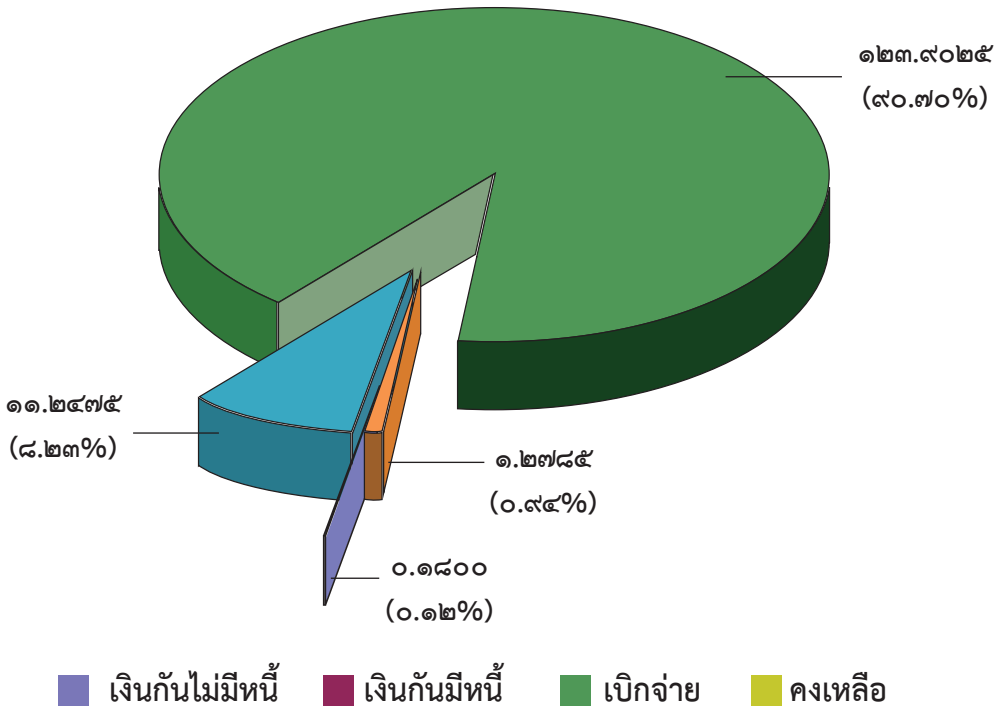

แผนภูมิภาพที่ ๕ แสดงการเปรียบเทียบวงเงินที่ได้รับและผลการใช้จ่ายเงิน งบกลาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗

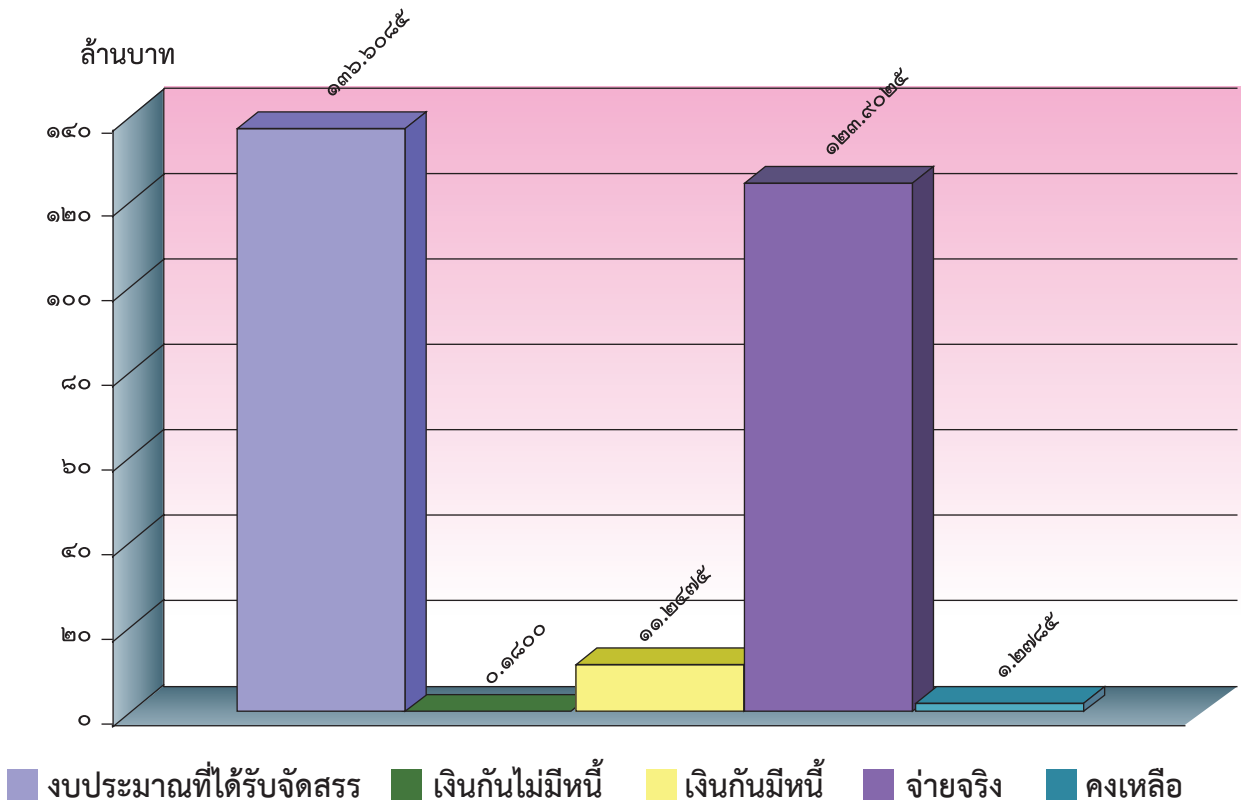

ผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ สำนักงาน กปร.

(เปรียบเทียบระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๗)

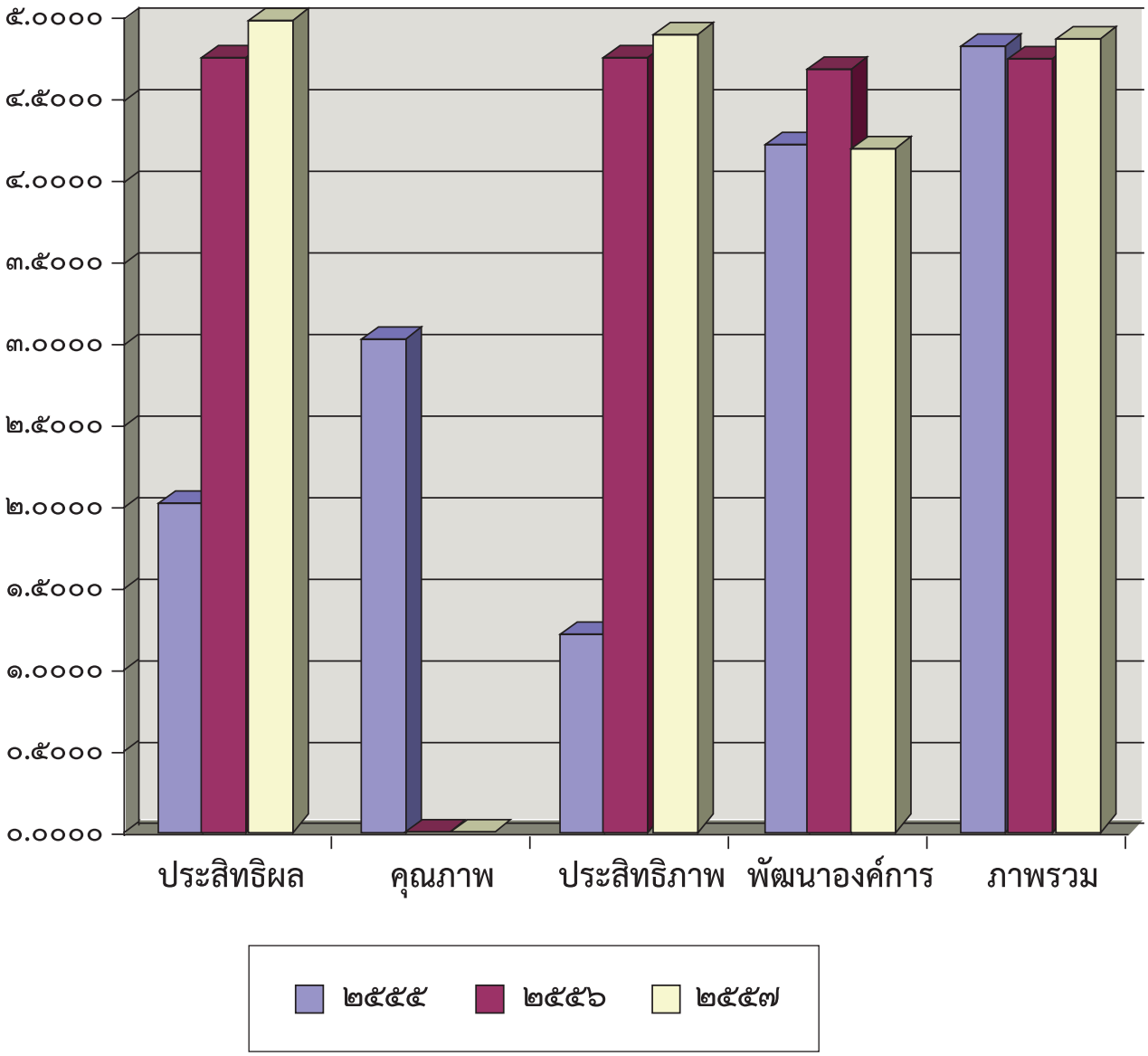

หมายเหตุ : มิติด้านคุณภาพปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ และ ๒๕๕๗ สำนักงาน กปร. ได้รับการยกเว้นไม่มีตัวชี้วัดด้านนี้

มิติภายนอก							
ตัวชี้วัด		ปี ๒๕๕๕		ปี ๒๕๕๖		ปี ๒๕๕๗	
		เกณฑ์คะแนนระดับ ๕	ผลการดำเนินงาน	เกณฑ์คะแนนระดับ ๕	ผลการดำเนินงาน	เกณฑ์คะแนนระดับ ๕	ผลการดำเนินงาน
ด้านประสิทธิผล							
๑.	ร้อยละของผลการดำเนินการเป็นไปตามแผนเฉพาะโครงการที่ได้รับการอนุมัติโดย กปร. หรือประธาน กปร. ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗	ร้อยละ ๙๕	ร้อยละ ๙๕	ร้อยละ ๙๕	ร้อยละ ๙๕	ร้อยละ ๙๕	ร้อยละ ๙๕
๒.	ระดับความสำเร็จของประชาชนที่ได้รับประโยชน์และความรู้จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	-	-	ระดับ ๕	ระดับ ๕	ระดับ ๕	ระดับ ๕
๓.	ร้อยละของผลลัพธ์การดำเนินงานโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์สำหรับโครงการที่ได้รับการอนุมัติงบประมาณจาก กปร. ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗	-	-	-	-	ร้อยละ ๙๐	ร้อยละ ๙๕.๕๕
๔.	จำนวนศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการจัดตั้งเพื่อการขยายผลแนวพระราชดำริในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗	-	-	-	-	๑๒ ศูนย์	๒๒ ศูนย์
๕.	ร้อยละของผลลัพธ์การดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเป็นไปตามวัตถุประสงค์สำหรับศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงที่จัดตั้งก่อนปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗	-	-	-	-	ร้อยละ ๙๐	ร้อยละ ๙๓.๔๔
๖.	ระดับความสำเร็จของการขยายผลแนวพระราชดำริในกลุ่มเยาวชน	-	-	-	-	ระดับ ๕	ระดับ ๕
๗.	ระดับความสำเร็จของการพัฒนาศักยภาพเครือข่ายการดำเนินงานสนองพระราชดำริที่นำความรู้ไปใช้ประโยชน์	-	-	-	-	๘๐	๙๗.๐๓
ด้านคุณภาพ							
๘.	ร้อยละของระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ	ได้รับการยกเว้น					
๙.	ร้อยละของระดับความพึงพอใจของผู้กำหนดนโยบาย			ได้รับการยกเว้น			

มิติภายใน							
ตัวชี้วัด		ปี ๒๕๕๕		ปี ๒๕๕๖		ปี ๒๕๕๗	
		เกณฑ์คะแนนระดับ ๕	ผลการดำเนินงาน	เกณฑ์คะแนนระดับ ๕	ผลการดำเนินงาน	เกณฑ์คะแนนระดับ ๕	ผลการดำเนินงาน
ด้านประสิทธิภาพ							
๑๐.	ร้อยละการเบิกจ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายภาพรวม	ร้อยละ ๙๕	ร้อยละ ๙๙.๒๘	ร้อยละ ๙๖	ร้อยละ ๙๘.๕๗	ร้อยละ ๙๕	ร้อยละ ๙๙.๐๖
๑๑.	ระดับความสำเร็จของการพัฒนาปรับปรุงสารสนเทศ	ระดับ ๕	ระดับ ๓.๕	ระดับ ๕	ระดับ ๔.๙๓๙๔	ระดับ ๕	ระดับ ๔.๘
๑๒.	ระดับความสำเร็จของการดำเนินการตามมาตรการประหยัดพลังงานของส่วนราชการ	ระดับ ๕	ระดับ ๒.๕**	ระดับ ๕	ระดับ ๕	ระดับ ๕	ระดับ ๕
ด้านพัฒนาองค์การ							
๑๓.	ระดับความสำเร็จของการพัฒนาปรับปรุงวัฒนธรรมองค์การ	ระดับ ๕	ระดับ ๕	ระดับ ๕	ระดับ ๔.๕	ระดับ ๕	ระดับ ๕
๑๔.	ระดับความสำเร็จของการจัดทำรายงานลักษณะสำคัญขององค์การ	-	-	-	-	ระดับ ๕	ระดับ ๕
๑๕.	ระดับความสำเร็จของการดำเนินโครงการสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ	-	-	ระดับ ๕	ระดับ ๔	๙๐	๑๐๐
๑๖.	ระดับความสำเร็จของการจัดทำรายงานลักษณะสำคัญขององค์การ	-	-	-	-	ร้อยละ ๕	ร้อยละ ๕
๑๗.	ผลสำรวจความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ	-	-	-	-	ระดับ ๕	N/A
ค่าคะแนนรวมทั้ง ๒ มิติ (๔ ด้าน)		**๔.๘๔๘๒**		**๔.๗๓๕๔**		**๔.๘๙๐๐**	

หมายเหตุ : - ค่าคะแนนปี ๒๕๕๗ เป็นผลการประเมินตนเองเบื้องต้น

การดำเนินการตามนโยบายกำกับองค์การที่ดี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗

สำนักงาน กปร. ได้จัดโครงการชุมชนสืบสานพระราชดำริ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานตามนโยบายกำกับองค์การที่ดี โดยโครงการชุมชนสืบสานพระราชดำรินี้เป็นโครงการที่จัดต่อเนื่องเป็นปีที่สอง มีกระบวนการศึกษาดูงานเรียนรู้จากพื้นที่จริงภายในศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อศึกษาและเรียนรู้การพัฒนาดิน การปลูกพืชที่เหมาะสมกับพื้นที่ในชุมชน การผลิตของใช้ในครัวเรือน และการทำขนมไทยเพื่อการประกอบเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริม อีกทั้ง เป็นการสร้างรากฐานความรู้และการพัฒนาให้ประชาชนโดยรอบสำนักงาน กปร. ให้สามารถอยู่ได้ด้วยตนเอง เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนโดยรอบสำนักงานฯ ให้ดีขึ้น โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่มีความต่อเนื่องเป็นระบบ มีลักษณะเรียบง่าย และนำผลสำเร็จของโครงการฯ ไปประยุกต์ปฏิบัติได้จริง เพื่อให้มีภูมิคุ้มกันที่ดีและเหมาะสมกับพื้นที่ในชุมชน รวมทั้ง เป็นการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ สำนักงาน กปร. กำหนดจัดโครงการชุมชนสืบสานพระราชดำริ จำนวน ๒ ครั้ง ๆ ละ ๔๐ คน รวม ๘๐ คน ดำเนินการครั้งที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๓๑ พฤษภาคม – ๑ มิถุนายน ๒๕๕๗ และครั้งที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๒๘ – ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๗ กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ประชาชนใน ๘ ชุมชนรอบสำนักงาน กปร. ได้แก่ ชุมชนวัดพระยาศิริไอยสวรรค์ ชุมชนสะพานไม้ ชุมชนวัดคฤหบดี ชุมชนบ้านปูน ชุมชนวัดดาวดึงษาราม ชุมชนศรีอุลัย ชุมชนโค้งถ่าน และชุมชนคลองเจ้าครุฑ กิจกรรมการอบรมและฝึกปฏิบัติ แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มแรกด้านการเกษตร เป็นการเพาะปลูกและขยายพันธุ์มะนาวนอกฤดู และการปลูกพืชผักในครัวเรือน กลุ่มที่สองด้านการผลิตของใช้ในครัวเรือน เช่น สบู่เปลือกมังคุด พิมเสนน้ำ และยาหม่องไพล และการทำขนมไทยเพื่อประกอบอาชีพ เช่น ขนมดอกจอก ทองม้วน และสาคูไส้หมู

ผลการจัดโครงการชุมชนสืบสานพระราชดำริประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี ชุมชนสนใจร่วมทำกิจกรรม ซักถาม บันทึกความรู้ และลงมือปฏิบัติ และผลการประเมินวัดความพึงพอใจของชุมชนในภาพรวมอยู่ในระดับ พึงพอใจมากถึงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ สำหรับการติดตามประเมินผลหลังการฝึกอบรม พบว่า ชุมชนมีการรวมกลุ่มกันผลิตของใช้ในครัวเรือนและทำขนมจำหน่ายเป็นรายได้เสริม และผลิตแจกจ่ายให้สมาชิกในกลุ่มใช้ เป็นการลดรายจ่ายในครัวเรือน

การดำเนินงานด้านส่งเสริมจริยธรรม และการต่อต้านการทุจริต

สำนักงาน กปร. ได้ออกกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ สำนักงาน กปร. (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เพื่อจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต ทำหน้าที่หลักในการบูรณาการและขับเคลื่อนแผนป้องกันและปราบปรามการทุจริต และส่งเสริมคุ้มครองจริยธรรม โดยมีหน้าที่ในการส่งเสริมธรรมาภิบาลการสร้างความโปร่งใส การป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ การส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรม รวมทั้งการจัดการเรื่องร้องเรียน

การดำเนินงานด้านส่งเสริมจริยธรรม

คณะกรรมการจริยธรรมประจำ สำนักงาน กปร. ได้มีการประชุมเพื่อติดตามการดำเนินงานด้านส่งเสริมจริยธรรมและกำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านส่งเสริมจริยรรม จำนวน ๑ ครั้ง เมื่อ วันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๗ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้นำแนวทางภายใต้ยุทธศาสตร์การส่งเสริมจริยธรรมระยะ ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๐ สำนักงาน กปร. มาดำเนินการโดยมีกิจกรรม อาทิ

- การอบรมให้ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้กับลูกจ้างประจำและพนักงาน จำนวน ๓๐ คน โดยเป็นส่วนหนึ่งของการอบรมประจำปีในระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๗
- อบรมให้ความรู้ด้านจริยธรรมแก่เจ้าหน้าที่ใหม่ของสำนักงาน กปร. ในวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๗ โดยเป็นเจ้าหน้าที่สำนักงาน กปร. ใหม่ ระหว่างปี ๒๕๕๕ – ๒๕๕๗ จำนวน ๓๒ คน ได้แก่ ข้าราชการ จำนวน ๗ คน พนักงานราชการ จำนวน ๑๖ คน และลูกจ้างโครงการ จำนวน ๙ คน
- ส่ง น.ส.จินจะนะ แก้วไทรแย้ม นักวิเคราะห์นโยบายและแผนฯ สำนักประสานงานโครงการพื้นที่ ๒ เพื่อรับรางวัลผู้ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม ปี ๒๕๕๗ ของ สำนักงาน ก.พ.

การดำเนินงานด้านการต่อต้านการทุจริต

สำนักงาน กปร. ได้จัดทำแผนสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ ในกระบวนงานด้านการประชาสัมพันธ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และลดผลกระทบทางลบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และให้เกิดความพึงพอใจในงานด้านการประชาสัมพันธ์โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมีขอบเขตการดำเนินงานในกิจกรรมเกี่ยวกับการประสานสนับสนุนข้อมูลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และแนวพระราชดำริให้หน่วยงานต่างๆ หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง มีเป้าหมายให้การบริการด้านข้อมูลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และแนวพระราชดำริมีความถูกต้อง และรวดเร็ว ซึ่งผลสำเร็จประเมินได้จากการไม่มีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการดำเนินการด้านการประชาสัมพันธ์ และผู้รับบริการมีความพึงพอใจในระดับมากเพิ่มขึ้น

ในด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต และประพฤติมิชอบ ตามคำสั่ง คสช. ที่ ๖๙/๒๕๕๗ นั้น ได้รายงานข้อมูล ในเรื่องการกล่าวหา/ร้องเรียนเรื่องเจ้าหน้าที่ทุจริตและประพฤติมิชอบ เรื่องที่อยู่ระหว่างการกล่าวโทษ/ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน และรายงานการจัดซื้อ จัดจ้าง ตามแบบฟอร์ม ป.ป.ท. ที่กำหนด ให้ทาง สำนักงาน ป.ป.ท. โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ สำนักงาน กปร. ไม่มีเรื่องการกล่าวหา ร้องเรียน เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ทุจริตและประพฤติมิชอบ

ผลการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗

- การตามเสด็จและพระราชดำริ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗
- การบริหารจัดการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- งานฎีกา
- โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่สำคัญ
- การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

การตามเสด็จและพระราชดำริ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่ภาคกลาง สรุปได้ดังนี้

วันจันทร์ที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๖

● โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านทิไล่ป่า หมู่ที่ ๕ ตำบลไล่โว่ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีพลตำรวจโท อรรถชัย เกิดมงคล ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน นายชัยวัฒน์ ลิมป์วรรณธะ ผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี นายโกวิทย์ เพ่งวาณิชย์ รองเลขาธิการ กปร. นายอภิชาต จิระวุฒิ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พลตำรวจโท ประยูร อมฤต ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เฝ้าฯ รับเสด็จ

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า

“การเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนบ้านหินตั้งสาขาบ้านทิไล่ป่า ขอให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับครูและการเรียนการสอนเนื่องจากมีความเชี่ยวชาญอยู่แล้ว และสำหรับกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จะช่วยดูแลเรื่องแปลงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ระบบน้ำสนับสนุน”

● โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสุนทรเวช บ้านสะเนฟ่อง หมู่ที่ ๑ ตำบลไล่โว่ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

● โรงเรียนบ้านหินตั้ง หมู่ที่ ๑ บ้านจะแก ตำบลไล่โว่ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

วันศุกร์ที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๖

● **แปลงสาธิตการเกษตร โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จังหวัดนครนายก** สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเกี่ยวข้าว โดยมีพลโท พอพล มณีรินทร์ ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ดร. ทวี นริสศิริกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดนครนายก นายสุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ เฝ้าฯ รับเสด็จ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทอดพระเนตรนิทรรศการและทรงรับฟังบรรยายสรุปผลการดำเนินงานในแปลงสาธิตการเกษตร ประกอบด้วย การปลูกข้าวแบบเกษตรอินทรีย์ด้วยวิธีโยนกล้าพันธุ์ข้าวในพื้นที่ ๓.๙๒ ไร่ เพื่อใช้ในกิจกรรมโรงสีข้าวพระราชทาน และปลูกแบบเกษตรเคมีด้วยการใช้รถปักดำในพื้นที่ ๔.๑๓ ไร่ เพื่อใช้เป็นเมล็ดพันธุ์ พร้อมทั้งมีการป้องกันการระบาดของแมลงศัตรูข้าวที่สำคัญในแปลงนาสาธิต ด้วยการสร้างระบบนิเวศวิศวกรรมบนคันนา โดยปลูกพืชล้มลุก และพืชไร่ผลผลิตที่ได้นำไปมอบให้โครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนซึ่งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า

“ดินซึ่งจะมาเพาะกล้าในกระบะจะต้องเป็นดินที่สะอาดไม่มีสิ่งเจือปน”

วันศุกร์ที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๖

● **เขื่อนศรีนครินทร์ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี** สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จไปเป็นประธานเปิดการประชุมวิชาการและนิทรรศการทรัพยากรไทย : นำสิ่งดีงามสู่ตาโลก ซึ่งโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ร่วมกับ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย และหน่วยงานสนองพระราชดำริ จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๐ – ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ เพื่อเผยแพร่ผลการปฏิบัติงานโครงการให้ประชาชน นักวิชาการภาครัฐ และเอกชนได้เข้ามาศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพ โดยมีนายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. นายโกวิทย์ เพ่งวาณิชย์ รองเลขาธิการ กปร. นายสมบูรณ์ วงศ์กาด ผู้อำนวยการสำนักประสานงานโครงการพื้นที่ ๑ นางสาวอุศนีย์ ธูปทอง ผู้อำนวยการสำนักศึกษาและขยายผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ เจ้าหน้าที่สำนักงาน กปร. ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ทั้ง ๖ แห่ง คณะเจ้าหน้าที่ภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประชาชนในพื้นที่ร่วมเฝ้าฯ รับเสด็จ

วันพฤหัสบดีที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๗

- **โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนการบินไทย ตำบลไทรเดี่ยว อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว** โดยมีนายภัครธรณ์ เทียนไชย ผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้ว นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. นายบุญสนอง สุชาติพงษ์ วิศวกรใหญ่ที่ปรึกษา กรมชลประทาน ส่วนราชการต่างๆ และประชาชน เฝ้าฯ รับเสด็จ

- **โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านน้ำอ้อม ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว**

- **โรงเรียนกาสรกสิวิทย์ ตำบลศาลาลำดวน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว** โดยมี นายภัครธรณ์ เทียนไชย ผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้ว นายสุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. นายบุญสนอง สุชาติพงษ์ วิศวกรใหญ่ที่ปรึกษา กรมชลประทาน และเจ้าหน้าที่มูลนิธิชัยพัฒนา ตลอดจนข้าราชการเฝ้าฯ รับเสด็จ

นายเทอดศักดิ์ บุณยขจร ผู้เชี่ยวชาญด้านแหล่งน้ำของมูลนิธิชัยพัฒนาได้กราบบังคมทูล สถานการณ์อุทกภัยและความเสียหายที่เกิดขึ้นในพื้นที่โรงเรียนกาสรกสิวิทย์ พร้อมเสนอแนวทางในการแก้ไข ฟื้นฟูโดยมีแนวทางเพิ่มท่อระบายน้ำบริเวณถนน ซ่อมแซมคันรอบพื้นที่ ติดตั้งเครื่องสูบน้ำเพิ่มเติม พร้อมปรับปรุงติดตั้งบานระบายอาคารรับน้ำและอาคารระบายน้ำ เพื่อควบคุมปริมาณน้ำในสระเก็บน้ำ

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริแก่เจ้าหน้าที่กรมชลประทาน มูลนิธิชัยพัฒนา สำนักงาน กปร. และเจ้าหน้าที่ที่ติดตามเสด็จฯ สรุปความว่า

“ให้กรมชลประทานดำเนินการแก้ไข ฟื้นฟูพื้นที่อุทกภัย ที่ได้รับผลกระทบตามแนวทางนำเสนอโดย ขอให้ใช้งบประมาณปกติของกรมชลประทาน ในส่วนของงบประมาณจากสำนักงาน กปร. จะขอให้ช่วยเหลือที่จังหวัดตากก่อน”

วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

- **โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านตะโกปิดทอง หมู่ที่ ๘ ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี**

นายทวี เต็มญารศิลป์ ผู้ช่วยอธิบดีกรมชลประทาน ได้กราบบังคมทูลว่า โรงเรียนมีปัญหาในเรื่องถังพักน้ำไม่เพียงพอ และระบบประปาภูเขามีที่เก็บกักน้ำได้น้อย จะต้องแก้ไขปัญหาโดยการก่อสร้างถังพักน้ำเสริมถังน้ำที่มีอยู่และปรับปรุงฝายเดิมให้ดีขึ้น

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า
“ให้พิจารณาจัดหาน้ำให้โรงเรียนต่อไป”

- **โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนวัดสุธาสินี บ้านลำสมอ หมู่ที่ ๔ ตำบลบ้องตี้ อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี**

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า
“ให้พิจารณาจัดหาน้ำสนับสนุนกิจกรรมโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันของโรงเรียนและราษฎร พร้อมทั้งปรับปรุงอ่างลำสมอ ซึ่งสร้างเมื่อปี ๒๕๔๔ ปัจจุบันมีสภาพชำรุด รวมทั้งขุดลอกห้วยบ้องตี้และพิจารณาก่อสร้างฝายทดน้ำขนาดเล็กและระบบท่อส่งน้ำมาที่โรงเรียน”

- **โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านแม่น้ำน้อย หมู่ที่ ๕ ตำบลไทรโยค อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี** ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า
“ให้ปรับปรุงสระเก็บน้ำให้เก็บน้ำได้ ตลอดจนก่อสร้างถังพักน้ำเพื่อสำรองน้ำที่สูบไว้ใช้ในโรงเรียนตามความเหมาะสม”

วันศุกร์ที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

- **โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนวิจิตรวิทยาคาร บ้านอีปู่ หมู่ที่ ๑ ตำบลปิล๊อก อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี** โดยมีนายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. นายโกวิทย์ เพ่งวาณิชย์ รองเลขาธิการ กปร. พลตำรวจโท อรรถชัย เกิดมงคล ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน นายชัยวัฒน์ ลิมป์วรรณธะ ผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี นายบุญสนอง สุชาติพงศ์ วิศวกรใหญ่ที่ปรึกษา กรมชลประทาน เฝ้าฯ รับเสด็จ

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า
“สระเก็บน้ำในบริเวณโรงเรียนควรมีการเลี้ยงปลาเพิ่ม หากน้ำลึกควรพิจารณาเลี้ยงปลาในกระชังเพื่อเป็นอาหารโปรตีนแก่นักเรียน”

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า *“ให้พิจารณาจัดหาน้ำให้แก่โรงเรียน เพื่อให้มีน้ำใช้ได้ตลอดปี ปรับปรุงสระเลี้ยงปลาของโรงเรียนให้ใช้ประโยชน์ได้มากกว่าปัจจุบัน และให้พิจารณาป้องกันการพังทลายของดิน บริเวณอาคารของโรงเรียนที่ก่อสร้างแห่งใหม่”*

- **โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านเรดาร์ หมู่ที่ ๔ ตำบลปรังเผล อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี** ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า

"ให้เร่งรัดปรับปรุงฝายทดน้ำพร้อมระบบส่งน้ำ เพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภคและในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันของโรงเรียนบ้านเรดาร์"

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สรุปได้ดังนี้

วันอังคารที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๖

- **สหกรณ์โคนมวาริชภูมิ จำกัด ตำบลค้อเขียว อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร** โดยมี นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. หม่อมหลวงจิรพันธุ์ ทวีวงศ์ รองเลขาธิการ กปร. นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ อธิบดีกรมชลประทานเฝ้าฯ รับเสด็จ

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า

- *เรื่องแหล่งน้ำบริเวณตำบลค้อเขียวที่ไม่พอใช้ เนื่องจากตื้นเขินและการแย่งใช้น้ำ ระหว่างแปลงยางพารากับแปลงปลูกหญ้า ขอให้พิจารณาแก้ไขปัญหา และทรงยกตัวอย่างโครงการของมูลนิธิชัยพัฒนา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ว่ามีปัญหาเรื่องค่าไฟฟ้าสำหรับสูบน้ำ ขอให้กรมชลประทานหารือกับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เกี่ยวกับอัตราค่าไฟฟ้าที่เหมาะสมสำหรับเกษตรกร*
- *ปัญหาเรื่อง โคเต้านมอักเสบ สหกรณ์ควรให้ปศุสัตว์มาช่วยดูแลและให้คำแนะนำ*
- *ควรฝึกคนรุ่นใหม่ให้เข้ามาทำงานในสหกรณ์ให้มากขึ้นและใช้คนในพื้นที่ให้มากขึ้น และให้พึ่งคนจากนอกพื้นที่น้อยลง*
- *ทรงมีพระราชกระแสรับสั่งถึง แนวทางโรงพยาบาลสีเขียว (Green Hospital) ของประเทศสิงคโปร์ ที่มีต้นไม้ใหญ่ร่มรื่นและมีพื้นที่สำหรับออกกำลังกาย มีการสำรวจสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน มีป้ายเคลื่อนไหว รวมทั้งมีเจ้าหน้าที่ที่เกษียณอายุแล้วมาช่วยดูแล ที่น่าจะนำมาใช้ได้กับโรงพยาบาลในประเทศไทย ในการนี้ขอให้พิจารณาการใช้หญ้าแฝกและไม้พื้นถิ่นที่มีระบบรากลึกปลูกเพื่อยึดดิน ป้องกันดินถล่มในพื้นที่โรงพยาบาลแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีความลาดชันสูง*

■ *ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหาดินถล่มทับอาคารเรียนโรงเรียนบ้านผะเต๊ะ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โดยหาวิธีการผันน้ำหรือรูปแบบอื่น ๆ ที่เหมาะสม*

● **โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านเทพภูเงิน อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี**

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริให้กรมชลประทาน “พิจารณาจัดทำระบบสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อสูบน้ำจากอ่างเก็บน้ำห้วยพึง มาใช้ภายในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านเทพภูเงิน”

● **ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลห้วยยาง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร** ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า

■ ***งานศึกษาและพัฒนาป่าไม้***

ทรงทอดพระเนตรผลการศึกษาความหลากหลายของระบบนิเวศน์ป่าไม้ เห็ดป่า และการใช้ประโยชน์จากเห็ดป่าของชุมชน ในการนี้พระราชทานพระราชดำริให้ศึกษา รวบรวมชื่อและคุณสมบัติของเห็ดชนิดต่าง ๆ ให้ครบถ้วนทุกสายพันธุ์ รวมถึงความร่วมมือของชาวบ้านในการให้ข้อมูลโดยสอบถามชาวบ้านเรื่องชื่อ และคุณสมบัติของเห็ดต่าง ๆ ด้วย

■ ***งานศึกษาและพัฒนาด้านข้าว***

- เรื่องการผลิต และกระจายเมล็ดพันธุ์ *พระราชทานพระราชดำริว่า “ข้าวพันธุ์ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ เป็นที่ต้องการของเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นจำนวนมากควรมีการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวให้เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกรและกระจายพันธุ์ให้เกษตรกรได้อย่างทั่วถึง ทั้งนี้ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือผลิตข้าวหอมมะลิได้ดี แต่สำหรับในพื้นที่ภาคกลางมีการปลูกข้าวหอมพันธุ์ปทุมธานี แต่ขายไม่ได้”*

- เรื่องปุ๋ยสั่งตัด *ควรศึกษาหาวิธีการใช้ปุ๋ยธรรมชาติ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และการปลูกพืชหมุนเวียน ร่วมกับวิธีการใช้ปุ๋ยสั่งตัดส่งเสริมให้เกษตรกร เนื่องจากเกษตรกรอาจเห็นว่าการใช้ปุ๋ยสั่งตัดมีวิธีการยุ่งยาก ต้องตรวจวิเคราะห์ดินทุกปี เกษตรกรจึงไม่ค่อยอยากทำ ดังนั้นต้องหาวิธีการส่งเสริมที่เหมาะสม*

■ ***งานศึกษา และพัฒนาด้านปศุสัตว์***

- การส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อภูพาน *ควรดำเนินการในลักษณะ “การให้บริการน้ำเชื้อ” เพื่อขยายผลสู่เกษตรกรได้อย่างกว้างขวาง และไม่ถูกผูกขาดโดยเอกชนรายใดรายหนึ่ง*

- การขยายผลการเลี้ยงไก่ดำของกลุ่มเกษตรกร *ควรใช้อาหารพื้นบ้านของเราเอง และกลุ่มเกษตรกรควรถ่ายทอดความรู้สู่นักเรียน/เยาวชน หรือทายาทรุ่นต่อไปด้วย เพื่อทดแทนคนรุ่นเก่า*

วันพุธที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๖

- **โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคอนราดเฮงเค็ล หมู่ที่ ๖ บ้านโนนขาม ตำบลนาใน อำเภอโพนสวรรค์ จังหวัดนครพนม** ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า

"การปลูกพืชหากดินไม่ดี ควรปลูกพืชด้วยน้ำหรือ Hydroponics และควรนำไก่ไข่ของกรมปศุสัตว์มาเลี้ยงเพิ่มเติมนอกจากไก่ที่เลี้ยงไว้ (ไก่ไข่แบบยืนกรง แบบปล่อยพื้น ไก่งวง และไก่พื้นเมือง)"

- **โรงเรียนท่านผู้หญิงจันทิมา พึ่งบารมี อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร**

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริแก่นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. สรุปความว่า

"ให้กรมชลประทานจัดหาแหล่งน้ำให้กับโรงเรียนบ้านม่วงพิทยาคม และโรงเรียนอนุบาลบ้านม่วง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร และปรับปรุงอ่างเก็บน้ำ ๓ แห่ง บริเวณวัดป่าดงชมภูพาน อำเภอชมภูพาน จังหวัดสกลนคร เพื่อใช้ในการอุปโภค-บริโภค"

- **โรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปที่ ๓ (เต่างอย) ตำบลเต่างอย อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร**

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า

"ให้โรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปที่ ๓ (เต่างอย) ไปส่งเสริมโรงเรียนท่านผู้หญิงจันทิมา ปลูกพืชผักและไม้ผล เพราะมีพื้นที่ถึง ๔๔ ไร่"

วันอังคารที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๗

- **โครงการศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตรห้วยซอน – ห้วยซั้ว (หลัก ๒๒)** สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงร่วมงานฉลองครบรอบ ๒๐ ปี การก่อตั้งโครงการศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตรห้วยซอน – ห้วยซั้ว (หลัก ๒๒) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)

โดยมีนายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี นายสุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. นายพิษณุ จันทร์วิทัน เอกอัครราชทูตไทยประจำ สปป.ลาว สำหรับฝ่ายลาว ท่านสีละวง คุดไพทูน รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และท่านวิไลพร พมเข รัฐมนตรีกระทรวงกสิกรรมและป่าไม้ และเจ้าหน้าที่สำนักงาน กปร. ตลอดจนข้าราชการเฝ้าฯ รับเสด็จ

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า

"พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตรห้วยซอน-ห้วยซั้ว เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๓๗ พร้อมด้วย ฯพณฯ นายหนูฮัก พูมสะหวัน ประธานประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในขณะนั้น โดยมีข้าราชการระดับสูงของทั้ง ๒ ประเทศร่วมเป็นสักขีพยาน ครั้งนั้นนับเป็นปฐมอุดมฤกษ์ของศูนย์การเรียนรู้ด้านการเกษตรแห่งนี้ บัดนี้ ศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตรห้วยซอน-ห้วยซั้ว มีอายุครบ ๒๐ ปี การดำเนินงานของศูนย์ในการพัฒนาพื้นที่และคุณภาพชีวิตของประชาชนเห็นประจักษ์ว่าเจริญก้าวหน้ามาโดยลำดับ และบรรลุเป้าหมายสูงสุดดังที่มุ่งหวังไว้คือ ประชาชนในพื้นที่มีสภาพความเป็นอยู่ดีขึ้น สามารถเลี้ยงตนเองพึ่งพาตนเองได้ นำให้เกิดความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย และครอบครัวอยู่อย่างผาสุกถ้วนหน้ากัน ถือเป็นความสำเร็จ ที่น่าปลาบปลื้มและภาคภูมิใจ

อนึ่ง การที่ในปัจจุบันได้มีการจัดตั้งโครงการพัฒนารูปแบบนี้ในอีกหลายพื้นที่ หลายแขวงของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นเรื่องที่ทำให้เกิดความยินดีอีกประการหนึ่ง เพราะแสดงให้เห็นว่ากระบวนการพัฒนาของโครงการแม่แบบประสบผลสำเร็จอย่างงดงาม จึงมีการขยายผลออกสู่พื้นที่กันดารอื่น ๆ เพื่อจะช่วยให้ประชาชนที่ยังทุกข์ร้อนลำบากอีกจำนวนมากมีโอกาสได้พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้ดียิ่งขึ้น"

จากนั้น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทอดพระเนตรนิทรรศการงานชลประทาน งานพัฒนาที่ดิน งานวิชาการเกษตร งานปศุสัตว์ งานประมง พร้อมทั้งเยี่ยมชมครอบครัวต้นแบบและทรงปลูกต้นแคนเป็นที่ระลึก

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริแก่ท่านวิลัยพร พมเข รัฐมนตรีกระทรวงกสิกรรมและป่าไม้ นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. และท่านอนุลม ตุนาลม ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตรห้วยซอน-ห้วยซั้ว สรุปความว่า

"รู้สึกปลื้มที่เห็นผลสำเร็จของโครงการฯ จากสภาพเดิมที่เป็นป่า จนปัจจุบันประสบความสำเร็จ และขอให้ช่วยพิจารณาสืบต่อการใช้ประโยชน์ โดยนำผลสำเร็จของศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตรห้วยซอน-ห้วยซั้ว (หลัก ๒๒) ไปช่วยเหลือประชาชนชาวลาว เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนต่อไป"

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่ภาคเหนือ สรุปได้ดังนี้

วันพุธที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๖

- **ศูนย์บริการและพัฒนาที่สูงปางตองตามพระราชดำริ ตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน** โดยมีนายสุรพล พนัสอำพล ผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอน นายบุญชอบ สุทธมนัสวงษ์ อธิบดีกรมป่าไม้ หม่อมหลวงจิรพันธุ์ ทวีวงศ์ รองเลขาธิการ กปร. และเจ้าหน้าที่สำนักงาน กปร. เฝ้าฯ รับเสด็จ

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริแก่นายบุญชอบ สุทธมนัสวงษ์ อธิบดีกรมป่าไม้ สรุปความว่า *“ให้กรมป่าไม้ปลูกต้นไม้ใหญ่ เพื่อฟื้นฟูป่าที่จังหวัดน่าน ให้ปลูกพืชอาหารที่เป็นหัว และพืชสมุนไพรเสริมในป่า เพื่อเป็นอาหารแก่ชุมชน และส่งเสริมให้ราษฎรปลูกต้นไม้ เพื่อใช้สอยและเป็นแหล่งอาหาร เมื่อเหลือให้นำออกจำหน่ายเพื่อเป็นรายได้แก่ครอบครัว”*

- **โรงเรียนร่มเกล้าปางตอง ตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน**

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริแก่เด็กนักเรียน สรุปความว่า *“ให้เดินดูทุกกิจกรรมในพื้นที่โครงการ เป็นความรู้แบบมหาวิทยาลัย เพื่อประกอบวิชาชีพเป็นมัคคุเทศก์”*

- **โรงเรียนล่องแพวิทยา หมู่ที่ ๑๐ บ้านสบโขง ตำบลแม่สวด อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน**

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า

“ให้พิจารณาส่งเสริมการฝึกอาชีพ โดยทำเป็นหลักสูตรอบรมระยะสั้น เพื่อเสริมความรู้ให้เด็กนักเรียนนำไปประกอบอาชีพ เป็นรายได้เสริมให้กับครอบครัว”

วันจันทร์ที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๖

- **ลานเก็บกองดินเหมืองแร่สังกะสี บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก** โดยมีหม่อมหลวงจิรพันธุ์ ทวีวงศ์ รองเลขาธิการ กปร. และ นายอาสา สารสิน ประธานกรรมการบริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) เฝ้าฯ รับเสด็จ

ในการนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงติดตามผลการดำเนินโครงการฟื้นฟูสภาพพื้นที่สิ้นสุดกิจกรรมเหมืองแร่และโครงการปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งดำเนินการเมื่อปี ๒๕๕๖ เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมบริเวณเหมืองเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการทำเหมืองแร่ให้กลับคืนสู่สภาพป่าธรรมชาติ โดยน้อมนำแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการปลูกหญ้าแฝกเพื่อสร้างความชุ่มชื้นและลดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน ก่อนจะปลูกป่าทดแทนเพื่อสร้างความสมบูรณ์ทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน

- **เรือนจำอำเภอแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก**

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธี **"เปิดห้องสมุดพร้อมปัญญา เรือนจำอำเภอแม่สอด"** โดยมีศาสตราจารย์พิเศษ ชัยเกษม นิติสิริ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม นายชาญเชาวน์ ไชยานุกิจ รองปลัดกระทรวงยุติธรรม นางสาวรื่นวดี สุวรรณมงคล อธิบดีกรมคุมประพฤติ พันตำรวจเอกสุชาติ วงศ์อนันต์ชัย อธิบดีกรมราชทัณฑ์ พร้อมด้วยนายสุริยะ ประสาทบัณฑิตย์ ผู้ว่าราชการจังหวัดตาก ข้าราชการ ตุลาการ ทหาร ตำรวจ และประชาชนเฝ้าฯ รับเสด็จ

- **โรงเรียนแม่กุวิทยาคม ตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก**

- **โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านแม่กลองคี หมู่ที่ ๓ ตำบลโมโกร อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก** ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริแก่เจ้าหน้าที่กรมชลประทาน สรุปความว่า *"ให้พิจารณาจัดหาแหล่งน้ำให้กับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านแม่กลองคี ซึ่งประสบปัญหาขาดแคลนน้ำสำหรับการอุปโภค บริโภค และทำการเกษตร"* และทรงมีพระราชกระแสรับสั่งเพิ่มเติมกับหม่อมหลวงจิรพันธุ์ ทวีวงศ์ รองเลขาธิการ กปร. สรุปความว่า *"งบประมาณของ กปร. ให้สนับสนุนหน่วยงานโดยตรง ไม่ต้องผ่านมูลนิธิชัยพัฒนา"*

- **โรงเรียนอุ้มผางวิทยาคม หมู่ที่ ๑ ตำบลอุ้มผาง อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก**

วันอังคารที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๖

- **โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจุฬา-ธรรมศาสตร์ ๓ บ้านแม่ออกฮู หมู่ที่ ๙ ตำบลแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก**

- **ศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านเลโพเด หมู่ที่ ๙ ตำบลแม่วะหลวง อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก** ในการนี้ ทรงพระราชทานพระราชดำริแก่เจ้าหน้าที่กรมชลประทาน สรุปความว่า *"ให้พิจารณาจัดหาแหล่งน้ำให้กับศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านเลโพเด ซึ่งประสบปัญหาขาดแคลนน้ำสำหรับการอุปโภค บริโภค และทำการเกษตร"* และทรงมีพระราชกระแสรับสั่งเพิ่มเติมเกี่ยวกับเส้นทางการคมนาคมกับนายสุริยะ ประสาทบัณฑิตย์ ผู้ว่าราชการจังหวัดตาก สรุปความว่า *"ราษฎรขอเส้นทางเพราะเดินทางเข้าหมู่บ้านลำบาก จะทำได้หรือไม่นั้นให้ถามเจ้าของพื้นที่"* โดยผู้ว่าราชการจังหวัดตากรับไปประสานกับกรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ต่อไป

- ศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านคะเนจือทะ หมู่ที่ ๙ ตำบลแม่อุสุ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

- ศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ตามพระราชดำริบ้านขะแนจื้อคี หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่อุสุ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

วันพุธที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๖

- โรงเรียนบ้านสามหมื่น ห้องเรียนสาขาบ้านห้วยขนุน หมู่ที่ ๑ ตำบลสามหมื่น อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

ในการนี้ ทรงพระราชทานพระราชดำริแก่นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. สรุปความว่า *“จัดหาน้ำเพิ่ม ให้กับโรงเรียนจะได้ทำแปลงเกษตรได้เพิ่มขึ้น”* และทรงมีพระราชกระแสรับสั่งเพิ่มเติมกับราษฎรบ้านสามหมื่น สรุปความว่า *“ให้ช่วยดูแลป่า เดี๋ยวจะไม่มีต้นทุนน้ำ”*

- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเฉลิมพระเกียรติ ๗ รอบพระชนมพรรษา (บ้านแพะ) หมู่ที่ ๑๒ ตำบลแม่ตื่น อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริแก่นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. และนายธีรภัทร ประยูรสิทธิ รองอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เกี่ยวกับการอนุรักษ์และการแก้ไขปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าของราษฎรในเขตพื้นที่สูง สรุปความว่า *“ควรมีการให้ความรู้การส่งเสริมด้านการปลูกป่าควบคู่ไปกับการปลูกพืชใต้ร่มเงาที่สามารถให้ประโยชน์แก่ราษฎรไปพร้อมกัน”*

- ศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนหม่อมราชวงศ์เฉลิมลักษณ์ จันทรเสน หมู่ที่ ๑๓ ตำบลแม่ตื่น อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

- ศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านตีนดอย หมู่ที่ ๕ ตำบลแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

วันอังคารที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๗

- **โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนชมรมอนุรักษ์พุทธศิลปไทยอนุสรณ์ หมู่ที่ ๒ บ้านแสนคำลือ ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน** โดยมีนายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. นายสุรพล พนัสอำพล ผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอนเฝ้าฯ รับเสด็จ

โอกาสนี้ ครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนชมรมอนุรักษ์พุทธศิลปไทยอนุสรณ์ ได้กราบบังคมทูลถึงปัญหาการขาดแคลนน้ำของโรงเรียน กรมชลประทานได้เสนอแนะแนวทางช่วยเหลือโดยการก่อสร้างฝายห้วยละเผอ สร้างบ่อเก็บน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก ขนาด ๑๐๐ ลูกบาศก์เมตร พร้อมระบบท่อส่งน้ำ ยาวประมาณ ๘๐๐ เมตร

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริแก่กรมชลประทานและสำนักงาน กปร. สรุปความว่า *“พิจารณาจัดหาน้ำให้โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนชมรมอนุรักษ์พุทธศิลปไทยอนุสรณ์ ซึ่งประสบปัญหาขาดแคลนน้ำสำหรับการอุปโภค บริโภค และการเกษตรของโรงเรียน”*

- **โครงการก่อสร้างอาคารผู้ป่วยในพระราชทาน โรงพยาบาลแม่แจ่ม อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่** โดยมีนายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. นายบุญชอบ สุทธมนัสวงษ์ อธิบดีกรมป่าไม้ เฝ้าฯ รับเสด็จ ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริแก่กรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช สรุปความว่า

“ควรดำเนินการปลูกป่าบริเวณใกล้เคียง”

“จัดพื้นที่ในบริเวณโรงพยาบาล โดยเน้นภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อมให้กลมกลืนกับธรรมชาติในลักษณะโรงพยาบาลสีเขียว”

“ควรมีกิจกรรมการปลูกผัก และปลูกต้นไม้ โดยให้บุคลากรของโรงพยาบาล และคนไข้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน“

“ให้เป็นแหล่งศึกษาธรรมชาติของนักอนุรักษ์นิยมไพรสำรวจนก ปลา และแมลง ที่เข้ามาในบริเวณโรงพยาบาล ทำการถ่ายภาพ และแสดงให้ผู้ที่เข้ามาในโรงพยาบาลทราบ”

วันพุธที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๗

- **ศูนย์ฝึกอาชีพนักเรียนเก่าโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนกองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค ๓ หมู่ที่ ๑๘ บ้านหนองผึ้ง ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่**

ในการนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินโครงการแปลงสาธิตเกษตรทฤษฎีใหม่ ได้พระราชทานพระราชดำริแก่ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ *“ให้ปลูกผักเพิ่มเติมแบบวนเกษตร ใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ที่สำคัญคือให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองและนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้จริง”*

- **โรงเรียนรัปปาปอร์ตหมู่ที่ ๘ บ้านป่าเกี๊ยะใน ตำบลบ่อแก้ว อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่**

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริแก่กรมชลประทาน และสำนักงาน กปร. สรุปความว่า *“พิจารณาจัดหาน้ำเพิ่มเติมให้กับโรงเรียนรัปปาปอร์ต โดยการก่อสร้างบ่อเก็บน้ำเพิ่มเติมจากระบบส่งน้ำของฝายห้วยป่ากล้วยตอนบน”*

นอกจากนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริด้านสุขอนามัยแก่ ดร.นพ. พรเทพ ศิริวนารังสรรค์ อธิบดีกรมอนามัย สรุปความว่า *“ให้โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเป็นตัวอย่างด้านสุขอนามัยที่ดี ในเรื่องที่พักอาศัย โรงอาหาร โรงครัว ห้องน้ำ ห้องส้วม และการจัดการขยะ เรื่องสุขอนามัยของโรงเรียนพระปริยัติธรรมเรียบร้อยดี สำหรับวัดที่สามเณรสังกัดนั้น ขอให้พระอาจารย์ไปเยี่ยมตามวัดต่างๆ เพื่อให้ดูแลเรื่องสุขอนามัยด้วย”* และพระราชทานพระราชดำริแก่คณะแพทย์ หน่วยแพทย์พระราชทาน ด้านการส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยแม่และเด็ก *“ขอให้ความรู้แก่มารดาในการดูแลสุขภาพฟันของเด็ก”*

- **โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนไลออนส์มหาจักร ๙ หมู่ที่ ๗ ตำบลกื๊ดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่**

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริแก่กรมชลประทาน สำนักงาน กปร. และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สรุปความว่า *“พิจารณาจัดหาน้ำช่วยเหลือโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนไลออนส์มหาจักร ๙ และราษฎรบริเวณใกล้เคียงเพื่อการเกษตรและการอุปโภคบริโภค โดยร่วมกันดำเนินการปรับปรุงฝายห้วยแล้งให้มีความมั่นคงแข็งแรงมากขึ้น ดำเนินการก่อสร้างบ่อเก็บน้ำขนาด ๒๐๐ ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒ บ่อ ระบบท่อส่งน้ำยาวประมาณ ๑,๐๐๐ เมตร ทั้งนี้เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จจะช่วยเพิ่มความชุ่มชื้นให้กับพื้นที่อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง”*

วันจันทร์ที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

- **วัดแม่คำและโรงเรียนวัดแม่คำวิทยา พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตำบลแม่คำ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย**

- **หอประชุมสมเด็จย่า มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ตำบลท่าสุด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย**

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธี **“พระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๕”**

- **โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสมถวิลจินตมัย หมู่ที่ ๒ บ้านห้วยแล้ง ตำบลท่าข้าม อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย**

โอกาสนี้ ครูใหญ่ กราบบังคมทูลถึงปัญหาการขาดแคลนน้ำสำหรับทำการเกษตรของโรงเรียน ทรงมีพระราชดำรัสถามถึงวิธีแก้ปัญหาดังกล่าวกับเลขาธิการ กปร. กรมชลประทาน และพระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า *“ให้พิจารณาหาแนวทางช่วยเหลือโรงเรียนซึ่งขาดแคลนน้ำสำหรับทำการเกษตร”* นอกจากนี้ ทรงมีพระราชดำริเพิ่มเติม สรุปความว่า *“โรงเรียนนี้ ไม่มีพื้นที่ อยากให้ปลูกไม้ผลมากกว่าปลูกไม้สะแกที่ใช้ทำไม้ฟืน”*

- **โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนชนัตถ์ปิยะอุย ห้องเรียนสาขาบ้านห้วยกุ๊ก หมู่ที่ ๒๐ ตำบลปอ อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย**

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ กรณีที่มีผู้ขอพระราชทานความช่วยเหลือมายังมูลนิธิชัยพัฒนา ในงานการป้องกันน้ำทะเลเข้าท่วมในพื้นที่การเกษตรบริเวณวัดสารวัน ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี สรุปความว่า *“ให้สำนักงาน กปร. ประสานงานกับกรมชลประทานในการพิจารณาสนับสนุนด้านงบประมาณต่อไปด้วย”*

ทรงมีพระราชกระแสรับสั่งกับนางเปรมพิมล พิมพ์พันธุ์ ผู้ตรวจราชการกรมป่าไม้ นายสมศักดิ์ เจียมสงวนวงศ์ ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๒ (เชียงราย) นายกำพล สุวรรณกุล หัวหน้าโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ลุ่มน้ำบ้านห้วยกุ๊กอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และนายฐิติพันธ์ จูจันทร์ ผู้อำนวยการสำนักโครงการพระราชดำริและกิจการพิเศษ สรุปความว่า *“ทรงห่วงใยพื้นที่ป่าบริเวณลุ่มน้ำห้วยกุ๊ก ที่ถูกบุกรุกทำลาย จนมีสภาพเป็นภูเขาหัวโล้น”* ซึ่งพระองค์ทรงทอดพระเนตรเห็นระหว่างประทับเฮลิคอปเตอร์มายังโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนชนัตถ์ปิยะอุย ห้องเรียนสาขาบ้านห้วยกุ๊ก ตำบลปอ อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย

ทรงมีพระราชกระแสรับสั่งกับว่าที่ร้อยตรีกิตติ ขันธมิตร กรมวังผู้ใหญ่ สรุปความว่า

“ให้นำเมล็ดพันธุ์ที่ได้พระราชทาน มามอบให้กรมป่าไม้”

“ต้นมะขามป้อม ขี้เหล็ก หว้า มะเกี๋ยง เป็นพืชกินได้ให้ส่งเสริมการปลูก”

“ส่งเสริมให้มีการสอนให้เยาวชนได้เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการจักสานจากผู้ใหญ่”

วันอังคารที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

- **โครงการเลี้ยงแพะพันธุ์แบล็คเบงกอล ในพื้นที่โครงการพัฒนาดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย** โดยมีนายสุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา หม่อมราชวงศ์ดิศนัดดา ดิศกุล ผู้อำนวยการสำนักงานประสานงานโครงการพัฒนาดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ นายพงษ์ศักดิ์ วังเสมอ ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย นายปวัตร์ นวะมะรัตน ผู้อำนวยการสำนักประสานงานโครงการพื้นที่ ๓ ตลอดจนเจ้าหน้าที่มูลนิธิชัยพัฒนาเฝ้าฯ รับเสด็จ

ในการนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงติดตามผลวิจัยโครงการรักษาแพะสายพันธุ์แท้และผลิตลูกผสม ๓ สายพันธุ์ ได้แก่แบล็คเบงกอล ซาแนล และลูกผสมซาแนล พื้นเมือง ที่ดำเนินการวิจัยโดยคณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ร่วมกับมูลนิธิชัยพัฒนา ผลิตแพะพันธุ์แบล็คเบงกอลสายพันธุ์แท้ และแพะพันธุ์ลูกผสมให้แข็งแรงใช้ประโยชน์ได้ทั้งเนื้อและน้ำนม

วันพุธที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

- **โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนอาชีวศึกษาเชียงราย-พะเยา หมู่ที่ ๖ บ้านกิ่วกาญจน์ ตำบลริมโขง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย**

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับปัญหาของโรงเรียนเนื่องจากมีวัตถุดิบสำหรับประกอบอาหารกลางวันไม่เพียงพอ สรุปความว่า *“ให้นำเมล็ดพันธุ์ผักของมูลนิธิชัยพัฒนามาแจกที่นี่”* และ *“ให้โรงเรียนปลูกผักกินเอง ผักที่ซื้อจากตลาดฉีดยา แล้วให้ขยายผลให้ชาวบ้านปลูกด้วย”*

โอกาสนี้ กรมชลประทานได้กราบบังคมทูลถวายรายงานผลการดำเนินการจัดหาน้ำให้แก่โรงเรียนและราษฎร ดำเนินการแล้วเสร็จและได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก กปร. นอกจากนี้กรมชลประทานได้ติดตั้งเครื่องปั่นกระแสไฟฟ้าด้วยพลังน้ำให้แก่โรงเรียนเป็นการลดค่าไฟฟ้าได้อีกทางหนึ่ง และทรงมีพระราชกระแสรับสั่งเพิ่มเติม สรุปความว่า *“ถ้าทำสำเร็จจะได้เป็นตัวอย่างกับที่อื่น”* และ *“ให้เจ้าหน้าที่ชลประทานสอนนักเรียนเรียนรู้วิธีการ และควรเพิ่มเป็นหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียน”*

- **โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านดอยล้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลวาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย**

- **โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบำรุงที่ ๘๗ บ้านอากู่ หมู่ที่ ๓ ตำบลเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย**

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับงานชลประทาน สรุปความว่า *“ให้พิจารณาจัดหาน้ำให้กับโรงเรียน และราษฎรบ้านอากู่ซึ่งขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง”* ซึ่งแหล่งน้ำสำหรับอุปโภคบริโภคในปัจจุบันมีสารเคมีปนเปื้อน ทั้งนี้ทรงให้ครูช่วยอธิบายเรื่องการใช้สารเคมีให้กับนักเรียนด้วยเพื่อจะได้นำไปสู่ความเข้าใจที่ถูกต้องในการใช้สารเคมี

วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

- **โรงเรียนบ้านผาฮี้ หมู่ ๑๐ ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย**

- **โครงการศึกษาและพัฒนาการปลูกชาน้ำมัน บ้านปูนะ ตำบลเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย**

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า *“หญ้าแฝกถ้าจะปลูกไม่ต้องกลัวเปลืองกล้า ต้องปลูกให้เป็นกำแพง หญ้าแฝกจะทำงานได้ดี”*

โอกาสนี้ นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. กราบบังคมทูลเกี่ยวกับการปรับปรุงถนนระหว่างบ้านจะตี-บ้านผาจี ตำบลเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง ระยะทางประมาณ ๖ กิโลเมตร ทรงมีพระราชกระแสรับสั่ง สรุปความว่า *“ให้ กปร. ดำเนินการอย่างเร่งด่วน และพิจารณาหาแนวทางช่วยเหลือด้านงบประมาณต่อไป”*

วันจันทร์ที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๗

- **อาคารยิมเนเซียม ศูนย์การเรียนรู้และบริการวิชาการเครือข่ายแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตำบลผาสิงห์ อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน** โดยมีนายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. หม่อมหลวงจิรพันธุ์ ทวีวงศ์ รองเลขาธิการ กปร. นายบัญชูร ล่ำซำ ประธานกรรมการธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ตลอดจนข้าราชการเฝ้าฯ รับเสด็จ

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำรัส เปิดงานการประชุมสัมมนา “รักษ์ป่าน่าน” และทรงบรรยายเรื่อง “การสร้างสำนึกให้เด็กและเยาวชนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ” จากนั้น ทรงฟังการบรรยาย “บริบทและยุทธศาสตร์ของการรักษาป่า” การอ่านบทกวี “อนุรักษ์ป่า” ของนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๖ การเสวนา “รักษ์ป่าน่าน” และทรงทอดพระเนตรนิทรรศการโครงการพัฒนาบ้านกอกบ้านจูนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมีพลตรี วิจักขณ์ สิริบรรสพ ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกน่าน นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. ได้กล่าวรายงานผลการดำเนินงานโครงการที่ผ่านมา

โอกาสนี้ พลตรี วิจักขณ์ สิริบรรสพ ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกน่าน ได้ถวายรายงานเรื่องสภาพปัญหาการขาดแคลนแหล่งน้ำในพื้นที่บ้านสะกาด ซึ่งเป็นพื้นที่ขยายผลการพัฒนาของโครงการพัฒนาบ้านกอกบ้านจูนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในการทำนาขั้นบันได เบื้องต้นกรมชลประทานได้ดำเนินการพิจารณาออกแบบเรียบร้อยแล้ว และจะขอรับการสนับสนุนงบประมาณจาก สำนักงาน กปร. ต่อไป

วันอังคารที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๗

- **วัดสูงเม่น หมู่ที่ ๘ ตำบลสูงเม่น อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่** ในการนี้ ทรงประกอบพิธี “อัญเชิญพระคัมภีร์ใบลานภาษาล้านนาจากหอพระไตรปิฎกหลังเดิม ไปประดิษฐาน ณ หอพระไตรปิฎกอักขระภาษาล้านนาหลังใหม่”

- **วัดพระบาทมิ่งเมือง หมู่ที่ ๑๖ ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดแพร่** ในการนี้ ทรงเปิด “อาคารเฉลิมพระเกียรติ ๓๐ ปี กพด.” ต่อมาทรงรับฟังรายงานผลการดำเนินงานและความก้าวหน้าของโครงการตามพระราชดำริของกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากลุ่มจังหวัดแพร่ ๗ โรงเรียน จากนั้นทรงเยี่ยมราษฎร

- **โรงเรียนศรีคิรินทร์วิทยา พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา หมู่ที่ ๑๑ ตำบลเด่นชัย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่**

- โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดภูเก็ต ตำบลวรนคร อำเภอปัว จังหวัดน่าน

วันพุธที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๗

- อาคารไทลื้อ ศูนย์เรียนรู้ชุมชนโรงสีข้าวพระราชทาน ตำบลศรีภูมิ อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน

ในการนี้ ทรงเปิด “อาคารไทลื้อ” และทอดพระเนตรนิทรรศการจำลองวิถีชีวิตของชุมชนไทลื้อบ้านดอนมูล

จากนั้นทอดพระเนตรนิทรรศการการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการโรงสีข้าวพระราชทาน การทำนาในพื้นที่ตำบลศรีภูมิ ทรงรับฟังรายงานผลการดำเนินงานของกลุ่มโรงสีข้าวพระราชทาน ต่อมาเสด็จไปทอดพระเนตรผลการส่งเสริมการปลูกหม่อนของกลุ่มสมาชิกผู้ปลูกหม่อนผลสดและทรงเยี่ยมสมาชิกโรงสีข้าวพระราชทาน

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับการปลูกข้าว สรุปความว่า

“การปลูกข้าวโดยวิธีการทำนาดำเป็นวิธีที่ดีที่สุด ปลูกโดยให้คนดำนาดีกว่าการใช้เครื่องจักร”

“ควรให้ชาวบ้านปลูกข้าวที่ชอบกินเอง”

“สำหรับการวางแผนการผลิตข้าวเพื่อขาย ถ้าทำการผลิตข้าวที่มีคุณภาพดีก็จะเป็นที่ต้องการของตลาด”

- โรงเรียนสะปัน หมู่ที่ ๑ ตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน

โอกาสนี้ ผู้แทนกรมชลประทาน ได้ถวายรายงานถึงสภาพปัญหาการขาดแคลนน้ำในพื้นที่บ้านสะปันและพระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า *“ให้กรมชลประทานและสำนักงาน กปร. ร่วมกันจัดหาแหล่งน้ำให้ราษฎรบ้านสะปันซึ่งประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ โดยการปรับปรุงฝายห้วยนั้วะ พร้อมระบบส่งน้ำให้มีความแข็งแรง และก่อสร้างถังพักน้ำ”*

- โรงเรียนมัธยมพระราชทานเฉลิมพระเกียรติ หมู่ที่ ๑ ตำบลห้วยโก๋น อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน

ในการนี้ ทรงติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียนและความก้าวหน้าของโครงการตามพระราชดำริ

โอกาสนี้ นายไชยงค์ จงอาสาชาติ ผู้อำนวยการสำนักชลประทานที่ ๒ ได้ถวายรายงานถึงสภาพปัญหาการขาดแคลนน้ำในของโรงเรียนรวมถึงพื้นที่ศูนย์ราชการอำเภอเฉลิมพระเกียรติ และหมู่บ้านใกล้เคียง และกราบบังคมทูลแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยในระยะเร่งด่วนจะดำเนินการขุดลอกอ่างเก็บน้ำ

ห้วยโก๋น ๒ พร้อมระบบ และปรับปรุงอาคารระบายลงลำห้วยให้สามารถใช้งานได้ และก่อสร้างฝายห้วยโก๋น ๒ ทดแทนฝายเดิมของโรงเรียนที่ชำรุด พร้อมระบบส่งน้ำระยะทาง ๔,๕๐๐ เมตร และถังเก็บน้ำ ในระยะยาวจะดำเนินการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยผึ้ง ขนาดความจุ ๐.๗ ล้านลูกบาศก์เมตร

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า

“ให้กรมชลประทานและสำนักงาน กปร. เร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยด่วน” และทรงมีพระราชดำริเพิ่มเติมเกี่ยวกับงานชลประทาน สรุปความว่า

“ให้จัดทำรางรินรับน้ำฝนตามอาคารของโรงเรียน และสร้างถังเก็บน้ำเพื่อรองรับน้ำฝนในอีก ๓-๔ เดือน อาจจะพอช่วยได้บ้าง”

“โรงพยาบาลก็ลำบากเรื่องน้ำ ทำรางรินหลังคา และถังเก็บน้ำให้โรงพยาบาลด้วย”

นอกจากนี้ทรงมีพระราชดำริเพิ่มเติม สรุปความว่า

“สถิติน้ำของโรงเรียนมีปัญหา ปลูกพืชได้น้อยมาก น่าจะเป็นปัญหาเรื่องน้ำ ไม่มีน้ำก็ทำอะไรไม่ได้”

โอกาสนี้ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมพระราชทานเฉลิมพระเกียรติ ได้กราบบังคมทูลเกี่ยวกับการเปิดสอนหลักสูตรการวิชาชีพ

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า

“โรงเรียนต้องวางแผนว่าจะเปิดสอนงานอาชีพอะไร ต้องมีเครื่องมือของโรงเรียนเองด้วย ส่วนช่างยนต์กับช่างไฟฟ้า มีนักเรียนมัธยมปลายที่จะเรียนเท่าไหร่ ขอให้ทางโรงเรียนสำรวจและทำบัญชีอุปกรณ์ที่ต้องการใช้ประกอบการเรียนการสอนมาในเบื้องต้น”

“ให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์มาทำการสอนวิชาการทำบัญชี”

ต่อมาเสด็จฯ ไปทอดพระเนตรกิจกรรมธนาคารขยะรีไซเคิลและแปลงผักสาธิต ทรงมีพระราชดำริเพิ่มเติม สรุปความว่า

“โรงเรียนพอจะมีที่อยู่นิดหน่อย พอจะปลูกไม้ผลที่ทนแล้ง เช่น มะม่วง ขนุน ได้ไหม อย่างมะขามป้อมที่โรงเรียนปลูกก็ดีผลทานได้”

“สอนนักเรียนให้ประหยัดน้ำจะได้ใช้น้ำอย่างพอเพียง”

● วัดน้ำไคร้ และโรงเรียนวัดน้ำไคร้นันทชัยศึกษา หมู่ที่ ๙ ตำบลยม อำเภอท่า วังผา จังหวัดน่าน

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า

“ให้กรมชลประทานและสำนักงาน กปร. ร่วมกันจัดหาแหล่งน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และการเกษตรให้กับโรงเรียนวัดน้ำไคร้นันทชัยศึกษา ราษฎรบ้านน้ำไคร้ และพื้นที่ใกล้เคียง ที่มีปัญหาขาดแคลนน้ำ ช่วงเดือนมีนาคม ถึง พฤษภาคมของทุกปี โดยการก่อสร้างบ่อพักน้ำ ขนาด ๒๗๐ ลบ.ม. ขุดลอกสระเก็บน้ำ ขนาด ๑๒,๐๐๐ ลบ.ม. พร้อมระบบส่งน้ำ ระยะทางประมาณ ๔๐๐ เมตร” และทรงมีพระราชดำริเพิ่มเติม สรุปความว่า *“ควรสร้างความเข้าใจกับชาวบ้าน เรื่องการตัดไม้และ เผาป่า จะก่อให้เกิดผลเสียต่อการใช้น้ำ”*

จากนั้น ทอดพระเนตรนิทรรศการด้านการศึกษา ในการนี้ ได้มีพระราชดำริแก่ นายวารินทร์ บุษบรรณ ที่ปรึกษาโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กรมส่งเสริมการเกษตร สรุปความว่า *“เห็นควรให้ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อประกอบการเรียนการสอนของโรงเรียน เช่น การทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ ในการเพาะปลูกผักปลอดสารพิษ การปลูกผักของโรงเรียน โดยพระราชทานสูตรปุ๋ยให้กับ กรมพัฒนาที่ดิน”*

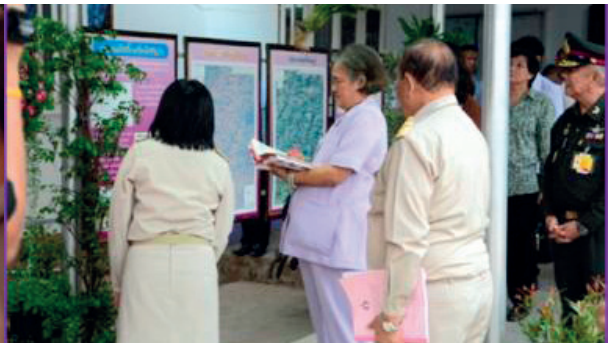

วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๗

- หอประชุมพญางำเมือง มหาวิทยาลัยพะเยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ในการนี้ ทรงประกอบพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔ และผู้สำเร็จการศึกษาประจำปีการศึกษา ๒๕๕๕ และทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ “อาคารศูนย์การแพทย์ มหาวิทยาลัยพะเยา”

- วัดราชคฤห์ และโรงเรียนราชคฤห์วิทยา ตำบลเวียง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่ภาคใต้ สรุปได้ดังนี้

วันจันทร์ที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๗

- เรือนรับรองพิกุลทอง ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

วันอังคารที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๗

- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพีระยานุเคราะห์มูลนิธิในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในวโรกาสทรงครองราชย์ ปีที่ ๕๐ หมู่ที่ ๑ บ้านบูกาสาลาแม ตำบลปะโด อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า

“มีผู้บริจาคที่ดินให้โรงเรียนขอให้ลูกหลานได้ทำงานที่โรงเรียน ในการนี้ รับสั่งให้พิจารณาความเหมาะสมว่ามีคุณสมบัติจะทำอะไร แต่ถ้าจะเป็นครูหรือตำรวจตระเวนชายแดน ต้องดูว่าจบด้านไหน เขาเป็นผู้มีอุปการคุณ ควรจะผูกใจเอาไว้”

“เกษตรเพื่ออาหารกลางวันที่นี่ดีกว่าเดิมมาก เมื่อก่อนมีไม่พอ”

“ชาวบ้านยังมีรายได้เสริมน้อย ๓๐,๐๐๐ – ๕๐,๐๐๐ บาท แถวทางใต้เรียกว่าน้อย ทางเหนือเรียกเยอะ เอาไปขายที่ภูฟ้าก็ได้”

ระบบน้ำดื่มสะอาดของโรงเรียนนี้ ดำเนินการโดย นพค.๔๔ สนภ.๔ นทพ. ค่าใช้จ่ายประมาณ ๒๐๘,๐๐๐ บาท ในการนี้ มีพระราชกระแสรับสั่งว่า *"ต่อไปถ้ามีชาวบ้านต้องการก็ขยายไปให้ชาวบ้านได้ และสำหรับพื้นที่อื่นๆ ถ้าน้ำไม่ได้มาตรฐาน ก็ค่อยๆ ทำ"*

"กศน. สอนได้ทั่วไปทั้งโรงเรียนเอกชนและโรงเรียนของรัฐบาล กศน. ก็น่าจะขยายให้มากขึ้น"

- **แปลงโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส**

โดยมี นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี นายโกวิทย์ เพ่งวาณิชย์ รองเลขาธิการ กปร. นายวีรพงศ์ แก้วสุวรรณ รองผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส นายอภิชาต จงสกุล อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน นางสายหยุด เพ็ชรสุข รักษาการผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ตลอดจนข้าราชการเฝ้าฯ รับเสด็จ

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า

"การผลิตเมล็ดพันธุ์ควรมีการดำเนินการภายในศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ"

"จุลินทรีย์ที่นำมาวิเคราะห์จากดินในใจกลางพรุซึ่งมีประสิทธิภาพเหมือนปุ๋ยน้ำ พด๑ ซึ่งมีประสิทธิภาพดีให้จดลิขสิทธิ์และพัฒนาเพื่อให้ใช้ประโยชน์ได้ อาจใช้ชื่อย่อของศูนย์ศึกษาฯพิกุลทองฯ (ศพกท.๑)"

"การแยกและคัดเลือกจุลินทรีย์ การศึกษาว่าจะมีแนวโน้มเจอ species ใหม่ หรือไม่ อย่างไร และควรศึกษาการใช้ประโยชน์ทางด้านการแพทย์และเภสัชศาสตร์"

"พิจารณาประสานกับมหาวิทยาลัยมหิดล คณะเภสัชศาสตร์ เพื่อหาทางใช้ประโยชน์จากเชื้อแอคทีโนมัยซีส (actinomycetes) ซึ่งสามารถสร้างสารแอนติไบโอติค (antibiotic) ได้"

"ให้เก็บดินบริเวณพื้นที่ป่าที่นครนายก เพื่อศึกษาจุลินทรีย์ด้วย"

"การค้นพบเชื้อชนิดใหม่ ที่มาจากตัวอย่างดินในบริเวณพื้นที่พรุโต๊ะแดงที่ยังไม่ถูกรบกวน จะพระราชานุญาตพระราชทานพระนาม"

"หากจะทดลองปรับปรุงดินเพื่อช่วยในการพัฒนาพันธุ์ข้าวประจำถิ่น สามารถนำผลจากการศึกษาการใช้ประโยชน์จากจุลินทรีย์ที่กำลังศึกษาอยู่มาช่วยในการพัฒนาด้วย"

"ในพื้นที่โรงเรียนโครงการอาหารกลางวันที่มีพื้นที่ว่างอยู่ ควรจะปลูกไม้ผลในพื้นที่โรงเรียนเพิ่มเติม"

วันพุธที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๗

- **โรงเรียนบ้านบางมะนาว หมู่ที่ ๑ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส**

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า

"เด็กนักเรียนโรงเรียน ตชด. แถวสงขลา ไม่ได้ทานอาหารเช้า พ่อแม่ต้องออกไปทำงานไม่มีเวลาทำอาหารเช้าให้ โรงเรียน ตชด.จึงต้องทำอาหารเช้าให้นักเรียน"

"โภชนาการที่ศูนย์ศึกษาฯ พิกุลทองฯ บอกว่า สาธารณสุขเปลี่ยนเกณฑ์ทำให้เด็กตกเกณฑ์เยอะ ทั้งฟันผุและส่วนสูงต่ำกว่าเกณฑ์ ต้องไม่ให้เด็กทานขนมกรุบกรอบ"

ผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาสได้รายงานปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ในการนี้ ได้มีพระราชกระแสรับสั่งว่า "ดูเป็นจุดไม่ได้ เพราะเป็นตลอดแนว หากกั้นตรงนี้ก็จะไปกระทบตรงอื่น ใช้งบประมาณสูง ทำให้เฉพาะคนที่ร้องก็ไม่ได้"

“ปลูกกล้วยดี กล้วยมีประโยชน์หลายอย่าง ผักชี ช่วงเวลาไหนก็แพง ต้องปลูกหมุนเวียนการปลูกผักในแปลงเกษตร ควรให้มีความหลากหลายของชนิดไม้ที่ปลูกและมีความต่อเนื่อง”

“ส่งเสริมให้ชาวบ้านปลูกผัก แต่ไม่มีที่ ให้ใส่กระถาง ชื่อบางมะนาว ลองปลูกมะนาว ทดลองปลูกมะนาวในบ่อซีเมนต์”

“ให้มีการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยหมักในการปรับปรุงดินในพื้นที่แปลงเกษตรในโรงเรียนโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน”

“ให้ ดร.พิสุทธิ์ วิจารสรณ์ ไปดูบ่อปลาที่เน่าที่โรงเรียนปิยะชาติ จังหวัดนครนายกและหาแนวทางแก้ไข”

จากนั้น ทรงพระดำเนินไปยังศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านบางมะนาว ได้พระราชทานสิ่งของแก่ผู้แทนผู้ดูแลเด็ก และผู้แทนเด็ก ชาย-หญิง และทอดพระเนตรการจัดการการเรียนการสอน

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า

“ต้องช่วยกันทำให้เด็กสูงขึ้น และพยายามให้เด็กแปรงฟัน ฟันจะได้ไม่ผุ”

- โรงเรียนวัดประจ่า หมู่ที่ ๕ ตำบลนาหว้า อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา
- โรงเรียนป่าระไมวิทยา หมู่ที่ ๒ ตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา
- โรงเรียนบ้านเก่า หมู่ที่ ๕ ตำบลคลองกวาง อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๗

- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านส้านแดง หมู่ที่ ๑๑ ตำบลควนกาหลง อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า

“ต้องเพิ่มการปลูกไม้ผลยืนต้น เช่น มะม่วง หาที่ปลูกไว้บ้าง”

มูลนิธิชัยพัฒนาได้กราบบังคมทูลถวายรายงานการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับน้ำท่วมโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านส้านแดงเป็นประจำทุกปี โดยจะทำเป็นคันโอบ ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริสรุปว่า *“เรื่องงบประมาณต้องมาวางแผนกันใหม่งบราชการ งบประมาณสำนักงาน กปร. ยังใช้ไม่ได้ เอามาดูกันใหม่ ใช้เงินมูลนิธิชัยพัฒนาไปก่อน”*

“มีพระราชกระแสรับสั่งกับ พลตำรวจตรีเทพ อมรโสภิต รองผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เกี่ยวกับโรงเรียนแถวแม่น้ำโขง ยังมีหรือเปล่า แถวนั้นเขาลำบาก หรือไม่ก็ ที่มีอยู่แล้วทำให้ดีขึ้น”

“เรื่องการทำบัญชียากให้นักเรียนทำกับมือ จะได้หัดคิดเลข”

“เตย หวาย หามาปลูกไว้บ้างก็ดี จะได้เป็นวัตถุดิบในการทำงานฝีมือ”

“การแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งในเขตพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ตามแนวทางที่ผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส ได้กราบบังคมทูลเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๗ ที่โรงเรียนบ้านบางมะนาว นั้น ต้องใช้งบประมาณสูง ควรที่จะพิจารณาการปลูกต้นไม้ โดยเฉพาะการปลูกป่าชายหาดและป่าชายเลน ซึ่งจะช่วยบรรเทาการกัดเซาะชายฝั่งได้”

- **โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหินจอก หมู่ที่ ๖ ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง**

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า

“ให้กรมชลประทานและสำนักงาน กปร. พิจารณาจัดหาแหล่งน้ำช่วยเหลือโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหินจอก และราษฎรบริเวณใกล้เคียง ซึ่งประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภค บริโภค และทำการเกษตร โดยปรับปรุงฝายหินจอกของราษฎรที่ชำรุดเสียหาย”

“ให้วิทยาลัยสารพัดช่างตรัง มาสอนการทำผ้าบาติก ประดิษฐ์พวงกุญแจอุ่นจากลูกปัด และพวกกุญแจตุ๊กตาหอมจากการบูร”

- **พื้นที่อนุรักษ์พันธุกรรมสิ่งมีชีวิตเขาคอหงส์ในโครงการปกปักพันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา**

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทอดพระเนตรนิทรรศการและพื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ โครงการนี้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้ถวายสิทธิการใช้พื้นที่ดินบนเขาคอหงส์ จำนวน ๒๐๐ ไร่ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามกิจกรรมปกปักพันธุกรรมสิ่งมีชีวิตเพื่อใช้เป็นแหล่งการศึกษาและอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและสิ่งมีชีวิตในเขตภาคใต้

- **ศูนย์ประชุมนานาชาติฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดสงขลา** โดยมีนายสุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา นายโกวิทย์ เพ่งวาณิชย์ รองเลขาธิการ กปร. นายลลิต ถนอมสิงห์ ผู้ช่วยเลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ และคณาจารย์เฝ้าฯ รับเสด็จ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทอดพระเนตรนิทรรศการโครงการพัฒนาเกาะบุโหลน จังหวัดสตูล ซึ่งเป็นโครงการที่มูลนิธิชัยพัฒนาและมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ร่วมกันดำเนินงาน โดยมีแผนการดำเนินงานโครงการ ๔ ด้านหลัก ๑๑ กิจกรรมย่อย ได้แก่ กิจกรรมด้านสาธารณสุข กิจกรรมด้านระบบสาธารณูปโภค กิจกรรมด้านอาชีพ และกิจกรรมด้านสังคมและศิลปวัฒนธรรม

การบริหารจัดการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

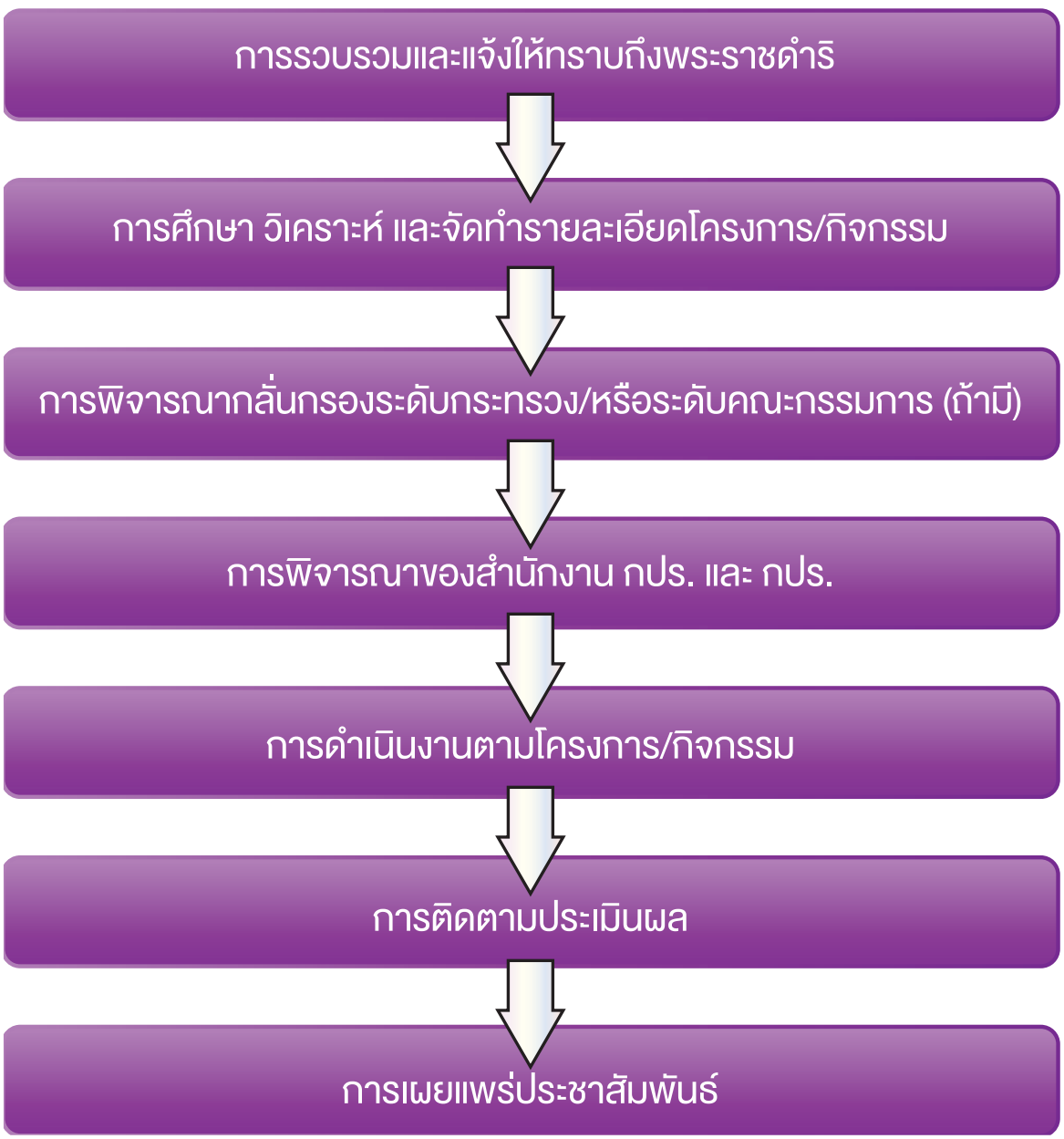

การบริหารจัดการงบประมาณโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ งบกลาง ค่าใช้จ่ายตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗

สำนักงาน กปร. ได้พิจารณากลั่นกรองวิเคราะห์แผนงาน/โครงการเสนอ กปร. อนุมัติงบประมาณให้กับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อดำเนินงานสนองพระราชดำริ รวมทั้งสิ้น ๒๑๑ โครงการ/กิจกรรม โดยกระจายตามพื้นที่ต่าง ๆ และประเภทการพัฒนา ดังนี้

โครงการและกิจกรรมดำเนินงาน รวมทั้งสิ้น ๒๑๑ โครงการ/กิจกรรม

- ภาคกลาง จำนวน ๔๔ โครงการ/กิจกรรม (ร้อยละ ๒๐.๘๕)
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๕๐ โครงการ/กิจกรรม (ร้อยละ ๒๓.๗๐)
- ภาคเหนือ จำนวน ๖๘ โครงการ/กิจกรรม (ร้อยละ ๓๒.๒๒)
- ภาคใต้ จำนวน ๔๑ โครงการ/กิจกรรม (ร้อยละ ๑๙.๔๓)
- ไม่ระบุภาค จำนวน ๘ โครงการ/กิจกรรม (ร้อยละ ๓.๘๐)

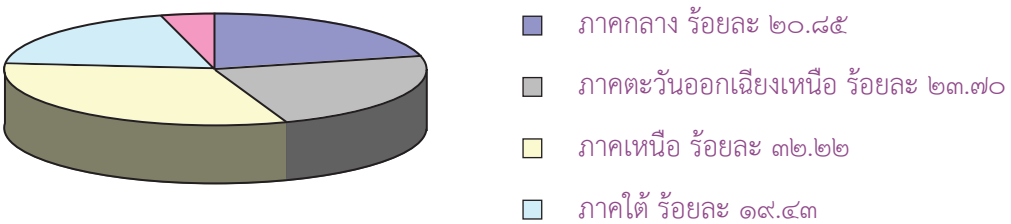

โดยมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม จำนวน ๗๐ โครงการ/กิจกรรม (ร้อยละ ๓๓.๑๘)
- ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ จำนวน ๕ โครงการ/กิจกรรม (ร้อยละ ๒.๓๗)
- ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ จำนวน ๙๕ โครงการ/กิจกรรม (ร้อยละ ๔๕.๐๒)
- ด้านการพัฒนาคมนาคม/สื่อสาร จำนวน ๒ โครงการ/กิจกรรม (ร้อยละ ๐.๙๕)
- ด้านการพัฒนาการเกษตร จำนวน ๓ โครงการ/กิจกรรม (ร้อยละ ๑.๔๒)
- ด้านการพัฒนาบูรณาการอื่น ๆ จำนวน ๓๖ โครงการ/กิจกรรม (ร้อยละ ๑๗.๐๖)

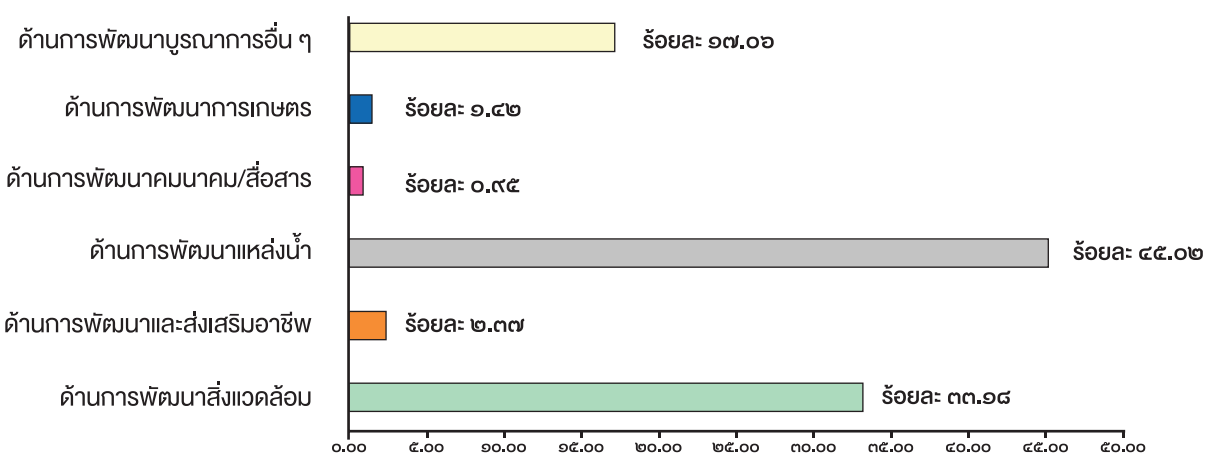

งานฎีกา

ฎีกา หมายถึง คำร้องทุกข์ที่ราษฎรทูลเกล้าฯ ถวายต่อ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศ์เพื่อขอพระราชทานพระมหากรุณาในเรื่องต่าง ๆ เช่น ขาดแคลนถนน น้ำ ไฟฟ้า ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม การไม่ได้รับความเป็นธรรมในเรื่องที่ดินทำกิน ต้องการอาชีพ ฯลฯ

รูปแบบและวิธีการทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา มี ๒ ทาง คือ การทูลเกล้าฯ ถวายอย่างเป็นทางการผ่านสำนักราชเลขาธิการ และการทูลเกล้าฯ ถวายในเวลาเสด็จพระราชดำเนินผ่านหรือเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเยียนราษฎรในภูมิภาคต่าง ๆ

กรอบระยะเวลาในการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีราษฎรทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาของสำนักงาน กปร.

จากการประชุมร่วมกันระหว่างสำนักราชเลขาธิการ สำนักงาน กปร. กรมชลประทาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้มีการกำหนดกรอบระยะเวลาในการดำเนินงานไม่เกิน ๑ ปี โดยนับตั้งแต่สำนักงาน กปร. ได้รับเรื่องจากสำนักราชเลขาธิการ จนถึงขั้นตอนการสรุปข้อมูลเสนอสำนักราชเลขาธิการ

ขั้นตอนและระยะเวลาในการตรวจสอบข้อเท็จจริงของสำนักงาน กปร.

ขั้นตอนที่ ๑ : เมื่อได้รับหนังสือจากสำนักราชเลขาธิการแล้ว สำนักงาน กปร. จะแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ภายใน ๘ วันทำการ) พิจารณาและเสนอแนะข้อคิดเห็นพร้อมเสนอแนะแนวทางในการให้ความช่วยเหลือ

ขั้นตอนที่ ๒ : ประมาณ ๑ เดือน หลังจากส่งหนังสือแล้ว จะจัดส่งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเข้าร่วมตรวจสอบข้อเท็จจริงในพื้นที่ร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ ๓ : หน่วยงานสรุปผลการตรวจสอบข้อเท็จจริง พร้อมแนวทางในการให้ความช่วยเหลือส่งมายังสำนักงาน กปร. ภายในระยะเวลาที่กำหนด ดังนี้

๑.	กรมชลประทาน	๙๐ วัน
๒.	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	๖๐ วัน
๓.	กระทรวงมหาดไทย	๑๕ วัน
๔.	หน่วยงานอื่น ๆ	๓๐ วัน

ขั้นตอนที่ ๔ : เมื่อได้รับข้อมูลจากหน่วยงานครบถ้วนแล้ว สำนักงาน กปร. จะจัดทำสรุปข้อมูลเสนอสำนักราชเลขาธิการ โดยมีกรอบระยะเวลา ๔๐ วัน นับจากได้รับหนังสือของหน่วยงานฉบับสุดท้าย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระมหากรุณาธิคุณในการให้ความช่วยเหลือเพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ราษฎรที่เดือดร้อน ที่ได้ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาจนเกิดเป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริหลายโครงการนับตั้งแต่ทรงครองสิริราชสมบัติเป็นต้นมา

ในปี ๒๕๕๑ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เชิญพระราชกระแสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้พระราชทานพระมหากรุณาธิคุณทรงรับไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และได้พระราชทานแนวพระราชดำริในการดำเนินงานเรื่องฎีกา สรุปได้ดังนี้

๑. ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่มาจากฎีกา

๑.๑ โครงการขนาดใหญ่มีงบประมาณในการดำเนินงานสูง มอบหมายให้สำนักงาน กปร. รับดำเนินการ

๑.๒. โครงการขนาดเล็ก และเป็นโครงการที่มีกิจกรรมดำเนินงานครบวงจร มีความจำเป็นเร่งด่วน และใช้งบประมาณไม่สูงมาก มอบหมายให้มูลนิธิชัยพัฒนารับดำเนินการ

๑.๓. โครงการที่สามารถใช้งบปกติของส่วนราชการดำเนินการได้ให้ประสานแจ้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องรับดำเนินการ

๒. การทำโครงการแก้ปัญหาของผู้ร้องฎีกา ควรพิจารณาประโยชน์ที่เกิดจากโครงการว่าต้องสร้างประโยชน์ให้เกิดกับชุมชน หมู่บ้านในส่วนรวมมากกว่าแก้ปัญหาเฉพาะผู้ร้อง

๓. ทรงให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจกับผู้ร้อง ชุมชน ในระหว่างการดำเนินการโครงการ โดยควรประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจให้เห็นถึงพระมหากรุณาธิคุณที่พระราชทานความช่วยเหลือแก่ราษฎรที่เดือดร้อน ทั้งนี้ สามารถใช้สื่อประเภทต่าง ๆ เช่น วิทยุของส่วนราชการในพื้นที่ เช่น วิทยุทหาร สถาบันการศึกษา หรือทางเว็บไซต์ต่าง ๆ

โดยการดำเนินการด้านฎีกาของสำนักงาน กปร. ในรอบปีที่ผ่านมาสรุปได้ดังนี้

สรุปการดำเนินการฎีกา (ปี พ.ศ. ๒๕๕๗)

ภาค	ฎีกาเข้า (เรื่อง)	กปร. ตอบ สำนักราชเลขาธิการ (เรื่อง)	รับเป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (โครงการ)
ภาคกลาง	๙	๔	๐
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๒๓	๑๐	๒
ภาคเหนือ	๕๔	๑๓	๑
ภาคใต้	๑๔	๕	๐
รวม	๑๐๐	๓๒	๓

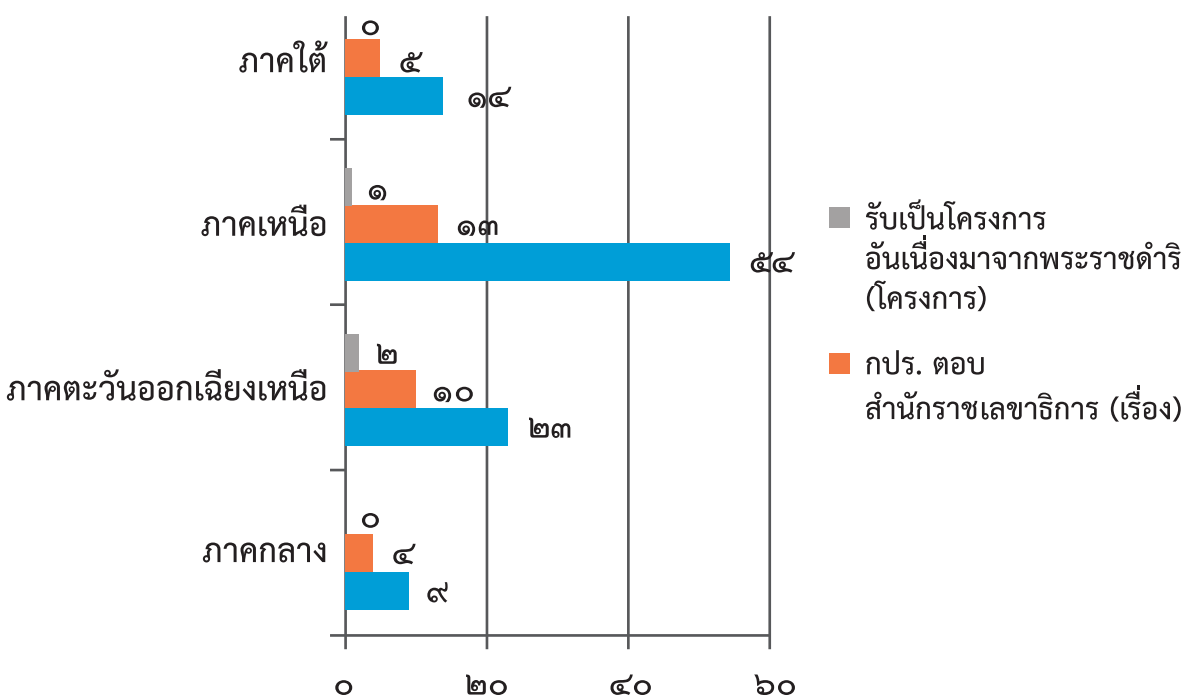

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่สำคัญ

- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- โครงการพัฒนาป่าไม้ปากน้ำปราณบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- โครงการพัฒนาพื้นที่ตำบลเหล่ากอหกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย
- โครงการสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านหินลาด อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

- โครงการฝายถ่อนพร้อมระบบส่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลจอมพระ และตำบลยม อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน
- โครงการจัดหาน้ำให้ราษฎรบ้านนาเหรียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านนาเหรียง หมู่ที่ ๑ ตำบลครน อำเภอสวี จังหวัดชุมพร
- โครงการไม้ดอกเมืองหนาวอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านปิยะมิตร หมู่ที่ ๒ ตำบลตาเนาะแมเราะ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา
- โครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตลอดระยะเวลาอันยาวนานกว่า ๖๐ ปี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงทุ่มเทพระวรกายในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในทั่วทุกภูมิภาค ให้มีความ “พออยู่ พอกิน” จึงได้พระราชทานแนวพระราชดำริให้จัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริขึ้นตามภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ ทั้งนี้เพื่อเป็นสถานที่ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง และวิจัย เพื่อแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนาที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในแต่ละภูมิภาค “พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต” เป็นศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ “One Stop Service” เป็นแบบจำลองของพื้นที่ในแต่ละภูมิภาค โดยเน้นการบูรณาการระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรม เป็นศูนย์รวมในการให้บริการแก่ราษฎรทั้งนี้เพื่อให้ได้รับความสะดวกและประโยชน์

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มี ๖ ศูนย์ กระจายอยู่ตามภูมิภาค ได้แก่

๑. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

เน้นการปรับปรุงและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติของดินและน้ำให้มีความสมบูรณ์ เนื่องจากสภาพดินในพื้นที่บริเวณนี้เสื่อมคุณภาพจนกลายเป็นดินทราย มีการชะล้างพังทลายของดิน เช่น การพัฒนาปรับปรุงดินโดยใช้ปุ๋ยพืชสด การปลูกพืชตระกูลถั่วเป็นพืชแซม การฟื้นฟูสภาพป่าบำรุงพันธุ์ไม้เดิม สาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในกระชัง ซึ่งราษฎรสามารถนำไปประกอบอาชีพเป็นรายได้ ถือเป็นตัวอย่างของการพัฒนาตามแนวเกษตรยั่งยืน (Sustainable Agriculture)

๒. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

เน้นฟื้นฟูสภาพป่าไม้ให้มีความอุดมสมบูรณ์ดังเดิม ให้ทำการทดลองปลูกหญ้าแฝก เพื่อการปรับปรุงบำรุงดิน รวมทั้งส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมในด้านต่างๆ เช่น เกษตรแบบผสมผสาน การเกษตรในระบบวนเกษตร หรือเกษตรธรรมชาติ การเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์ป่า เช่น เนื้อทราย ซึ่งเป็นสัตว์พื้นถิ่นดั้งเดิม เพื่อไปปล่อยกลับคืนสู่ธรรมชาติ

๓. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

เน้นการพัฒนาด้านการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ตลอดจนพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมแบบผสมผสาน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นแถบชายฝั่งทะเลในพื้นที่อ่าวคุ้งกระเบนและพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อยกระดับฐานะและความเป็นอยู่ของราษฎรในพื้นที่และชุมชนโดยรอบ รวมถึงส่งเสริมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมและรักษาดุลยภาพระหว่างทรัพยากรธรรมชาติกับกิจกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

๔. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

เน้นพัฒนาการเกษตรต่างๆ ตามความเหมาะสม สำหรับเป็นตัวอย่างให้ราษฎรนำไปปฏิบัติ ได้แก่ การพัฒนาป่าไม้ด้วยระบบชลประทาน และการปลูกพืชเศรษฐกิจที่มีผลต่อการเพิ่มรายได้ของเกษตรกร ศึกษาทดสอบการปลูกข้าวไร่สายพันธุ์ที่ดีเด่น ศึกษาการปลูกยางพารา และไม้ผลที่เหมาะสมกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๕. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

เน้นการพัฒนาเพื่อหารูปแบบในการพัฒนาพื้นที่บริเวณต้นน้ำลำธารของภาคเหนือ เพื่อเป็นต้นแบบ ในการพัฒนาลุ่มน้ำอื่น ๆ ในภูมิภาค โดยใช้ระบบชลประทานเข้าเสริม การปลูกไม้ ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง เพื่อให้ก่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และเน้นเรื่องการพัฒนาป่าไม้พื้นที่ต้นน้ำลำธารให้สมบูรณ์เป็นหลัก และให้ปลายทางเป็นการศึกษาด้านประมงตามอ่างเก็บน้ำ

๖. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส

เน้นการพัฒนาพื้นที่พรุในลักษณะผสมผสานเพื่อแก้ปัญหาดินเปรี้ยว ที่มีสภาพเป็นกรด ปรับปรุงดินเสื่อมโทรมด้วยสาเหตุต่างๆ ทั้งดินเค็ม และดินทราย ฯลฯ ซึ่งแต่เดิมเกษตรกรไม่สามารถใช้ประโยชน์จากที่ดินให้กลายเป็นดินที่มีคุณภาพสามารถทำการเพาะปลูกได้จัดทำแปลงสาธิตการพัฒนาที่ดินตามแนวทาง “เกษตรทฤษฎีใหม่” เช่น การพัฒนาดินอินทรีย์และดินที่เปรี้ยวจัด การใช้น้ำชะล้างกรดจากดิน การพัฒนาพื้นที่ป่าพรุ การอนุรักษ์และบำรุงพันธุ์ ไม้ในป่าพรุ การทดลองด้านประมงและเลี้ยงสัตว์ ตลอดจนไม้ดอกไม้ประดับ เป็นต้น

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

งานศึกษา วิจัย ทดลอง

ดำเนินการศึกษาวิจัยทั้งสิ้นจำนวน ๑๒๗ เรื่อง ดำเนินการแล้วเสร็จจำนวน ๑๑๒ เรื่อง และดำเนินการในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ จำนวน ๙ เรื่อง ประกอบด้วย

- **งานวิจัยใหม่จำนวน ๒ เรื่อง**

๑. ศึกษาการทนร่มเงาของหญ้าแฝกในพื้นที่ร่มเงาต่างๆ กัน

๒. การประเมินการดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และค่าดัชนีพื้นที่เรือนยอดในพื้นที่ป่าของศูนย์ฯ

- **งานวิจัยต่อเนื่องจำนวน ๗ เรื่อง**

๑. ศึกษาทดลองการใช้ปุ๋ยสั่งตัดร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ในการปลูกข้าว ข้าวโพดและ มันสำปะหลัง

๒. การทดแทนของพรรณพืชดั้งเดิมในพื้นที่ฟื้นฟูป่าในแปลงป่ารุ่นสองแปลงป่ายูคาลิปตัสและแปลงป่าสนประดิพัทธ์บริเวณศูนย์ฯ

๓. เปรียบเทียบระดับความเข้มข้นฮอร์โมนสังเคราะห์บูเซอเรลิน (LHRHa) ต่อการผลิตกบนานอกฤดู

๔. ศึกษาอัตราการใช้ปุ๋ยหมักจากจุลินทรีย์ พด.๑๑ (ปอเทือง) ในการปลูกข้าวโพดหวานพันธุ์ฉัตรทองในชุดดินจันทึก

๕. ศึกษาการเจริญเติบโตของหญ้าแฝกในสภาพร่มเงาที่มีระดับความเข้มแสงต่างๆ

๖. การเลี้ยงไก่ไข่ลูกผสมแบบปล่อยอิสระ

๗. ศึกษาอัตราการใช้ต้นข้าวโพดและหญ้าขจรจบทดแทนขี้เลื่อยไม้ยางพารา ในการเพาะเห็ดนางฟ้าภูฐาน

งานขยายผล และถ่ายทอดเทคโนโลยี

๑. สาธิตพัฒนาอาชีพการเกษตรและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

• **การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ** ได้ดำเนินการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าโดยทำการผลิตกล้าหญ้าแฝกแจกจ่ายเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่หมู่ ๕ บ้านหนองว่านเหลือง ตำบลเขาหินซ้อน และหมู่ ๑๑ บ้านหนองประดู่ลาย พร้อมจัดงานรณรงค์การปลูกหญ้าแฝก ๑ ครั้งที่ หมู่ ๑ บ้านชำขวาง ตำบลเขาหินซ้อน

• **ด้านการพัฒนาอาชีพ**

ด้านการเกษตร ทำแปลงสาธิตการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่เกษตรกรจำนวน ๓ แปลง พื้นที่แปลงละ ๔ ไร่ ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานพันธุ์ฉัตรทอง ข้าวโพดข้าวเหนียวพันธุ์ฉัตรเงิน ผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วฝักยาวพันธุ์พนมสารคาม และผลิตถั่วฝักยาวพุ่มพันธุ์เขาหินซ้อน สาธิตการปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสดและพืชคลุมดินสามารถเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้หมุนเวียนได้ ๑๔ ชนิด เช่น ถั่วพุ่มแดง ถั่วเขียว ปอเทือง ถั่วมะแฮะ เป็นต้น ผลิตน้ำหมักชีวภาพแจกจ่ายผลิตสารขับไล่แมลงซุปเปอร์ พด.๗ นอกจากนั้นทำการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ และพันธุ์ปทุมธานี ๑ เพื่อแจกจ่ายให้เกษตรกรจำนวน ๑๕๓ ราย และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจำนวน ๕ โรง

ด้านปศุสัตว์ ผลิตลูกไก่ไข่ลูกผสมเขาหินซ้อน และพัฒนาสายพันธุ์เป็ดปากน้ำเขาหินซ้อนและนำมาส่งเสริมให้แก่เกษตรจำนวน ๑๐ รายๆ ละ ๒๔ ตัว และอนุรักษ์สายพันธุ์สัตว์ปีกสวยงามและไก่พันธุ์พื้นเมืองเหลืองหางขาวจัดตั้งกลุ่มเลี้ยงสุกร ๑ กลุ่ม ๑๐ ราย โดยให้ยืมแม่พันธุ์รายละ ๒ ตัว และให้คืนลูกสุกรตามจำนวนที่ยืมไปภายในเวลา ๖ เดือน

ด้านประมง สาธิตการเลี้ยงและอนุบาลลูกปลานิลในกระชัง ผลิตพันธุ์ปลากินพืช และผลิตปลาดุกอุยเทศ รวมถึงผลิตพันธุ์กบเพื่อแจกจ่ายเกษตรกร

๒. สร้างความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ป่าไม้และสิ่งแวดล้อมตามแนวพระราชดำริ

ดำเนินโครงการเยาวชนไทยรักษ์สิ่งแวดล้อมมีโรงเรียนในพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ฯเข้าร่วม ๖ โรง และอบรมขยายผลให้แก่เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราและจังหวัดสระแก้ว ทำการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรอินทรีย์ให้แก่โรงเรียนหมู่บ้านรอบศูนย์ฯ จำนวน ๖ โรง และส่งเสริมการปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด (ถั่วพร้าและถั่วเขียวผิวมัน) ในพื้นที่ที่ได้รับการปรับปรุงจำนวน ๒,๕๐๐ ไร่ นอกจากนั้น ผลิตกล้าไม้กินได้ เช่น สะเดา ขี้เหล็ก เพกา แคบ้าน มะขาม ฯลฯ และไม้ประจำถิ่น เช่น ยางนา มะค่าโมง พะยูง มะหาด ฯลฯ เพื่อแจกจ่ายให้กับประชาชนและหน่วยงานเพื่อนำไปปลูก

๓. ส่งเสริมและพัฒนากลุ่มอาชีพ

ส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มอาชีพเพื่อช่วยพัฒนาศักยภาพของกลุ่มให้ดียิ่งขึ้นโดยให้การสนับสนุนบ่อน้ำตื้นซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการเพาะปลูกจำนวน ๗๐ บ่อ สนับสนุนกล้าไม้สมุนไพรให้แก่กลุ่มสมุนไพร ส่งเสริมการทำผลิตภัณฑ์ในครัวเรือนเพื่อลดรายจ่ายในครัวเรือนให้เกษตรกรจำนวน ๕ กลุ่มและโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ๔ โรง รวมจำนวน ๑๔๗ ราย ได้จัดทำแปลงผลิตข้าวขาวดอกมะลิ ๑๐๕ ในพื้นที่ศูนย์ฯ จำนวน ๑๒ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ผลิตเมล็ดพันธุ์คัด ๐.๕ ไร่ ผลิตพันธุ์หลัก ๑๑.๕ ไร่ โดยคัดเลือกเกษตรกรเข้ารับการอบรมจำนวน ๓๐ ราย และส่งเสริมการปลูกผักปลอดสารพิษและไม้ผลแบบสวนหลังบ้านจำนวน ๑๐๘ ราย

๔. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต

ซ่อมแซมปรับปรุงเส้นทางลำเลียงในไร่นาในพื้นที่ตำบลเขาหินซ้อนหมู่ ๑ บ้านห้วยลึกระยะทาง ๒.๑ กิโลเมตร และบ้านเตาลวดโยงระยะทาง ๔.๓ กิโลเมตร และซ่อมแซมศูนย์เรียนรู้ให้แก่เกษตรกรต้นแบบจำนวน ๒ ราย พัฒนาแหล่งน้ำประจำไร่นาขนาดความจุ ๒,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรจำนวน ๕ แห่ง และพัฒนาศักยภาพเกษตรกรต้นแบบ ให้ได้รับความรู้อาชีพเพิ่มเติมเพื่อนำไปวางแผนพัฒนาอาชีพ และศูนย์ฯ ให้บริการตรวจวิเคราะห์ดินและคุณภาพปุ๋ยอินทรีย์ไปยังพื้นที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในพื้นที่จังหวัดสระแก้วจำนวน ๑๑ โรงและพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราจำนวน ๓ โรง เพื่อเน้นให้เกษตรกรทำการปรับปรุงบำรุงดินตามค่าวิเคราะห์ดิน ซึ่งจะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการบำรุงดินให้แก่เกษตรกร

งานประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมการมีส่วนร่วม

ครั้งที่ ๑ นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ “มหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๗ พรรษา ประโยชน์สุขสู่ปวงประชา” ระหว่างวันที่ ๙-๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๗ มีผู้เข้าเยี่ยมชมทั้งสิ้นจำนวน ๑๗,๘๕๐ คน

ครั้งที่ ๒ นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ “๑๒ สิงหา ปวงประชาเป็นสุขสันต์” ระหว่างวันที่ ๑๐-๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๗ มีผู้เข้าเยี่ยมชมจำนวน ๑๑,๑๘๖ คน

ประโยชน์ที่ได้รับ

มีศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริได้จำนวนทั้งสิ้น ๑๒ กลุ่ม ซึ่งศูนย์เรียนรู้จะทำหน้าที่เป็นเครือข่ายในการถ่ายทอดองค์ความรู้และเป็นตัวอย่างแสดงผลสำเร็จด้านการดำเนินงานขยายผลของศูนย์ฯ ที่ชัดเจน นอกจากนั้น มีการรวมกลุ่มเพื่อส่งเสริมอาชีพให้แก่เกษตรกรในพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ฯ ได้จำนวน ๓๕ กลุ่มอาชีพ ส่งผลให้ในแต่ละปีสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ไปสู่เกษตรกรในพื้นที่มากกว่า ๑,๐๐๐ ราย ทั้งยังมี

คณะเข้าถ่ายทำสารคดีเพื่อนำไปเผยแพร่สู่สาธารณะจำนวน ๑๘ คณะ และมีผู้เข้าศึกษาดูงานและเข้าเยี่ยมชมตลอดปี ๒๕๕๗ ทั้งหน่วยงานราชการ เกษตรกร นิสิตนักศึกษา ประชาชนทั่วไปรวมถึงคณะผู้เยี่ยมชมจากต่างประเทศ รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น ๑๐๖,๖๔๖ คน

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

งานศึกษา วิจัย ทดลอง

๑. ศึกษาผลของน้ำทิ้งจากกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์น้ำในอ่าวคุ้งกระเบน

๒. การขยายพันธุ์หญ้าทะเลด้วยเทคนิคการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ

๓. ศึกษาการเพาะเลี้ยงหนอนแมลงวัน (Chrysomya megacephla) เพื่อทดแทนโปรตีนในอาหารสัตว์

๔. ศึกษาความหลากหลายชนิดเห็ดในพื้นที่ป่าเบญจพรรณและป่าดิบแล้งศูนย์ฯ

๕. ศึกษาเปรียบเทียบผลผลิตของเห็ดสกุลนางรมในโรงเรือนแบบต่างๆ พื้นที่ศูนย์ฯ

๖. ทดสอบรูปแบบรังที่เหมาะสมในการเลี้ยงชันโรง ในพื้นที่ศูนย์ฯ

งานขยายผล และถ่ายทอดเทคโนโลยี

๑. การจัดทำแปลงสาธิตและการบริการ

- **ด้านการประมง** ดำเนินการดูแลรักษาคุณภาพน้ำ และคุณภาพดิน สิ่งแวดล้อมในการเพาะเลี้ยงให้เหมาะสมต่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การบริการด้านคลินิกสัตว์น้ำ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับเทคนิควิธีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ถูกต้อง พร้อมทั้งการสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในกระชัง การเลี้ยงสัตว์น้ำในบ่อดิน
- **ด้านการเกษตร** ดำเนินการจัดทำแปลงต้นแบบเกษตรผสมผสานและแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ฝึกปฏิบัติ และนำความรู้ไปประกอบอาชีพ เกิดการพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พืชที่ปลูกได้แก่ เห็ดเศรษฐกิจ ผักชนิดต่าง ๆ หมุนเวียนตามฤดูกาล

อาทิ กวางตุ้งใบ คะน้า ผักบุ้ง เป็นต้น ไม้ผลปลอดสารพิษ อาทิ แก้วมังกร ชมพู่ทับทิมจันทร์ น้อยหน่า มังคุด ทุเรียน เป็นต้น และพืชไร่หมุนเวียนและไม้ดอกไม้ประดับ อาทิ ข้าวโพดหวาน ดาวเรือง รวมทั้งแปลงยางพารา การจัดทำแปลงรวบรวมและอนุรักษ์พืชสมุนไพร ในพื้นที่ ๔ ไร่ ซึ่งปลูกพืชสมุนไพรรวม ๑๕๐ ชนิด และจัดทำแปลงผักพื้นบ้านภาคตะวันออกที่รวบรวม ไว้กว่า ๘๐ ชนิดพืช เพื่อให้เกษตรกรและผู้สนใจได้มีแหล่งเรียนรู้

สาธิตการทำปุ๋ยหมักจากดินเลนนากุ้ง การทำปุ๋ยอินทรีย์ การแสดงพันธุ์หญ้าแฝก รวมทั้งการส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อการถนอมอาหารและเพิ่มมูลค่าของผลผลิต และเพิ่มช่องทางการตลาดของสินค้าเกษตร เช่น ผลิตแก่นตะวันเชื่อมอบแห้ง ชาแก่นตะวัน ข้าวเกรียบเห็ดนางฟ้า ข้าวกล้องงอกแดงน้ำลูกหม่อน ข้าวกล้องงอก ไอศกรีมแก้วมังกร ฯลฯ

- **ด้านการปศุสัตว์** ดำเนินการสาธิตวิธีการเลี้ยงสุกร ไก่ เป็ด กวาง อย่างถูกวิธี การปลูกพืชอาหารสัตว์ และในปี ๒๕๕๗ นี้ได้เน้นการส่งเสริมการลดต้นทุนค่าอาหารโดยการเพาะหนอนเพื่อเลี้ยงสัตว์ปีก ซึ่งสามารถลดต้นทุนได้ ๔๕๐ บาทต่อเดือน

๒. การถ่ายทอดความรู้/การฝึกอบรมด้านการเกษตร

ศูนย์ฯ ได้ดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกรและเยาวชน โดยมีการสาธิตในพื้นที่จริง พร้อมตั้งกลุ่มเพื่อให้เกษตรกรมีความเข้มเข็ง อาทิ ถ่ายทอดเทคโนโลยี การผลิตเพาะขยายจุลินทรีย์ไตรโคเดอร์ม่าและจัดตั้งกลุ่มจำนวน ๒๐ คน การถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่เกษตรกรและผู้สนใจรวม ๕๓๙ คน โดยจัดอบรม อาทิ การเพาะเห็ดเศรษฐกิจ การปลูกผักปลอดภัยสารพิษ การผลิตข้าวพันธุ์ดี การพัฒนาคุณภาพข้าว และการบริหารจัดการกลุ่ม การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงผึ้งชันโรงเพื่อการเกษตร ๓๐ ราย

๓. ส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกลุ่มอาชีพ

ติดตามกลุ่ม และประเมินศักยภาพกลุ่มอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปี ๒๕๕๗ ศูนย์ฯ ได้พิจารณาส่งเสริมปัจจัยการเกษตรและอบรมความรู้เพิ่มเติมให้แก่กลุ่ม เพื่อให้กลุ่มมีความเข้มแข็งขึ้น อาทิ กลุ่มผลิตข้าวพันธุ์ดี สมาชิก ๓๑ ราย และโรงสีข้าวชุมชน สมาชิก ๑๓๒ ราย กลุ่มผลิตผักอนามัยปลอดสารพิษ ๑๐ ราย รวมพื้นที่ ๑๐ ไร่ โดยปลูกผักแบบหมุนเวียน กลุ่มผลิตพืชหลังนา ๓๐ ราย กลุ่มใช้ปุ๋ยพืชสดในนาข้าวและสวนผลไม้ ๔๐ ราย รวมพื้นที่ ๒๐๐ ไร่ กลุ่มการผลิตและการใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ๕๐ ราย รวมพื้นที่ ๒๕๐ ไร่ และกลุ่มการผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง ๓๐ ราย รวมพื้นที่ ๑๕๐ ไร่

๔. งานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

ดำเนินโครงการส่งเสริมสุขภาพเกษตรปลอดภัยสารพิษและการคัดกรองสารเคมีตกค้างในเลือดของเกษตรกรและประชาชนในพื้นที่ตำบลวังโตนด การปรับปรุงแปลงสมุนไพรและปรับปรุงการบริการแพทย์ทางเลือกในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลวังโตนด การเริ่มสร้างศักยภาพสมาชิกแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพร การจัดอบรมหมอประจำบ้านตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านความรู้การทำบัญชีและการสหกรณ์ อาทิ การจัดทำบัญชีกลุ่มอาชีพ การจัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับระบบสหกรณ์แก่นักเรียนโรงเรียน การให้ความรู้แก่สมาชิกสหกรณ์ประมงคุ้งกระเบน และพื้นที่ขยายผล

งานอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ

๑. อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรประมง

ตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำในอ่าวคุ้งกระเบนประจำทุกเดือน ๒๔ จุดทั่วอ่าว พบว่ามีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งชี้ให้เห็นว่าน้ำทิ้งจากการเลี้ยงสัตว์น้ำยังไม่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ในอ่าวคุ้งกระเบน และน้ำมีคุณภาพที่จะใช้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้ และได้ดำเนินการขยายพันธุ์สัตว์น้ำ อาทิ การดำเนินโครงการธนาคารปูไข่ โดยกลุ่มชาวประมงพื้นบ้านขึ้นที่เจ้าหลาว และหมู่ ๗ ตำบลสนามไชย ยังได้มีขยายผลงานธนาคารปูไข่ไปยังจังหวัดตราดอีกด้วย โดยในปี ๒๕๕๗ สามารถปล่อยพันธุ์ปูม้าได้ ๘๐,๐๐๐ ตัว ศูนย์ฯ ได้ผลิตและปล่อยสัตว์น้ำชายฝั่งบริเวณชายหาดแหลมเสด็จและพื้นที่ใกล้เคียง ในปี ๒๕๕๗ นี้ คือ พันธุ์กุ้งแชบ๊วย จำนวน ๕,๗๐๐,๐๐๐ ตัว พันธุ์หอยหวาน จำนวน ๗๐,๐๐๐ ตัว และพันธุ์ปลากะพงขาว จำนวน ๒๐,๐๐๐ ตัว

จัดโครงการค่ายวิทยาศาสตร์ทางทะเล เยาวชนรักษ์คุ้งกระเบน ฝึกอบรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตจังหวัดจันทบุรี และใกล้เคียง จำนวน ๔๙ คน จาก ๑๙ โรงเรียน และได้มีการจัดการสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำเฉลิมพระเกียรติ ๖ รอบพระชนมพรรษา และการสาธิตการเลี้ยงสัตว์น้ำในกระชัง

๒. อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้

บำรุง ดูแล รักษาพื้นที่ป่า ได้แก่ ป่าชายเลน ๑,๓๐๐ ไร่ และทางเดินศึกษาธรรมชาติ ๗๗ กิโลเมตร ตลอดจนการจัดทำป้ายสื่อความหมาย นิทรรศการ ศูนย์บริการข้อมูล สวนรุกขชาติ พื้นที่ ๑๔ ไร่ ป่าไม้ชายหาด ๕ ไร่ ทางเดินศึกษาธรรมชาติป่าชายหาด ๒๖๐ เมตร แปลงปกปักพันธุกรรมพืชป่าชายเลน

ชายหาดและสมุนไพรพื้นบ้าน พื้นที่ ๒๗ ไร่ และผืนป่าในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าคุ้งกระเบน ฯ ครอบคลุมพื้นที่ ๑๑,๓๗๐ ไร่

ดำเนินการเพาะชำกล้าไม้ป่าชายเลน ไม้ยืนต้นและไม้ประดับ เพื่อแจกจ่ายให้แก่ผู้สนใจ รวมทั้งการจัดทำโครงการค่ายเยาวชนอนุรักษ์ป่าชายเลน โครงการค่ายเยาวชน อนุรักษ์สัตว์ป่า และสิ่งแวดล้อม โครงการยุวชนรุ่นใหม่หัวใจเกษตร และโครงการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนวัดคลองขุด

งานประชาสัมพันธ์

๑. การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์และเผยแพร่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เผยแพร่ประชาสัมพันธ์และเข้าร่วมกิจกรรมประชาสัมพันธ์กับหน่วยงานต่างๆ ในหลายโอกาส อาทิ งานสัมมนาวิชาการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และการจัดนิทรรศการ เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๗ ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี การจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการขยายผลสำเร็จของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๗ มีสมาชิกองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นจังหวัดระยองเข้าร่วม ๑๓๙ ราย การประชุมเชิงปฏิบัติการเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรเมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๗ จำนวน ๖๔ ราย

๒. สื่อประชาสัมพันธ์

ในปี ๒๕๕๗ ศูนย์ฯ ได้จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ อาทิ การจัดทำเอกสารเผยแพร่ อาทิ เอกสารแนะนำศูนย์ฯ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เอกสารแผ่นพับเรื่อง “การเพาะเห็ดเศรษฐกิจ” เรื่อง “คู่มือทางเดินศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน” การให้ข้อมูล และอำนวยความสะดวกในการถ่ายทำสารคดี/ภาพยนตร์ การร่วมจัดนิทรรศการกับจังหวัดจันทบุรี การร่วมโครงการจังหวัด/อำเภอเคลื่อนที่ เป็นต้น

ประโยชน์ที่ได้รับ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี ได้ดำเนินงานปี ๒๕๕๗ อาทิ ให้บริการด้านคลินิกโรคสัตว์น้ำและวิเคราะห์คุณภาพน้ำ กว่า ๑๐,๐๐๐ ตัวอย่าง ให้ความรู้แก่กลุ่มต่างๆ สรุปได้ดังนี้ จัดอบรม ๒๕ หลักสูตร มีเกษตรกรเข้าร่วมกว่า ๑,๐๐๐ คน เยาวชนเข้าร่วมกว่า ๘๐๐ คน ขยายผลในพื้นที่เกษตรกร ๗๐๐ ไร่ ส่งเสริมกลุ่มอาชีพและกลุ่มเกษตรกร ๒๐ กลุ่ม สำหรับด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมดำเนินการปล่อยสัตว์น้ำกว่า ๖ ล้านตัว ดูแลรักษาพื้นที่ป่ากว่า ๑๒,๐๐๐ ไร่ ส่งเสริมกล้าไม้กว่า ๑,๓๐๐,๐๐๐ กล้า รวมทั้งยังรองรับปริมาณผู้เข้ามาเยี่ยมชมศูนย์จำนวนกว่า ๗๐๐,๐๐๐ คน

ซึ่งการดำเนินงานที่ผ่านมาจะยังผลให้คุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่โดยรอบศูนย์ฯ ให้ดีขึ้น สภาพสิ่งแวดล้อมมีความอุดมสมบูรณ์ขึ้น และเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้สำหรับประชาชนที่มาเยี่ยมชมเพื่อนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตต่อไป

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี

งานศึกษา วิจัย ทดลอง

ในปี ๒๕๕๗ มีงานวิจัยด้านปศุสัตว์ที่ดำเนินการแล้วเสร็จเพิ่มเติมจำนวน ๓ เรื่อง รวมเป็นงานศึกษาวิจัยที่ดำเนินการแล้วเสร็จทั้งหมด ๘๑ เรื่อง ในจำนวนผลงานวิจัยที่แล้วเสร็จทั้งหมดนี้ มีงานวิจัยที่มีผลการศึกษาพร้อมบทคัดย่อจำนวน ๗๘ เรื่อง และมีการนำผลสรุปงานวิจัยไปจัดทำเป็นเอกสารเผยแพร่องค์ความรู้ จำนวน ๓๗ เรื่อง นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ๓ เรื่อง ซึ่งเป็นงานวิจัยที่ดำเนินการร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

งานขยายผล และถ่ายทอดเทคโนโลยี

๑. ขยายผลสำเร็จสู่เกษตรกร

ส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ฯ ในเรื่องต่าง ๆ อาทิ เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน การผลิตปุ๋ยหมัก การปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด โดยในปี ๒๕๕๗ มีเกษตรกรที่นำความรู้ไปปรับใช้ในแปลงของตนเองจนประสบความสำเร็จสามารถเป็นเกษตรกรตัวอย่างได้ จำนวน ๕ ราย รวมเป็นเกษตรกรตัวอย่างของศูนย์ฯ ทั้งหมด ๘๑ ราย

๒. ฝึกอบรมเกษตรกร

ฝึกอบรมตามแผนปฏิบัติงานของศูนย์ฯ ได้แก่ หลักสูตรการเพาะเห็ดในโรงเรียน หลักสูตรเกษตรทฤษฎีใหม่ หลักสูตรการเลี้ยงไก่เขียวห้วยทราย หลักสูตรการเลี้ยงแพะห้วยทราย และหลักสูตรการเลี้ยงปลานิลในบ่อซีเมนต์ให้แก่นักเรียนในโรงเรียน จำนวน ๔ โรงเรียน

นอกจากนี้ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ร่วมกับสำนักงาน กปร. ได้จัดทำ “โครงการอบรมเกษตรกรภายใต้ผลสำเร็จของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” จำนวน ๑๐ รุ่น สำหรับเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ ๑๐ จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี เพชรบุรี สมุทรสาคร สุพรรณบุรี นครปฐม ราชบุรี อ่างทอง สมุทรสงคราม สิงห์บุรี และประจวบคีรีขันธ์

๓. สนับสนุนปัจจัยการผลิต

สนับสนุนพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ให้แก่เกษตรกร ประชาชนทั่วไป โรงเรียน และหน่วยงานราชการ อาทิ พันธุ์ปลา พันธุ์ไก่พื้นเมือง พันธุ์หมูป่า พันธุ์กบให้โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สนับสนุนก้อนเห็ดให้เกษตรกร สนับสนุนกล้าไม้ เช่น มะฮอกกานี มะค่าโมง ยางนา สะเดา ขี้เหล็ก เป็นต้น สนับสนุนปุ๋ยหมักและปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ รวมถึงสนับสนุนกล้าหญ้าแฝก

๔. จัดพื้นที่สาธิตภายในศูนย์ ฯ

โดยจัดทำเป็นแปลงสาธิตการเรียนรู้ เช่น การใช้หญ้าแฝกปรับปรุงดินที่แข็งเป็นดาน การพัฒนาที่ดิน การปรับปรุงดินโดยใช้ถ่านชีวภาพ เกษตรผสมผสาน และการเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

๕. สนับสนุนเกษตรกร

สนับสนุนและช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ฯ เช่น ขุดลอกสระเก็บน้ำ ไถปรับพื้นที่ทำการเกษตร เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้ทำการแก้ปัญหาภัยแล้งให้แก่เกษตรกร โดยร่วมกับกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ขุดเจาะบ่อบาดาลให้เกษตรกร จำนวน ๕ บ่อ เป่าล้างบ่อบาดาล จำนวน ๑๗ บ่อ และขุดเจาะบ่อบาดาลเพื่อสนับสนุนโครงการน้ำดื่มสะอาดให้แก่โรงเรียน จำนวน ๑ โรงเรียน

งานอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ

๑. ส่งเสริมการอนุรักษ์ดินและน้ำตามแนวพระราชดำริ โดยในปี ๒๕๕๗ ผลิตกล้าหญ้าแฝกเพื่อแจกจ่าย ๓๐๙,๓๕๐ กล้า และใช้ปลูกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ จำนวน ๑๖๕,๕๕๐ กล้า นอกจากนี้ยังปลูกหญ้าแฝกรอบสระเก็บน้ำในพื้นที่ศูนย์ฯ เพื่อป้องกันการพังทลายของหน้าดินจำนวน ๒๕๗,๕๓๐ กล้า

๒. ฟื้นฟูสภาพป่า ในปี ๒๕๕๗ ดำเนินการปลูกป่าเสริมและปรับเปลี่ยนพันธุ์ไม้ในแปลงปลูกป่าเดิม รวมพื้นที่ประมาณ ๕๐๐ ไร่ และก่อสร้างฝายชะลอความชุ่มชื้น จำนวน ๔ ฝาย

๓. การอนุรักษ์สัตว์ป่า โดยการเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์ป่า จำนวน ๕๗ ชนิด รวม ๖๘๓ ตัว ในปี ๒๕๕๗ มีนักท่องเที่ยวและผู้ที่สนใจเข้าเยี่ยมชม จำนวน ๖๓ คณะ รวม ๓๗,๙๕๑ คน

งานประชาสัมพันธ์

ในปี ๒๕๕๗ มีผู้มาเยี่ยมชมและศึกษาดูงานทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ รวมทั้งสิ้น ๔๕,๘๐๐ คน ซึ่งเป็นผลจากการประชาสัมพันธ์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านวิทยุชุมชน ความถี่ ๙๑.๗๕ MHz ในรายการ “ศูนย์ห้วยทราย ห่วงใยประชาชน” ทุกวันจันทร์-ศุกร์ เวลา ๑๖.๐๐ – ๑๘.๐๐ น. จำนวน ๑๖๐ วัน

๒. จัดทำเอกสารเผยแพร่ผลการดำเนินงานและองค์ความรู้ต่าง ๆ จำนวน ๕ เรื่อง ได้แก่ เรื่องการผลิตน้ำส้มควันไม้ เรื่องการผลิตถ่านไบโอชา เรื่องการเพาะเห็ด เรื่องพืชอาหารสัตว์ และเรื่องเพียงพอที่จะอยู่อย่างพอเพียง (การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง)

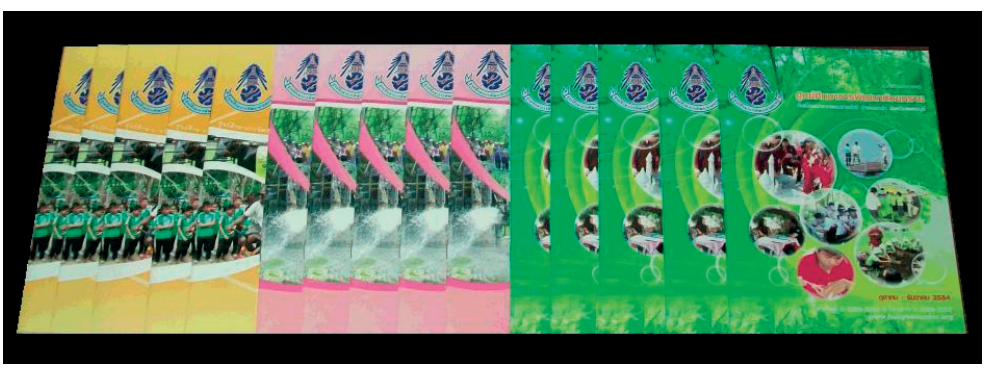

๓. ร่วมจัดนิทรรศการเผยแพร่โครงการพระราชดำริตามหน่วยงานต่างๆ จำนวน ๓ ครั้ง ได้แก่ นิทรรศการ “เด็กไทยรักในหลวง” โดยสำนักงาน กปร. งานพระนครคีรีเมืองเพชร ครั้งที่ ๒๘ และนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๔. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ศูนย์ฯ ผ่านเว็บไซต์ www.huaysaicenter.org ซึ่งมีผู้เข้าเยี่ยมชม ๗,๑๙๙ ราย

๕. ออกแบบ จัดทำ และปรับปรุงป้ายสื่อความหมาย ป้ายกิจกรรมต่างๆ ภายในศูนย์ฯ และป้ายบอกเส้นทางไปศูนย์เรียนรู้เกษตรกรตัวอย่าง

ประโยชน์ที่ได้รับ

ประชาชนในพื้นที่เป้าหมายได้รับประโยชน์โดยตรง จำนวน ๒๙ หมู่บ้าน ๔,๗๑๙ ครัวเรือน ในการดำเนินงานจะมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการเป็นต้นแบบการพัฒนา เป็นแหล่งถ่ายทอดเทคโนโลยี และส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมให้กับเกษตรกรและประชาชนที่สนใจ นอกจากนี้ ยังทำหน้าที่เป็นแหล่งอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าไม้ สัตว์ป่า รวมทั้งเพาะพันธุ์สัตว์ป่า จำนวน ๖๒ ชนิด รวม ๑,๒๐๗ ตัว และเป็นแหล่งเรียนรู้และฝึกอบรมเกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และผู้ที่สนใจทั่วไป โดยในปี ๒๕๕๗ มีผู้เข้ารับการอบรมมากกว่า ๑,๖๐๐ คน ซึ่งผลสำเร็จของศูนย์ฯ ที่เป็นรูปธรรมชัดเจน คือ จำนวนเกษตรกรที่สามารถนำความรู้และปัจจัยการผลิตไปใช้ในการดำเนินชีวิต จนสามารถพึ่งตนเองได้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร

งานศึกษา วิจัย ทดลอง

๑. ในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ได้ดำเนินงานศึกษาวิจัยด้านป่าไม้ ด้านปศุสัตว์ ด้านข้าว และด้านชลประทาน โดยดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๔ โครงการ และอีก ๓ โครงการเป็นงานต่อเนื่อง ทำให้ปัจจุบันมีความพร้อมที่จะนำองค์ความรู้จากการศึกษาวิจัยที่ได้ทำการศึกษาตั้งแต่อดีต มาจัดทำเป็น ๒๔ หลักสูตรที่โดดเด่นของศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ

๒. สำรวจระบบนิเวศป่าไม้ในเขตพื้นที่ศูนย์ศึกษาฯ พบพันธุ์ไม้กว่า ๓๐๐ ชนิด เห็ดป่า ๑๘๕ ชนิด สมุนไพรป่า ๒๓๕ ชนิด รวบรวมพันธุ์พืชที่มีค่าหายาก พันธุ์พืชสมุนไพรป่า ตลอดจนตัวอย่างพันธุ์ไม้ ๑๕๐ ชนิด และสำรวจความหลากหลายของแมลงป่าไม้ พร้อมทั้งจำแนกประเภทแมลงที่พบ ๒๔๔ ชนิด เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าต่อไป

๓. งานศึกษาเกี่ยวกับ ๓ ดำมหัศจรรย์แห่งศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ ซึ่งประกอบด้วย โคเนื้อภูพาน, ไก่ดำภูพาน และสุกรภูพาน ยังคงเป็นงานวิจัยที่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้สายพันธุ์ที่เลี้ยงง่ายและเหมาะสมกับภูมิสังคมของภาคอีสาน โดยผลสำเร็จที่ได้สามารถนำไปขยายผลให้แก่ราษฎรได้เป็นอย่างดี

โคเนื้อภูพานระดับสายเลือดสูง

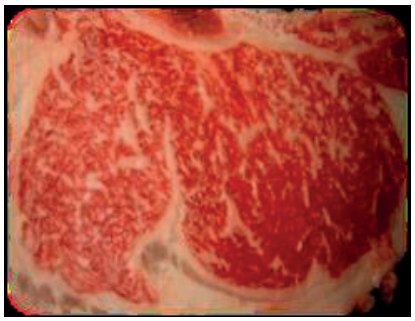

ตัวอย่างเนื้อที่ได้จากการขุนจะมีคุณภาพสูง

ไก่ดำภูพาน ๑ (สีดำ) และไก่ดำภูพาน ๒ (สีขาว) ถูกพัฒนาให้เลี้ยงง่าย แข็งแรง ทนต่อสภาพภูมิอากาศได้ดี และขายได้ราคาสูงกว่าไก่ทั่วไป

๔. รวบรวมและอนุรักษ์พันธุกรรมข้าวในเขตศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ ๘๖ สายพันธุ์ (ข้าวไร่และข้าวนาสวนพันธุ์พื้นเมือง) ศึกษาพันธุ์และคุณค่าทางโภชนาการของข้าวพันธุ์ต่างๆ เช่น มะลินิล ไรซ์เบอรี่ ตลอดจนพัฒนาพันธุ์ข้าวให้สามารถต้านทานโรคไหม้

งานขยายผล และถ่ายทอดเทคโนโลยี

๑. ดูแลรักษาพื้นที่ป่าไม้ โดยการทำแนวกันไฟ บันทึกพิกัด GPS ประจำต้นไม้ กว่า ๑,๒๐๐ ต้น ทำเส้นทางเดินศึกษาสมุนไพรป่า ระยะทาง ๑,๐๐๐ เมตร บำรุงรักษาเส้นทางธรรมชาติ ๓,๐๐๐ เมตร และปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง พร้อมทั้งผลิตกล้าไม้และกล้าสมุนไพร เพื่อส่งเสริมการปลูกต้นไม้ นอกจากนี้ยังจัดการฝึกอบรมเยาวชนในหลักสูตรต่างๆ ให้ตระหนักถึงคุณค่าของป่าไม้ เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน

๒. สาธิตการผลิตข้าวอินทรีย์ การปลูกข้าวโดยใช้น้ำน้อย การปลูกพืชก่อนและหลังนา การควบคุมศัตรูข้าวโดยวิธีผสมผสาน นอกจากนี้ยังได้อบรมหลักสูตรการรับรองมาตรฐาน GAP Seed ให้แก่เกษตรกร พร้อมทั้งปรับปรุงการแปรรูปผลิตภัณฑ์ให้มีมาตรฐาน ทำให้เกษตรกรสามารถผลิตและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวได้อย่างต่อเนื่อง

๓. ส่งเสริมการเลี้ยงและเพาะสัตว์น้ำพันธุ์ต่างๆ เช่น ปลานิล ปลานวลจันทร์เทศ ปลาตะเพียนขาว โดยสามารถเพาะพันธุ์สัตว์น้ำได้มากกว่า ๒.๙ ล้านตัว เพื่อเป็นพ่อแม่พันธุ์สำหรับแหล่งน้ำ ในชุมชน รวม ๔๐ แห่ง และสาธิตการเลี้ยงปลา ในกระชัง การเลี้ยงร่วมกับสัตว์เศรษฐกิจอื่นๆ นอกจากนี้ยังได้สำรวจพันธุ์ปลาในอ่างเก็บน้ำลาดกระเชอ และอ่างเก็บน้ำคำหลวง ซึ่งอยู่ในพื้นที่ขยายผล พบพันธุ์ปลา ๑๗ ชนิด เช่น ปลาตะเพียนขาว ปลานวลจันทร์ ปลานิล ซึ่งบางชนิดเป็นพันธุ์ปลาที่ปล่อยเพื่อเพิ่มผลผลิตในแหล่งน้ำ

๔. สาธิตและส่งเสริมระบบเกษตรผสมผสาน เช่น ระบบการปลูกผักปลอดสารพิษ การปลูกพืชแซมในสวนไม้ผล การเลี้ยงเป็ดบาบาลีร่วมกับปลานิลแดง, การเลี้ยงสัตว์ปีกในสวนไม้ผล

ส่งเสริมการปลูกพืชสวน เช่น ลิ้นจี่พันธุ์ นพ.๑ เสาวรส แก้วมังกร มะนาวนอกฤดู มะเขือเทศ และพืชไร่ เช่น ถั่วพุ่มดำ ถั่วลิสง มันสำปะหลัง ข้าวโพด อ้อยคั้นน้ำ กระเจี๊ยบ โดยสนับสนุนพันธุ์ดีเหมาะสมกับพื้นที่เพาะปลูก

๕. ส่งเสริมการแปรรูปวุ้นเส้นจากถั่วเขียวและถั่วพุ่มดำ การแปรรูปน้ำตาลแดงจากน้ำอ้อยสด การผลิตใบชา จากปอโมโรเฮยะ การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากธัญพืช เช่น ข้าวฮาง เมล็ดทานตะวัน งาดำ ถั่วลิสง เป็นต้น โดยสามารถผลิตวุ้นเส้นแห้ง (จากถั่วเขียวและถั่วพุ่มดำ) ได้รวม ๑๙๔ กิโลกรัม

๖. เพาะเลี้ยงเชื้อเห็ดได้รวม ๒,๐๓๙ ขวด โดยนำมาสาธิตการเพาะเห็ดชนิดต่างๆ ด้วยขี้เลื่อยไม้ยางพาราและฟางข้าว ได้ก้อนเชื้อเห็ดรวม ๑๐,๖๙๐ ก้อน เช่น เห็ดนางฟ้าภูฐาน เห็ดขอนขาว เห็ดหอม เห็ดหลินจือ เป็นต้น สามารถถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนก้อนเชื้อเห็ดให้เครือข่าย ๓๑,๔๗๐ ก้อน

๗. ส่งเสริมการปลูกมะเขือเทศเพื่อส่งเสริมการใช้น้ำจากอ่างเก็บน้ำห้วยหวดอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถผลิตมะเขือเทศป้อนโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปที่ ๓ (เต่างอย) ได้อย่างต่อเนื่อง มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๗๓ ราย มีพื้นที่ปลูกมะเขือเทศ รวม ๑๐๐ ไร่ โดยสนับสนุนในลักษณะทุนหมุนเวียนเพื่อจัดหาวัสดุทำค้างไม้ไผ่ให้แก่สมาชิกไร่ละประมาณ ๒,๐๐๐ บาท เพื่อเพิ่มผลผลิตทำให้ได้กำไรเพิ่มขึ้นจากเดิมเฉลี่ยไร่ละ ๗,๑๓๘ บาท เป็นไร่ละ ๑๓,๒๖๔ บาท

๘. จัดการอบรมเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้จากผลสำเร็จของศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมทั้งสนับสนุนปัจจัยการผลิตและสร้างความเชื่อมั่นในการนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพ มีผู้เข้าอบรมในหลักสูตรหลัก รวม ๒,๗๐๖ คน ซึ่งหลักสูตรที่ได้รับความสนใจมาก ได้แก่ ไก่ดำภูพาน เกษตรทฤษฎีใหม่ ข้าว ประมง เป็นต้น

๙. ในปี ๒๕๕๗ มีผู้มาเยี่ยมชมและศึกษาดูงาน รวม ๗๐,๓๙๗ คน ซึ่งมาจากกลุ่มอาชีพ และหน่วยงานต่างๆ ที่หลากหลาย เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงการต่างประเทศ เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป นอกจากนี้ยังมีการจัดค่ายเยาวชนรู้งานสืบสานพระราชดำริ (RDPB Camp) อย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

งานองค์ความรู้สู่ชีวิตที่พอเพียง

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้จัดการอบรมและให้ความรู้ด้านการเกษตร แก่ผู้ที่สนใจมาอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกษตรกรที่ได้รับการอบรมสามารถนำความรู้ดังกล่าวไปประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง

นางบังอร ไชยเสนา เป็นเกษตรกรอีกรายหนึ่งที่ประสบความสำเร็จจากการทำการเกษตรบนพื้นฐานของความรู้ความเข้าใจ เดิมทีเคยทำนาทำสวนโดยไม่มีความรู้ ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง เป็นหนี้สิน ต่อมาได้รับการอบรมหลักสูตรต่างๆ จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ด้วยแนวคิดแบบเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ปัจจุบันสามารถซื้อที่ดินเป็นของตนเองและมีรายได้เฉลี่ยสูงถึง ๘๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี

สหกรณ์ผลิตข้าวครบวงจรฯ ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มของเกษตรกรภายใต้โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ดำเนินการผลิตและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวอย่างต่อเนื่อง และได้รับหมายเลขพันธุ์พืชควบคุม จำนวน ๖ พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ กข๖, กข ๑๒, กข๑๕, กข๓๓, ขาวดอกมะลิ ๑๐๕, และสกลนคร มีสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น ๒๒๕ ราย มีพื้นที่สำหรับผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ประมาณ ๖๐๐ ไร่ สามารถผลิตได้ ๑๓๘ ตัน ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งในการพึ่งพาตนเอง

นอกจากนี้ยังมีกลุ่มอาชีพด้านต่างๆ ที่ได้รับการส่งเสริมขยายผลให้สามารพึ่งพาตนเองได้ เช่น กลุ่มทอผ้าย้อมคราม, กลุ่มอาชีพทำน้ำยาสมุนไพรภูพานพรรณ, กลุ่มอาชีพทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ กลุ่มอาชีพทอผ้าฝ้าย เป็นต้น

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่

งานศึกษา วิจัย ทดลอง

ในปี ๒๕๕๗ ดำเนินงานด้านศึกษา วิจัย และทดลอง ร่วมกับมหาวิทยาลัยแม่โจ้ จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ ความหลากหลายของสัตว์หน้าดินขนาดใหญ่ (macro soil fauna) ที่มีบทบาทในระบบนิเวศป่าผลัดใบในศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และการสำรวจความหลากหลายของจุลินทรีย์ในดิน และแนวทางการใช้ประโยชน์จากจุลินทรีย์ในดินในพื้นที่ป่าของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ในส่วนของงานศึกษา สาธิต ทดสอบ นั้น ได้ดำเนินการใน ๕ กลุ่มงาน ดังนี้

๑) กลุ่มงานศึกษาและพัฒนาการปลูกพืช ดำเนิน ๓ กิจกรรม ได้แก่
- การพัฒนาการผลิตน้ำมันไบโอดีเซล
- สารเสริมการเจริญเติบโตต่อการให้ผลผลิตของเห็ดหลากหลายชนิด
- การจัดการเชื้อราปนเปื้อนในก้อนเชื้อเห็ดหลินจือ

๒) กลุ่มงานศึกษาและพัฒนาป่าไม้ ดำเนินกิจกรรม ๑ กิจกรรม ได้แก่
- การศึกษาทดลองการเลี้ยงและเก็บผลผลิตมดแดงเพื่อเป็นอาหารและรายได้เสริม

๓) กลุ่มงานศึกษาและพัฒนาที่ดิน ดำเนินกิจกรรม ๒ กิจกรรม ได้แก่
- การสาธิตการใช้ปุ๋ยสั่งตัดในการเพิ่มผลผลิตพืช : ไม้ผล พืชไร่ พืชผัก และข้าว
- การศึกษาศักยภาพของใบหญ้าแฝกในการเพาะเห็ดฟาง

๔) กลุ่มงานศึกษาและพัฒนาเกษตรกรรมแบบประณีต ดำเนินกิจกรรม ๑ กิจกรรม ได้แก่
- อัตราการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ที่มีผลต่อผลผลิต และคุณค่าทางโภชนาการของผักเชียงดา

๕) กลุ่มงานศึกษาพัฒนาและอนุรักษ์ข้าว ดำเนินกิจกรรม ๒ กิจกรรม ได้แก่
- ศึกษาการปลูกข้าวริมอ่างเก็บน้ำในพื้นที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ
- ศึกษาการปลูกข้าวก่ำเพื่อการคัดเมล็ดพันธุ์

งานขยายผลการพัฒนา

ได้ดำเนินโครงการฝึกอบรมกลุ่มเป้าหมายภายใต้ผลสำเร็จของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวนกว่า ๑๑,๒๐๐ ราย หลักสูตรฝึกอบรมที่ได้รับความสนใจมากที่สุดจะแตกต่างกันออกไปตามกลุ่มของผู้เข้ารับการอบรม โดยแบ่งออกเป็น ๙ โครงการ ดังนี้

๑) โครงการฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชน มีผู้สนใจเข้าร่วมการอบรม จำนวน ๓๐๒ ราย โดยหลักสูตรที่ได้รับความสนใจมากที่สุด คือการเลี้ยงไก่ประดู่หางดำ รองลงมาคือการเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์กบ

๒) โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง มีผู้สนใจเข้าร่วมอบรม จำนวน ๔๕๐ ราย โดยหลักสูตรที่ได้รับความสนใจมากที่สุดคือ การเลี้ยงสุกรลูกผสมสามสายพันธุ์ รองลงมาคือการเลี้ยงไก่ประดู่หางดำ

๓) โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพและการจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมของศูนย์ฯ สู่พื้นที่หมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ มีผู้สนใจเข้าร่วมจำนวน ๖๐๔ ราย โดยหลักสูตรที่ได้รับความสนใจอันดับหนึ่ง คือ อาสาสมัครพิทักษ์ไพร อากาศสดใจ ไร้หมอกควันไฟป่า รองลงมาได้แก่เยาวชนอาสาป้องกันไฟป่าแก้ปัญหาโลกร้อน

๔) โครงการฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตและการตลาด มีผู้ให้ความสนใจเข้าฝึกอบรม จำนวน ๖๑๑ ราย หลักสูตรที่ได้รับความสนใจมากที่สุด คือ อาสาสมัครพิทักษ์ไพร อากาศสดใส ไร้หมอกควันไฟป่า รองลงมาได้แก่เยาวชนอาสาป้องกันไฟป่า แก้ปัญหาโลกร้อน

๕) โครงการฝึกอบรมขยายผลสำเร็จและการจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมของศูนย์ฯ สู่ชุมชนจังหวัดภาคเหนือ มีผู้สนใจเข้าร่วม จำนวน ๓,๘๓๒ ราย โดยหลักสูตรที่ได้รับความสนใจมากที่สุดคือการเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์กบ รองลงมาคือ การเลี้ยงไก่ประดู่หางดำ

๖) โครงการฝึกอบรมขยายผลสำเร็จและการจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมของศูนย์ฯ สู่ชุมชนจังหวัดภาคเหนือ ๑๗ จังหวัด มีผู้สนใจเข้าร่วม จำนวน ๓,๔๒๕ ราย หลักสูตรที่ได้รับความสนใจมากที่สุด คือ ฝายต้นน้ำลำธารเพื่อการฟื้นฟูลุ่มน้ำตามแนวพระราชดำริ รองลงมาคือ การเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์กบ

๗) โครงการฝึกอบรมเกษตรกรภายใต้ผลสำเร็จของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ มีผู้สนใจเข้าร่วมจำนวน ๑,๗๐๐ ราย หลักสูตรที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือ การเลี้ยงไก่ประดู่หางดำ รองลงมาคือเห็ดเศรษฐกิจทำง่ายรายได้ดี

๘) โครงการพัฒาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริในลักษณะการพัฒาพื้นที่เชิงบูรณาการ โครงการนี้เป็นการให้อบรมพัฒนาอาชีพให้กับเกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำในเขตจังหวัดแพร่ ตาก และกำแพงเพชร โดยมีเกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำที่สนใจเข้ารับการฝึกอบรมจำนวน ๓๐๐ ราย หลักสูตรที่ได้รับความสนใจมากที่สุด คือการเลี้ยงไก่ประดู่หางดำ และการเลี้ยงปลาดุกบิ๊กอุยในบ่อซีเมนต์กลม

๙) โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพนอกภาคการเกษตร มีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๓๐ ราย โดยมีความสนใจในการพัฒาผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และการตลาด

นอกจากนี้ยังมีโครงการผลิตและเก็บสำรองเมล็ดพันธุ์พืชเพื่อช่วยเหลือราษฎร หากเกิดภาวะอุทกภัย หรือภัยพิบัติ โดยมีเมล็ดพันธุ์ที่พร้อมแจกจ่าย ทั้งสิ้น ๑๙ ชนิด ได้แก่ พริกขี้หนูขาว พริกขี้หนูเขียว มะเขือเปราะม่วง มะเขือเปราะลาย ผักปลังยอดเขียว ผักปลังยอดแดง ผักปลังดอก ฟักเขียว ฟักทอง มะเขือเปราะขาว ถั่วฝักยาว ผักชี ผักกาดเขียวกวางตุ้ง ผักบุ้งจีน ถั่วลันเตา พริกชี้ฟ้าพันธุ์ ศรีสะเกษ พริกหนุ่มเขียว เมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์สันป่าตอง ๑ และเมล็ดพันธุ์ข้าวดอกมะลิ ๑๐๕

งานประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่

ในปี ๒๕๕๗ มีผู้สนใจเข้าเยี่ยมชมการดำเนินงานของศูนย์ ๕๗๘ คณะ จำนวนกว่า ๖๗,๕๐๐ ราย โดยมีนักเรียน/นักศึกษาเข้าเยี่ยมชมมาเป็นอันดับหนึ่ง จำนวน ๒๐,๗๕๖ ราย รองลงมาเป็นเกษตรกร จำนวน ๗,๒๒๕ ราย ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ภาครัฐ จำนวน ๗,๗๑๘ ราย ชาวต่างชาติ จำนวน ๓๙๖ ราย และพระสงฆ์ จำนวน ๓๓๑ รูป ตามลำดับ ทั้งนี้ กิจกรรมที่ได้รับความสนใจเข้าศึกษาดูงานมากที่สุดคือกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง รองลงมาคือกิจกรรมฝายต้นน้ำ นอกจากนี้ยังได้จัดทำโครงการเผยแพร่องค์ความรู้ของศูนย์ฯ ทางวิทยุ หนังสือพิมพ์และนิทรรศการ จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์หน่วยงาน และบริเวณพื้นที่ทรงงานภายในศูนย์ จัดทำคู่มือส่งเสริมอาชีพและแผ่นพับทางวิชาการ โครงการเยาวชนเรียนรู้งานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กว่า ๓,๐๐๐ ราย

ภาพการฝึกอบรมพัฒนาอาชีพ

ประโยชน์ที่ได้รับ

ปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้จัดทำแผนงาน/กิจกรรมการดำเนินงานบริหารจัดการโครงการ แผนงานประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ แผนงานศึกษาวิจัยและทดลอง แผนงานการจัดการความรู้ และแผนงานดำเนินงานขยายผล โดยมุ่งเน้นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ การสร้างฝายต้นน้ำลำธารแบบท้องถิ่น การสร้างจิตสำนึกในการใช้และอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลยั่งยืน และการปลูกป่า เป็นต้น ควบคู่กับการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมที่มีความหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของราษฎร โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของราษฎรเป็นสำคัญ ทั้งยังให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดความรู้ในรูปแบบต่างๆ ซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาทักษะ สร้างความรู้และส่งเสริมอาชีพของราษฎรในพื้นที่เป้าหมายให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ก่อน จากนั้นค่อยก้าวสู่การสร้างรายได้เสริมโดยการรวมกลุ่มเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กลุ่ม ชุมชน สามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินงานขยายผลไปยังพื้นที่หมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ จำนวน ๑๘ หมู่บ้านโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของราษฎร ให้ราษฎรเป็นผู้เลือกแนวทางการพัฒนา ทำให้ราษฎรมีความตั้งใจและเกิดความรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้น ส่งผลให้การดำเนินงานขยายผลการพัฒนาของศูนย์ฯ สามารถดำเนินตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในปีงบประมาณ ๒๕๕๕ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ขยายผลสำเร็จไปยังพื้นที่ ๘ จังหวัดในเขตภาคเหนือซึ่งมีราษฎรแจ้งความประสงค์ที่จะเข้ารับการฝึกอบรมกว่า ๑๑,๒๐๐ ราย

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนราธิวาส

งานศึกษา วิจัย ทดลอง

พัฒนาพื้นที่พรุและพื้นที่ดินเปรี้ยว ให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ทางด้านการเกษตรให้ได้ผลดีที่สุด โดยในระยะเวลาที่ผ่านมา ๓๐ ปี ได้ดำเนินการศึกษา ทดลอง และวิจัยไปแล้ว จำนวนทั้งสิ้น ๒๙๑ เรื่อง สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้ดำเนินการดังนี้

๑. งานศึกษา ทดลอง วิจัยดำเนินการจำนวน ๘ โครงการ โดยมีตัวอย่าง ดังนี้

- การศึกษาการเปลี่ยนแปลงความเป็นกรดของดินกรดกำมะถัน (โครงการแกล้งดิน) อีกทั้ง เพื่อศึกษาหาวิธีการปรับปรุงดินกรดกำมะถัน สำหรับการปลูกพืชชนิดต่าง ๆ และใช้เป็นต้นแบบในการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการปรับปรุงดินกรดกำมะถัน
- การศึกษาเพิ่มมูลค่าป่าเสม็ดขาว การสร้างไม้พาดล่อผึ้งหลวงให้สร้างรวงรังพื้นที่ป่าเสม็ดขาว โดยเก็บรวบรวมองค์ความรู้ ภูมิปัญญา คุณค่าทางโภชนาการ ปริมาณ มูลค่าน้ำผึ้งที่ได้จากป่าเสม็ดขาว เพื่อเป็นแบบอย่างในการบริหารและจัดการพื้นที่ป่าเสม็ดขาวต่อไป
- การศึกษาการนำจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ในพื้นที่พรุมาใช้ในทางการเกษตรและนำมาใช้เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน
- การศึกษาการจัดการดินเพื่อเพิ่มผลผลิตข้าวหอมกระดังงาในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด เพื่อศึกษาการลดอัตราการใช้ปุ๋ยเคมีของเกษตรกรและเพื่อหาวิธีการเพิ่มผลผลิตข้าวพื้นเมืองพันธุ์หอมกระดังงาโดยใช้วัสดุท้องถิ่น

๒. งานทดสอบ มีจำนวน ๑ โครงการ ได้แก่ การศึกษาการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศวิทยาของพืชและสัตว์น้ำในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดที่มีการปรับสภาพพื้นที่เพื่อปลูกไม้ป่าพรุ

๓. งานสาธิต โดยนำผลจากการทดสอบที่ประสบผลสำเร็จแล้วมาดำเนินการสาธิตภายในศูนย์ศึกษาฯ และพื้นที่เป้าหมายต่าง ๆ จำนวน ๑๘ โครงการ มีตัวอย่างที่ดำเนินการแล้ว ดังนี้

- การสาธิตการปรับปรุงดินและน้ำเพื่อปลูกพืชน้ำในชุดดินระแงะ
- การสาธิตการปรับปรุงดินเปรี้ยวจัดในการปลูกข้าวพันธุ์พื้นเมืองชนิดต่างๆ
- การสาธิตการทำการเกษตรยั่งยืนตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่

งานขยายผลการพัฒนา

๑. งานพัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุน

พัฒนาและแก้ไขสภาพพื้นที่ในบริเวณกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งส่งเสริมการปลูกพืชที่เหมาะสม ให้เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์ในพื้นที่เกษตรกรรมของตนเองได้อย่างสูงสุด เพื่อทำให้คุณภาพชีวิตของราษฎรในพื้นที่ดียิ่งขึ้น จำนวน ๑๖ โครงการ ซึ่งมีตัวอย่างดังนี้

- การปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่เพื่อการเพาะปลูก (ปรับรูปแปลงนาลักษณะที่ ๓) (ขุดคู-ยกร่อง) จำนวน ๙๔ ไร่
- การไถเตรียมพื้นที่นาร้างเพื่อการปลูกข้าว (ไถ ๒ ครั้ง) จำนวน ๑๕๐ ไร่
- ส่งเสริมการปลูกข้าวจำนวน ทั้งสิ้น ๔๐๐ ไร่ ราษฎร ๘๐ ราย
- ส่งเสริมการปลูกพืชไร่พืชผัก จำนวนทั้งสิ้น ๖๐ ไร่ ราษฎร ๓๐ ราย
- ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีก พันธุ์ไก่พื้นเมืองลูกผสม จำนวน ๖๐๐ ตัว

๒. งานฝึกอบรม และถ่ายทอดเทคโนโลยี

การนำผลสำเร็จจากการศึกษา ทดลอง และวิจัย มาจัดทำเป็นกิจกรรมในแผนงานขยายผลของโครงการฯ เพื่อไปส่งเสริมสนับสนุน และให้ความรู้แก่เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาอาชีพและเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรมีจำนวน ๑๔ โครงการ ซึ่งมีตัวอย่าง ดังนี้

- โครงการฝึกอบรมเกษตรกรภายใต้ผลสำเร็จของศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ (ความร่วมมือกับกระทรวงมหาดไทย จังหวัดละ ๑๐๐ คน) ๖ จังหวัด ได้แก่ นราธิวาส ปัตตานี สตูล ตรัง พัทลุง และยะลา จำนวน ๖๐๐ ราย
- โครงการฝึกอบรมเกษตรกรภายใต้ผลสำเร็จของศูนย์ศึกษาฯ (ข้าว/ผัก/เห็ด/ปลา/ไก่) จำนวน ๒๕๐ ราย
- โครงการฝึกอบรมอาชีพเกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่ภาคใต้ จำนวน ๒๕๐ ราย
- โครงการการผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ/เพาะเห็ดในถุงพลาสติก และอื่นๆ จำนวน ๕๓ ราย
- โครงการการเพาะเห็ดในถุงพลาสติกในโรงเรียน จำนวน ๑๙ โรงเรียน
- โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน/อนุรักษ์พันธุ์บอนสี/การปลูกพืชสมุนไพรในโรงเรียน จำนวน ๒๐ โรงเรียน
- โครงการพัฒนาส่งเสริมอาชีพนอกภาคเกษตร (หลักสูตรพัฒนาผลิตภัณฑ์จากวัสดุเหลือใช้) จำนวน ๕ โรงเรียน

๓. งานปรับปรุงภาวะโภชนาการของเด็กอายุ ๐ - ๗๒ เดือน

เป็นการให้โภชนาการศึกษา และสาธิตกระบวนการปรับปรุงภาวะโภชนาการของเด็กให้แก่ผู้ปกครองและบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน ๓ โครงการ ซึ่งมีตัวอย่าง ดังนี้

- โครงการติดตามเด็กขาดสารอาหารตามโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุกเดือนๆ ละ ๑ ครั้ง งวด ๔ ปี ๒๕๕๖ – งวด ๓ ปี ๒๕๕๗ พบเด็กน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ จำนวน ๓,๔๑๑ คน หลังดำเนินการ ๙ เดือน เด็กน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ดีขึ้น จำนวน ๑,๙๙๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๔๓ เด็กน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ที่ยังคงต้องเฝ้าระวัง จำนวน ๑,๔๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๕๗
- โครงการการให้โภชนาการแก่ผู้ปกครองเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตั้งแต่งวด ๔ ปี ๒๕๕๖ – งวด ๓ ปี ๒๕๕๗ พบเด็กน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ จำนวน ๑๐๐ คน หลังดำเนินการ ๙ เดือน เด็กน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ดีขึ้น จำนวน ๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕ เด็กน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ที่ยังคงต้องเฝ้าระวังจำนวน ๖๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๕

- โครงการฟื้นฟูและพัฒนาระบบนิเวศแหล่งอาศัยของนกเป็ดน้ำ เพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อความเป็นอยู่ของนกน้ำและนกชนิดอื่นๆ ที่อาศัยในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง รวมทั้งเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวงจรชีวิตและความเป็นอยู่ของนกน้ำ
- การส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ไม้เสม็ดในงานหัตถกรรม
- กิจกรรมฝึกอบรมอาสาสมัครมัคคุเทศก์ท้องถิ่น “วัยใสไกด์ธรรมชาติ” รุ่นที่ ๑๕ จำนวน ๑๒๐ คน
- กิจกรรมฝึกอบรมผู้พิทักษ์อนุรักษ์ป่าพรุโต๊ะแดง จาก ๑๕ โรงเรียน จำนวน ๒ รุ่น จำนวนทั้งสิ้น ๒๔๐ คน

งานบริหารจัดการ

เป็นการดำเนินงานเพื่อบริหารจัดการกิจกรรมต่างๆ ภายในศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ รวมทั้ง การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์ศึกษาฯ ให้แก่นักเรียน นักศึกษา และบุคคลที่สนใจ ในรูปแบบของนิทรรศการ เอกสารและป้ายประชาสัมพันธ์ ในปีนี้มีนักเรียน นักศึกษา บุคคลที่สนใจทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนทั่วไป เข้าเยี่ยมชมกิจกรรมต่างๆ ภายในศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวนทั้งสิ้น ๖๔๑ คณะ ๕๒,๓๗๓ ราย การจัดนิทรรศการประชาสัมพันธ์ต่างๆ ได้แก่ นิทรรศการ ดินอุดม น้ำสมบูรณ์ ด้วยพระบารมี ระหว่างวันที่ ๒๕ – ๒๗ เมษายน ๒๕๕๗ ณ ศูนย์การค้าสยามพารากอน กรุงเทพมหานคร งาน “ชมศูนย์ศึกษา พัฒนาความรู้ดูนิทรรศการ” ระหว่างวันที่ ๑–๖ กันยายน ๒๕๕๗ การบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจาก พระราชดำริ ได้แก่ การปกปักพันธุกรรมพืช กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวม และปลูกรักษาพันธุกรรมพืช ฯลฯ สำรวจเก็บรวบรวมพันธุกรรมพันธุ์เห็ดจำนวน ๒ จุด พื้นที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริและพื้นที่บริเวณเขาสำนักและอ่างเก็บน้ำ

โครงการพัฒนาป่าไม้ปากน้ำปราณบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

พระราชดำริ

สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ มีพระราชเสาวนีย์ “ให้มีการปลูกพันธุ์ไม้ต่างๆ บริเวณชายทะเลปากน้ำปราณบุรี เพื่อพัฒนาเป็นป่าอเนกประโยชน์ ผลิตไม้ เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ ป้องกันลมพายุ และเป็นแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ” และเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๓๘ มีรับสั่งเพิ่มเติม “ให้จัดทำแนวเขตพื้นที่ให้ชัดเจน ป้องกันการบุกรุกพื้นที่และพยายามรักษาพื้นที่ป่าที่เหลือน้อยอยู่แล้วให้อยู่ต่อไป และทรงสนพระราชหฤทัยเกี่ยวกับวนวัฒน์ของพันธุ์ไม้ป่าชายเลน”

ผลการดำเนินงาน

จัดทำเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติป่าโกงกางร้อยปี ระยะทาง ๖๐ เมตร จัดทำแหล่งเรียนรู้ธรรมชาติป่าโกงกางร้อยปี ดูแลรักษาแปลงศึกษาและรวบรวมพันธุ์ไม้ป่าชายหาด จำนวน ๑๔๐ ไร่ จัดทำโป่งเทียม ๕๐ แห่ง และจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ ป้ายสื่อความหมาย และสื่อประชาสัมพันธ์ บริเวณสะพานทางเดินศึกษาธรรมชาติป่าชายเลนและบริเวณเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติป่าชายหาด ตลอดจนจัดทำป้ายชื่อพันธุ์ไม้ในแปลงรวบรวมและศึกษาพันธุ์ไม้ป่าชายหาด รวมทั้งหมด ๑๐๖ ป้าย

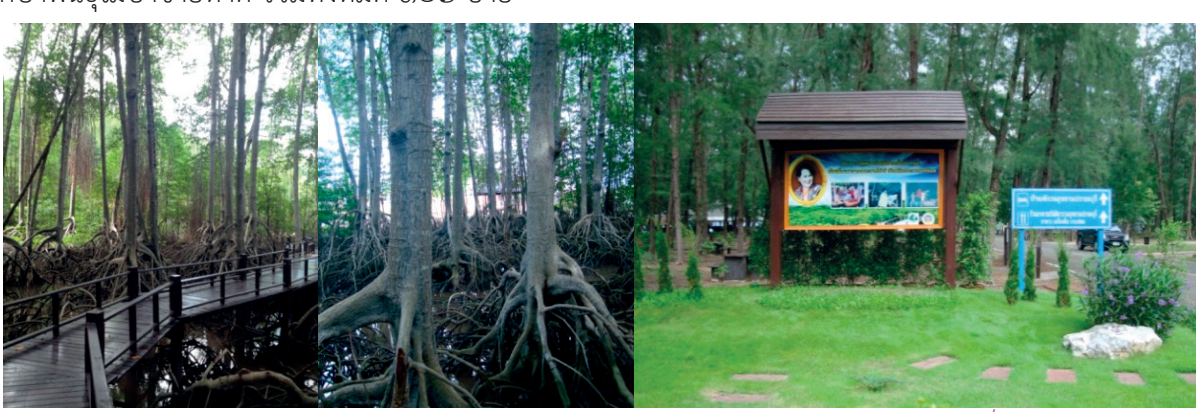

สะพานทางเดินป่าโกงกางร้อยปี แหล่งเรียนรู้ป่าโกงกางร้อยปี ป้ายประชาสัมพันธ์และป้ายสื่อความหมาย

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. เป็นการพัฒนาและฟื้นฟูป่าชายเลนบริเวณป่าโกงกางร้อยปีที่อยู่ในพื้นที่โครงการฯ และมีลักษณะโดดเด่นคือ เป็นป่าโกงกางที่มีอายุมากกว่าหนึ่งร้อยปี ให้เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ระบบนิเวศป่าชายเลน รวมถึงเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนได้รับรู้และเกิดความสนใจเข้ามาศึกษาเยี่ยมชมโครงการฯ

๒. ช่วยรักษาและฟื้นฟูสภาพป่าไม้ชายหาดบริเวณที่เสื่อมโทรมให้กลับมีความสมบูรณ์เพิ่มขึ้น เป็นการรักษาความสมดุลของระบบนิเวศภายในโครงการ รวมถึงเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้พันธุ์ไม้ป่าชายหาดและเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจอีกทางหนึ่ง

๓. เป็นการสร้างจิตสำนึกของประชาชน นักเรียน นักศึกษา เยาวชน และผู้ที่มาเยี่ยมชมโครงการให้เห็นคุณค่าของการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และคุณประโยชน์ที่จะได้รับจากทรัพยากรธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์

๔. สามารถให้ความรู้เรื่องระบบนิเวศป่าไม้ภายในโครงการฯ แก่ผู้ที่เข้ามาศึกษาเรียนรู้ โดยผ่านป้ายสื่อความหมายธรรมชาติต่างๆ ในพื้นที่โครงการฯ และช่วยลดปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้

โครงการพัฒนาพื้นที่ตำบลเหล่ากอหก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

พระราชดำริ

เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๖ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานพระราชดำริ กับนายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. ความว่า

...ให้พิจารณาช่วยเหลือราษฎรตำบลเหล่ากอหก อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลยซึ่งประสบปัญหาที่ดินทำกินอาชีพ ป่าไม้ และขาดแคลนน้ำ ไม่สามารถทำการเกษตรหรือปลูกพืชผลให้ดีได้...

สำหรับการช่วยเหลือราษฎรตำบลเหล่ากอหก อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย นอกจากการพิจารณาเรื่องแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำแล้ว ควรพิจารณาส่งเสริมการปลูกอะโวคาโด และแมคคาเดเมีย พร้อมทั้งการช่วยเหลือด้านการตลาดให้กับราษฎรในพื้นที่

เมื่อวันศุกร์ที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๖ นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. กราบบังคมทูลถวายรายงานความก้าวหน้า โครงการพัฒนาพื้นที่ตำบลเหล่ากอหก อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ซึ่งสภาพเดิมราษฎรบุกรุกทำลายป่าปลูกข้าวโพด ใช้สารเคมีจำนวนมาก ว่าจะต้องชี้แจงทำความเข้าใจกับราษฎร เพื่อให้เข้าร่วมโครงการ โดยจะเน้นการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาดิน พัฒนาด้านแหล่งน้ำ ปลูกไม้ยืนต้น แมคคาเดเมีย และเสริมด้วยพืชเศรษฐกิจที่สามารถทำรายได้ดี เช่น สตรอว์เบอร์รี่ โดยให้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นผู้ดูแลพื้นที่เป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินงานโครงการฯ *ทรงพระราชทานพระราชดำริว่า การปลูกสตรอว์เบอร์รี่ไม่ใช่เรื่องง่าย เป็นพืชที่ต้องใช้ความขยันขันแข็ง และเอาใจใส่ดูแลอย่างดี จึงจะประสบความสำเร็จ ส่วนแมคคาเดเมียนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เตรียมพันธุ์กล้าไว้ให้จำนวนหนึ่งด้วย*

ผลการดำเนินงาน

๑. ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ

๑.๑ ปรับปรุงอ่างเก็บน้ำห้วยน้อย บ้านเหล่ากอหก โดยปรับปรุงอ่างเก็บน้ำเดิมความจุ ๑๐๐,๗๐๐ ลูกบาศก์เมตร ที่มีสภาพตื้นเขิน โดยทำการขุดลอกขนาดกว้าง ๔๐ เมตร ยาว ๗๔๐ เมตร ลึกเฉลี่ย ๒.๕๐ เมตร พร้อมระบบส่งน้ำยาว ๖๔๖ เมตร เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จจะได้ปริมาณน้ำเพิ่มขึ้นโดยมีขนาดความจุเป็น ๒๐๒,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ให้แก่ราษฎรบ้านเหล่ากอหก หมู่ที่ ๑ จำนวน ๑๒๐ ครัวเรือน ๖๐๐ คน ได้ใช้ประโยชน์

๑.๒ ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยสีดา บ้านนาเชื่อม หมู่ที่ ๒ ตำบลเหล่ากอหกโดยก่อสร้างทำนบดินกว้าง ๖๐ เมตร ยาว ๙๗ เมตร สูง ๒๒ เมตร ความจุ ๑๕๖,๖๓๐ ลูกบาศก์เมตร ส่วนในปี ๒๕๕๘ ดำเนินการก่อสร้างท่อส่งน้ำยาว ๒,๐๔๘ เมตร เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จจะสามารถส่งน้ำสนับสนุนพื้นที่เกษตรกรรมของราษฎร หมู่ที่ ๒ บ้านนาเชื่อม ตำบลเหล่ากอหก เนื้อที่ ๔๕๐ ไร่ โดยพื้นที่ส่วนใหญ่เกษตรกรปลูกข้าวเหนียวและถั่วเหลือง

๑.๓ ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยทับหมู บ้านเหล่ากอหก หมู่ที่ ๑ ตำบลเหล่ากอหก โดยก่อสร้างทำนบดินกว้าง ๖ เมตร ยาว ๑๐๒ เมตร สูง ๑๕.๕๐ เมตร ความจุ ๙๑๒,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ส่วนในปี ๒๕๕๘ ดำเนินการก่อสร้างระบบส่งน้ำเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จจะสามารถส่งน้ำสนับสนุนการอุปโภคบริโภคของราษฎรและสนับสนุนพื้นที่เกษตรกรรม เนื้อที่ ๔๐๐ ไร่

๒. การพัฒนาทรัพยากรดิน

๒.๑ ปี ๒๕๕๖ ดำเนินการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เกษตรกร หมู่ที่ ๑ บ้านเหล่ากอหก จำนวน ๑๙ ราย พร้อมปลูกมะคาเดเมีย จำนวน ๔,๐๐๐ ต้น และปลูกหญ้าแฝก ๑๐๐,๐๐๐ กล้า ครอบคลุมพื้นที่ ๒,๐๐๐ ไร่

๒.๒ ปี ๒๕๕๗ ดำเนินการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เกษตรกร หมู่ที่ ๓ บ้านนาลิ่ง จำนวน ๒๙ ราย พร้อมปลูกมะคาเดเมีย จำนวน ๔,๐๐๐ ต้น และปลูกหญ้าแฝก ๒๐๐,๐๐๐ กล้า ครอบคลุมพื้นที่ ๒,๕๐๐ ไร่

๓. งานอนุรักษ์และพัฒนาป่าไม้

๓.๑ การพัฒนาอาชีพและรายได้ : ส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจร่วมกับป่าไม้ งานส่งเสริมระบบวนเกษตร การเพาะชำกล้าไม้เพื่อแจกจ่าย จำนวน ๑๕๐,๐๐๐ กล้า

๓.๒ การส่งเสริมสิ่งแวดล้อม : การปรับปรุงระบบนิเวศต้นน้ำ การทำแนวกันไฟ ๒๐ กิโลเมตร, การสำรวจพื้นที่แบบเดินจริงร่วมกับราษฎรในการกำหนดการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่า

๓.๓ การพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน : จัดเวทีสร้างเสริมองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ จำนวน ๓ รุ่น ๆ ละ ๑๐๐ คน, ตั้งกองทุนส่งเสริมอาชีพ, ทำศูนย์เรียนรู้ประจำหมู่บ้าน

โครงการสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านหินลาด อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับโครงการสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านหินลาดตำบลแวงน่าง อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตามที่ ว่าที่ร้อยตรี พิษณุศักดิ์ บุตะราช อยู่บ้านเลขที่ ๖๔ บ้านหินลาด หมู่ที่ ๒ ตำบลแวงน่าง อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ขอพระราชทาน โครงการก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำ เพื่อช่วยเหลือราษฎรบ้านหินลาด หมู่ที่ ๒ และบ้านเก่าน้อย หมู่ที่ ๓ ซึ่งประสบความเดือดร้อนขาดแคลนน้ำสำหรับทำการเกษตร และอุปโภคบริโภค

ผลการดำเนินงาน

ดำเนินการก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า บริเวณบ้านหินลาด จำนวน ๑ แห่ง โดยสูบน้ำจากฝายบ้านหินลาด ซึ่งเป็นฝายชลประทานขนาดเล็กซึ่งเป็นแหล่งน้ำต้นทุน พร้อมก่อสร้างระบบท่อส่งน้ำสายหลัก ยาว ๒,๑๐๐ เมตร พร้อมท่อส่งน้ำสายซอย ๖ สาย และก่อสร้างบ่อพักน้ำ ๔ แห่ง โดยการส่งน้ำจากจุดหัวจ่ายน้ำตามท่อส่งน้ำด้วยแรงดันส่งน้ำเข้าสู่พื้นที่การเกษตรของราษฎรบ้านหินลาด และบ้านเก่าน้อย เพื่อให้มีน้ำใช้อย่างเพียงพอ

งานวางท่อ AC ขนาด Ø ๕๐๐ มม. และติดตั้งประตูน้ำใต้ดิน

ประโยชน์ของโครงการ

๑. ทำให้ราษฎรบ้านหินลาด หมู่ที่ ๒ และบ้านเก่าน้อย หมู่ที่ ๓ ตำบลแวงน่าง อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม รวมจำนวน ๑๙๒ ครัวเรือน ประชากร ๘๓๕ คน มีน้ำสำหรับใช้ทำการเกษตรและอุปโภคบริโภคอย่างเพียงพอ และสามารถส่งน้ำสนับสนุนพื้นที่ทำการเกษตรได้ ๑,๕๐๐ ไร่

๒. ทำให้ราษฎรมีน้ำต้นทุนสำหรับทำการเกษตรได้อย่างต่อเนื่อง และมีทางเลือกในการประกอบอาชีพที่หลากหลาย ส่งผลให้ราษฎรมีรายได้เพิ่มขึ้น และมีอาชีพที่มั่นคงพร้อมทั้งมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

โครงการฝายถ่อนพร้อมระบบส่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลจอมพระ และตำบลยม อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับโครงการโครงการฝายถ่อนพร้อมระบบส่งน้ำ ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๔ ตามที่นายจำเนียร ปะทิ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจอมพระ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และราษฎรตำบลจอมพระ อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน มีหนังสือกราบบังคมทูล สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ขอพระราชทานความช่วยเหลือในการก่อสร้างฝายคอนกรีตเสริมเหล็กพร้อมระบบส่งน้ำ เพื่อทดแทนฝายไม้เดิมที่ราษฎรสร้างขึ้นเอง เพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้ง และอุทกภัยในพื้นที่

ผลการดำเนินงาน

ดำเนินการก่อสร้างฝายคอนกรีตเสริมเหล็ก สันฝายสูง ๒.๗๐ เมตร ยาว ๒๗.๔๐ เมตร พร้อมอาคารประกอบและระบบส่งน้ำ ประเภทคลองส่งน้ำ ฝั่งซ้าย ความยาว ๒,๑๖๐ เมตร

ประโยชน์ที่ได้รับ

เป็นแหล่งน้ำสำหรับทำการเกษตร จำนวน ๑,๔๐๐ ไร่ ของราษฎร ตำบลยม และ ตำบลจอมพระ รวมทั้งสิ้น ๕ หมู่บ้าน จำนวนครัวเรือน ๙๓๗ ครัวเรือน ประชากรรวมทั้งหมด ๓,๓๕๘ คน ได้มีน้ำใช้เพื่อการอุปโภคบริโภค และเพื่อการเกษตร รวมถึงป้องกันอุทกภัยในฤดูน้ำหลาก

โครงการจัดหาน้ำให้ราษฎรบ้านนาเหรียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านนาเหรียง หมู่ที่ ๑ ตำบลครน อำเภอสวี จังหวัดชุมพร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับโครงการจัดหาน้ำให้ราษฎรบ้านนาเหรียง ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตามที่ องค์การบริหารส่วนตำบลครน อำเภอสวี จังหวัดชุมพร ขอพระราชทานโครงการก่อสร้างระบบประปาภูเขา บริเวณบ้านนาเหรียง หมู่ที่ ๑ ตำบลครน อำเภอสวี จังหวัดชุมพร เพื่อช่วยเหลือราษฎรจำนวน ๔ หมู่บ้าน ตำบลครน ซึ่งประสบความเดือดร้อนขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค และทำการเกษตร (ตามหนังสือสำนักราชเลขาธิการ ที่ รล ๐๐๐๘.๕/๑๑๙๓๑ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๒)

ผลการดำเนินงาน

ปี ๒๕๕๖ กรมชลประทานดำเนินการขุดสระเก็บน้ำ ขนาด ๑๓๕ x ๕๐ x ๗ เมตร จำนวน ๑ แห่ง พร้อมระบบท่อส่งน้ำขนาด ๕๐๐ มิลลิเมตร ความยาว ๕,๕๓๐ เมตร และอาคารประกอบ จำนวน ๓๐ แห่ง

ในปี ๒๕๕๗ กรมชลประทานดำเนินการก่อสร้างระบบท่อส่งน้ำเพิ่มเติม ความยาว ๔,๐๐๗ เมตร สำหรับผันน้ำจากสถานีสูบน้ำบ้านช่องรอ มายังสระเก็บน้ำบ้านนาเหรียง พร้อมอาคารประกอบ เพื่อส่งน้ำให้ครอบคลุมพื้นที่รับประโยชน์ทั้งหมด ในการนี้ ได้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ กลุ่มการใช้น้ำบ้านนาเหรียง เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๓ เพื่อให้ราษฎรบริหารจัดการน้ำกันเองให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ทั้งนี้ สามารถส่งน้ำช่วยเหลือราษฎรบ้านนาเหรียง หมู่ที่ ๑ ๔ ๖ และ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลครน อำเภอสวี จำนวน ๖๖๐ ครัวเรือน ๒,๔๐๐ คน และพื้นที่การเกษตร ๔๒๕ ไร่ ได้มีน้ำใช้อย่างเพียงพอตลอดทั้งปี

สระเก็บน้ำบ้านนาเหรียง
ขนาด ๑๓๕ x ๕๐ x ๗ เมตร

ก่อสร้างถังพักน้ำ ขนาดความจุ
๒๗๕ ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑ แห่ง

โครงการไม้ดอกเมืองหนาวอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านปิยะมิตร หมู่ที่ ๒ ตำบลตาเนาะแมเราะ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานพระราชดำริ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแนวทางในการแก้ไขปัญหาตามที่ นายเทียนฮก แซ่หวัง ประธานโครงการไม้ดอกเมืองหนาว ได้ขอพระราชทานความช่วยเหลือขอให้หน่วยงานราชการมาแนะนำความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการผลิตไม้กระถาง และการขยายพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผลเมืองหนาวชนิดใหม่

ผลการดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๕๗ เป็นการดำเนินงานโครงการต่อเนื่องในการให้ความรู้ ให้คำปรึกษา แนะนำแก่เกษตรกรเกี่ยวกับการพัฒนาการผลิตไม้ดอกเมืองหนาว เพื่อที่กลุ่มเกษตรกรจะได้มีองค์ความรู้ความสามารถและกลุ่มมีความเข้มแข็งสามารถบริหารจัดการกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการต่อยอดจากการที่ได้รับการอบรมและนำความรู้กลับไปปฏิบัติได้อย่างแท้จริง อีกทั้ง ยังมีการสนับสนุนพันธุ์พืช (เมล็ดดอก) และวัสดุการเกษตรสำหรับเตรียมการผลิต

ผลผลิตไม้ดอกเมืองหนาวของโครงการฯ ซึ่งสามารถสร้างรายได้ให้กับกลุ่มเกษตรกรได้เป็นอย่างดี รวมทั้ง ทำให้มีผู้เข้ามาเยี่ยมชมและเข้าพักในโครงการฯ ประมาณ ๕๐,๐๐๐ คนต่อปี

โครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สำนักงาน กปร. พร้อมด้วยคณะอนุกรรมการด้านวิชาการและประเมินผลโครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้เดินทางไปตรวจเยี่ยมและติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ จำนวนทั้งสิ้น ๖ ครั้ง ในพื้นที่ต่างๆ อาทิ โครงการพัฒนาดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ศูนย์สาธิตการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝก จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดสงขลา และจังหวัดสุรินทร์ โครงการการใช้ประโยชน์หญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ณ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนแพรกตะคร้อ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โครงการปลูกหญ้าแฝกเพื่อฟื้นฟูสภาพแวดล้อมเหมืองผาแดง บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก และโครงการศึกษาการป้องกันดินถล่ม ในพื้นที่อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์ และอำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ กรมพัฒนาที่ดิน กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมทางหลวง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยแม่โจ้ร่วมด้วย

เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๗ นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี ประธานกรรมการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมด้วย นางสุวรรณา พาศิริ รองเลขาธิการ กปร. ผู้บริหารบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เจ้าหน้าที่สำนักงาน กปร. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้เดินทางไปตรวจเยี่ยมศูนย์เรียนรู้หญ้าแฝก พื้นที่ของ ร.ต.สุรชัย บุญคง ประธานเครือข่ายคนรักษ์แฝกจังหวัดปราจีนบุรี คณะฯ ได้เยี่ยมชมพื้นที่เกษตรอินทรีย์และเกษตรผสมผสาน ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ การปลูกหญ้าแฝกร่วมกับมะม่วง และพืชสวนครัว การทำเกษตรผสมผสาน การปลูกแฝกร่วมกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ

ต่อจากนั้นได้เดินทางไปเยี่ยมชมการดำเนินงานป้องกันดินถล่มบริเวณตลิ่งแม่น้ำพื้นที่โครงการประยุกต์ใช้หญ้าแฝกร่วมกับวิธีกลและพืชอื่นเพื่อป้องกันดินถล่ม ในพื้นที่ตำบลย่านรี โดยมี ผศ.ดร.อภินิติ โชติสังกาศ อาจารย์จากคณะวิศวกรรมโยธา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บรรยายภาพรวมการดำเนินงานโครงการ พร้อมนำเยี่ยมชมโครงการฯ และได้เดินทางไปร่วมกิจกรรมปลูกหญ้าแฝกบริเวณคันบังคับน้ำ ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลย่านรี อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี

ในระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๗ สำนักงาน กปร. ได้จัดประชุมสัมมนาเรื่องการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ครั้งที่ ๖ “๒๓ ปี : มหัศจรรย์หญ้าแฝก โอบน้ำ อุ้มดิน อิ่มท้อง” ร่วมกับงาน “มหกรรมเครือข่ายคนรักษ์แฝกแห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๒” ของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ณ หอประชุมธำรง บัวศรี มหาวิทยาลัยบูรพา อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยมี นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี เป็นประธานเปิดงาน และกล่าวปาฐกถา **“ในหลวงกับการทรงงานด้านเกษตรกรรมที่ยั่งยืน”** ภายในงานมีกิจกรรมต่างๆ เป็นจำนวนมาก ได้แก่ การบรรยายพิเศษและการเสวนาทางวิชาการและการสัมมนากลุ่มย่อย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอผลงานการดำเนินโครงการฯ ปัญหาอุปสรรค รวมทั้งการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องของทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน ตลอดจนเป็นการเตรียมความพร้อมของนักวิชาการในการนำเสนอผลงานสัมมนาหญ้าแฝกนานาชาติ ครั้งที่ ๖ ณ ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ในระหว่างวันที่ ๕ - ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘ และพิธีมอบรางวัลการประกวดการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ครั้งที่ ๘ ประจำปี ๒๕๕๖ โดยนายสุเมธ ตันติเวชกุล นอกจากนี้ยังมีการอบรมเชิงปฏิบัติการ เช่น หลักสูตรการเรียนรู้เรื่องหญ้าแฝก สวนผักในเมือง และผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝก จากเครือข่ายคนรักษ์แฝกแห่งประเทศไทย และจัดนิทรรศการภายใต้หัวข้อเรื่อง “หญ้าแฝก อุ้มน้ำโอบดิน หยั่งรากสู่วิถีเกษตรกรรมยั่งยืน” และจัดแสดงผลงานของผู้ที่ได้รับรางวัลจากการประกวดการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกฯ ซึ่งมีหน่วยงานต่างๆ ประชาชน นักเรียน และนักศึกษาให้ความสนใจเป็นอย่างมาก

การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

โครงการพัฒนาพื้นที่รอบวัดญาณสังวรารามวรมหาวิหาร อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดชลบุรี

สำนักงาน กปร. โดย สำนักติดตามประเมินผล ได้จัดจ้างวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ดำเนินการประเมินผลโครงการฯ โดยมีการศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ๔ ด้าน ที่แสดงถึงดำเนินงานโครงการว่าเป็นไปตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอย่างเป็นรูปธรรม ได้แก่

๑. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑.๑) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาชีโอน พบว่า ทำให้ระบบนิเวศในพื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น สัตว์ป่าและความหลากหลายของพืชพันธุ์และสัตว์มีปริมาณเพิ่มขึ้น และการล่าสัตว์ป่าลดน้อยลง ประชาชนให้ความร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสัตว์ป่าที่หายากและใกล้สูญพันธุ์ สนับสนุนการป้องกันปราบปรามเกี่ยวกับการลักลอบค้าสัตว์ป่า รณรงค์และสนับสนุนการปล่อยสัตว์ป่าคืนสู่ธรรมชาติ โดยให้มีการขยายพันธุ์ตามธรรมชาติมากขึ้น ซึ่งสัตว์ที่นิยมปล่อยคืนสู่พื้นที่ป่า ได้แก่ สัตว์ในวงศ์กวาง ไก่ฟ้า ชะมด ลิงลม เม่น นก ฯลฯ สามารถคืนความชุ่มชื้น ฟื้นฟูสภาพป่าและเป็นแหล่งอาหารแก่สัตว์ได้ โดย จัดทำโป่งเทียม จัดการทุ่งหญ้า สร้างรั้วตาข่าย จัดทำแนวกันไฟ ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ และฝายชะลอความชุ่มชื้น นอกจากนี้ ยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ให้ความรู้แก่ผู้ที่สนใจ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และเมื่อสภาพป่ามีความอุดมสมบูรณ์ ประชาชนในพื้นที่สามารถเข้าไปเก็บหาของป่า อันเป็นการสร้างรายได้ให้กับครอบครัวอีกทางหนึ่ง ซึ่งทำให้คุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น

๑.๒) สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าบางละมุง ตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ ได้ดำเนินการเลี้ยงหมี ลิง และชะนี และในปี ๒๕๓๘ เริ่มรับหมี ซึ่งเป็นสัตว์ป่าของกลาง และสัตว์ป่าที่ได้รับมอบจากประชาชน มาดูแลและเลี้ยงดู ๖๐ ตัว ปัจจุบันมีสัตว์ป่าในความดูแลทั้งสิ้น กว่า ๓๓ ชนิด ๕๖๐ ตัว ได้แก่ สัตว์ป่าพ่อ – แม่พันธุ์ และที่เพาะพันธุ์ได้ ๓๐๘ ตัว เช่น ไก่ฟ้า เนื้อทราย ละอง ละมั่ง เป็นต้น สำหรับสัตว์ป่าที่ได้รับมอบ ๒๕๒ ตัว เช่น นก ลิง ชะนี หมีหมาและหมีควาย เป็นต้น ถือเป็นศูนย์รวมหมีของกลางที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศ โดยปัจจุบันมีหมี ๑๑๐ ตัว แบ่งประเภทหมีเป็น ๒ กลุ่ม คือ หมีหมา ๒๙ ตัว และหมีควาย ๘๑ ตัว จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ทำให้สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าบางละมุงเป็นแหล่งอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าเพื่อสร้างสมดุลให้ธรรมชาติ ประชาชนเห็นคุณค่าความสำคัญจากสิ่งมีชีวิตที่ควรดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ ช่วยให้คุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น แต่ยังไม่เป็นไปตามแนวพระราชดำริที่ให้ดำเนินการเป็นสวนสัตว์เปิดในลักษณะคล้ายศูนย์สาธิต อบรม แนะนำปฏิบัติได้ เนื่องจากยังขาดงบประมาณการบริหารจัดการ

๑.๓) โครงการป่าสิริเจริญวรรษอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดำเนินการอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งเป็นที่อาศัยของสัตว์ป่า และฟื้นฟูพื้นที่ให้คืนสู่ความอุดมสมบูรณ์ ทำให้ฝนตกตามฤดูกาล และการเป็นแหล่งน้ำให้อ่างเก็บน้ำต่าง ๆ ได้กักเก็บไว้เพื่อประโยชน์ทางการเกษตรในฤดูแล้ง ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น จากการเก็บของป่า ได้แก่ ยอดหวาย หน่อไม้ไผ่ ฯลฯ และยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีลักษณะเป็นสวนป่า ซึ่งเป็นการจำลองป่าประเภทต่าง ๆ และรวบรวมพันธุ์ไม้แต่ละกลุ่มไว้ในเส้นทางศึกษาธรรมชาติ เช่น ไม้ดอกหอม ไผ่ หวาย กล้วยไทย บัวไทย ตะเคียน ประดู่ ต้นสัก ต้นหว้า ต้นยางนา ไม้แดง เป็นต้น ส่งผลให้สัตว์ป่าเข้ามาอยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก ได้แก่ กระรอก เก้ง กวาง ชะมด ส่วนสัตว์ปีกเป็นนกกว่า ๑๐๐ ชนิด

๒. ด้านการพัฒนาทรัพยากรดินและแหล่งน้ำ

๒.๑) โครงการอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่วัดญาณสังวรารามวรมหาวิหารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พบว่า สภาพดินในพื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เพราะมีการรณรงค์ให้เกษตรกรปลูกพืชแบบไร้สารเคมีหรือแบบธรรมชาติ การฝึกอบรมส่งผลดีต่อสุขภาพของเกษตรกรและประชาชนที่บริโภคพืชผักในพื้นที่

๒.๒) โครงการพัฒนาลุ่มน้ำคลองบ้านอำเภอ ได้ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำในพื้นที่ เพื่อประโยชน์ในการทำเกษตรของประชาชน สนับสนุนกิจกรรมทางศาสนาของวัดญาณสังวรารามวรมหาวิหาร รวมทั้งส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่บริเวณโครงการให้เป็นวนอุทยานรักษาป่าและสัตว์ป่า การใช้ประโยชน์แหล่งน้ำในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แยกเป็น ๓ ประเภท คือ ๑) การฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยเป็นแหล่งน้ำสำหรับสัตว์ป่าและสร้างความชุ่มชื้นแก่ป่าไม้ มีพื้นที่ได้รับประโยชน์อยู่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาชีโอน ๔ แห่ง โครงการป่าสิริเจริญวรรษอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๓ แห่ง เป็นแหล่งน้ำเพื่อให้ความชุ่มชื้นแก่ป่าไม้บริเวณรอบเขาดิน ๕ แห่ง ๒) การเกษตรและการอุปโภค-บริโภค ๓ แห่ง ๓) การอุปโภค-บริโภค ภายในบริเวณวัดญาณสังวรารามวรมหาวิหาร ๖ แห่ง ซึ่งล้วนส่งผลให้คุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น และพื้นที่ป่ามีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น

๓. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตร

๓.๑) ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมวัดญาณสังวรารามวรมหาวิหาร ให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการแก้ไขสภาพดินเสื่อมโทรม และการอนุรักษ์ดินในพื้นที่กับประชาชน โดยจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมปลูกพืชเพื่อป้องกันการชะล้างหน้าดิน และป้องกันดินถล่มในพื้นที่ ส่งเสริมและให้ความรู้ในการลดต้นทุนทางการเกษตรและประโยชน์จากการดำเนินงานโดยใช้วิธีทางธรรมชาติ ส่งผลดีต่อสุขภาพและปราศจากโรคภัย และสามารถสร้างอาชีพและรายได้ให้กับครอบครัว

๓.๒) กรมวิชาการเกษตร โดย ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรระยอง เพิ่มศักยภาพในการพัฒนาการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และเป็นแหล่งผลิตพันธุ์และกระจายพันธุ์พืชพันธุ์ดีไปสู่เกษตรกรในบริเวณใกล้เคียง เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพที่สูงขึ้นต่อไป

๔. ด้านการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยของประชาชน

๔.๑) โรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราชญาณสังวรเพื่อผู้สูงอายุ ให้การบริการด้านสุขภาพแก่ประชาชนในพื้นที่ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ได้รับการดูแลรักษาด้านเวชศาสตร์ฟื้นฟูผู้สูงอายุ และให้ความรู้และคำปรึกษาทางโภชนาการแก่ผู้สูงอายุในพื้นที่ ซึ่งสะดวกในการเดินทาง และมีอัตราค่าบริการที่เหมาะสม

๔.๒) โรงพยาบาลวัดญาณสังวราราม เป็นสถานพยาบาลที่อยู่ใกล้แหล่งชุมชน ซึ่งเอื้อประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่ ในการเดินทางเข้ามาใช้บริการได้อย่างสะดวกรวดเร็ว มีการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกัน รักษาโรค และฟื้นฟูสุขภาพตามมาตรฐาน ทำให้สุขภาพของประชาชนในพื้นที่มีความแข็งแรงและปราศจากโรคภัยต่าง ๆ และสามารถดูแลตนเองให้ห่างไกลโรคได้เป็นอย่างดี

ภาพเปรียบเทียบ อดีต-ปัจจุบันพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาชีโอน

โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยหวดอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร

ความเป็นมา

อ่างเก็บน้ำห้วยหวดอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมระบบส่งน้ำก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อปี ๒๕๓๐ มีความจุประมาณ ๒๑ ล้านลูกบาศก์เมตร สามารถส่งน้ำสนับสนุนพื้นที่การเกษตรได้ประมาณ ๑๑,๐๐๐ ไร่ ซึ่งต่อมาเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๑ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้มีพระราชดำรัสถึงโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยหวดอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร ความตอนหนึ่งว่า **"...ยังมีคนใช้ประโยชน์ไม่พอ เป็นอ่างเก็บน้ำที่ใหญ่มาก มีน้ำมาก แต่ไม่มีคนใช้ประโยชน์จากน้ำมากเท่าที่ควร ทรงห่วงเรื่องการใช้น้ำ เพราะอ่างเก็บน้ำห้วยหวด ทรงจำได้ว่ามีความจุ ๒๒ ล้านลูกบาศก์เมตร..."**

สำนักงาน กปร. ได้ประชุมหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ในการส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ประโยชน์จากอ่างเก็บน้ำฯ ในฤดูแล้งเพิ่มขึ้น และส่งเสริมการปลูกพืชและรับผลผลิตของเกษตรกรในพื้นที่ด้วย ในการนี้ สำนักงาน กปร. จึงเห็นควรให้ดำเนินการติดตามผลการดำเนินงานโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยหวดอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการพัฒนาและแก้ปัญหาในระดับนโยบาย เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของราษฎรในพื้นที่ ส่งเสริมให้มีรายได้ รวมถึง สามารถรักษาความเป็นอยู่และพัฒนาต่อไปได้ด้วยตนเอง

ผลการติดตามการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

จากการติดตามผลการดำเนินงาน โดยสำนักติดตามประเมินผลร่วมกับสำนักประสานงานโครงการพื้นที่ ๒ ในโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยหวดอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร รวมทั้งโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยค้ออันเนื่องมาจากพระราชดำริ เครือเขาปอกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปที่ ๓ พบว่า

๑.ด้านการใช้น้ำ

๑) อ่างเก็บน้ำห้วยหวดอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีความจุ ๒๑ ล้านลูกบาศก์เมตร สามารถใช้ประโยชน์เพื่อการเพาะปลูกในฤดูฝน ๘,๐๐๐ ไร่ และในฤดูแล้ง ๒,๐๐๐ ไร่ และจากสถิติการใช้น้ำย้อนหลัง ๓ ปี พบว่ามีการใช้จริงในฤดูฝนเต็มศักยภาพ แต่ในฤดูแล้งน้อยกว่าศักยภาพอยู่มาก โครงการชลประทานสกลนครได้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำแล้วในขณะเดียวกันพบว่าราษฎรใช้น้ำจากอ่างเก็บน้ำห้วยหวดทำนาปีปลูกข้าวเหนียวและข้าวเจ้า ส่วนในฤดูแล้งจะเลือกปลูกพืชที่ใช้น้ำไม่มาก เช่น มันสำปะหลัง ข้าวโพด ยางพารา เป็นต้น และยังไม่มีการปลูกมะเขือเทศ

ปัญหาที่พบคือ การใช้น้ำในฤดูแล้งยังไม่เต็มตามศักยภาพของอ่างเก็บน้ำฯ เนื่องจากระบบส่งน้ำชลประทานเริ่มชำรุด เพราะมีการใช้งานมาเป็นเวลานาน ขาดงบประมาณในการซ่อมแซมบำรุงรักษาที่ครอบคลุมทั้งระบบ กลุ่มผู้ใช้น้ำยังไม่เข้มแข็ง ไม่รู้สึกถึงความเป็นเจ้าของร่วมกัน สำหรับการปลูกมะเขือเทศ เกษตรกรไม่นิยมเพาะปลูกกันในพื้นที่ เนื่องจากไม่คุ้นเคยกับการปลูกพืชชนิดใหม่ ขาดความเข้าใจและการยอมรับเทคโนโลยีสมัยใหม่ สายพันธุ์ที่ความเหมาะสม สภาพดินเหมาะสม ขาดแรงงาน คนรุ่นใหม่มักจะสนใจเข้าไปหางานทำในเมืองเพราะได้เงินมากกว่า เงินทุนไม่พอ ขาดแรงจูงใจด้านราคา และรายได้ เมื่อเทียบกับการลงทุนในพืชชนิดอื่น คุ้นเคยกับการรับมากกว่า นอกจากนี้ เกษตรกรมีทางเลือกอื่นที่เหมาะสมกับตนเองและครอบครัว

๒) อ่างเก็บน้ำห้วยค้ออันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีความจุ ๓.๒ ล้านลูกบาศก์เมตร สามารถใช้ประโยชน์เพื่อการเพาะปลูกในฤดูฝน ๓,๐๐๐ ไร่ และในฤดูแล้ง ๘๐๐ ไร่ และจากสถิติย้อนหลัง ๓ ปี พบว่ามีการใช้จริง ทั้งในฤดูฝนและฤดูแล้งเต็มศักยภาพของอ่างเก็บน้ำฯ มีการรวมกลุ่มผู้ใช้น้ำแล้ว เกษตรกรส่วนมากจะปลูกข้าวเหนียวเพื่อเก็บไว้กินเองทั้งปี ในฤดูแล้งจะปลูกข้าวโพดอ่อน มันสำปะหลัง เป็นต้น

ปัญหา คือ ระบบส่งน้ำเริ่มมีการชำรุด เนื่องจากมีการใช้งานมานาน ขาดงบประมาณในการซ่อมแซมบำรุงรักษา ประกอบกับเกษตรกรมีความต้องการใช้น้ำในการเพาะปลูกเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีความสนใจที่จะปลูกมะเขือเทศส่งโรงงานหลวงฯ เพิ่มขึ้น ทั้งที่ราคาขายไม่แน่นอน

๓) อ่างเก็บน้ำเครือเขาปอกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีความจุ ๐.๗ ล้านลูกบาศก์เมตร สามารถใช้ประโยชน์เพื่อการเพาะปลูกในฤดูฝน ๑,๐๐๐ ไร่ และในฤดูแล้ง ๑๒๐ ไร่ และจากสถิติย้อนหลัง ๓ ปี พบว่ามีการใช้จริง ทั้งในฤดูฝนและในฤดูแล้ง สามารถส่งน้ำให้กับเกษตรกรในการเพาะปลูกพืชสามารถได้เต็มศักยภาพของปริมาณน้ำกักเก็บ เกษตรกรส่วนมากนิยมปลูกข้าวเหนียว ข้าวโพดอ่อน และมันสำปะหลัง เป็นต้น สำหรับมะเขือเทศ ส่วนมากจะปลูกและส่งขายให้กับโรงงานหลวงฯ เนื่องจากได้รับการส่งเสริมและให้คำแนะนำจากเจ้าหน้าที่โรงงานหลวงฯ และส่งขายผลผลิตได้ในปริมาณที่เกษตรกรพอใจ

ปัญหา คือ เกษตรกรขาดแคลนน้ำในการเพาะปลูก เนื่องจากมีความสนใจที่จะปลูกมะเขือเทศส่งโรงงานหลวงฯ มากขึ้น, คลองส่งน้ำเริ่มมีการชำรุด สภาพสันเขื่อนต่ำ ยังขาดงบประมาณในการซ่อมแซมบำรุงรักษา, ต้นทุนสูง, แต่เกษตรกรยังไม่มั่นใจในราคาขายที่ไม่แน่นอน

๒. ด้านการส่งเสริม

ในการรับซื้อผลผลิตของโรงงานหลวงฯ : ภายหลังจากที่ได้มีการปรับปรุงในส่วนของโรงงานหลวงฯ และดำเนินการใหม่อีกครั้งในปี ๒๕๕๑ สามารถรองรับผลผลิตทางการเกษตร รวมทั้งมะเขือเทศในปริมาณที่เพิ่มขึ้น และเพิ่มกำลังการผลิตจากผลผลิตมะเขือเทศเป็น ๓๐๐-๓๕๐ ตัน/วัน

ภายหลัง สำนักงาน กปร. และหน่วยงานต่างๆ ได้ร่วมมือในการส่งเสริมให้ความรู้ในเรื่องการปลูกมะเขือเทศเพื่อป้อนให้กับโรงงานหลวงฯ เช่น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติสกลนคร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กรมชลประทาน กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอเต่างอย ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นต้น ทำให้เกษตรกรเริ่มยอมรับและเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ มากขึ้น และมีผลทำให้ปัจจุบันมีการปลูกมะเขือเทศในปริมาณ ๒๕,๐๐๐ ตัน (ในช่วงรับซื้อ คือ ธันวาคม ๒๕๕๖ ถึงเมษายน ๒๕๕๗) ราคาประกันที่ ๒.๒๐ บาท/กิโลกรัม และขายได้ในราคารับซื้อที่ ๒.๒๐-๓.๕๐ บาท/กิโลกรัม

ปัญหา ราษฎรในเขตพื้นที่โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยหวด ยังไม่นิยมปลูกมะเขือเทศในฤดูแล้ง เนื่องจากราคาและมาตรฐานในการรับซื้อผลผลิตสูง ผลผลิตที่ไม่ได้มาตรฐานจะขายไม่ได้และต้องหาวิธีกำจัดทิ้ง มีโรงงานคู่แข่งที่รับซื้อมะเขือเทศอีก ๓ แห่งในพื้นที่ใกล้เคียง

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะจากการติดตาม

๑. โครงการชลประทานสกลนคร ควรให้ความสำคัญกับการเก็บข้อมูลสถิติน้ำในอ่างเก็บน้ำฯ อย่างต่อเนื่องและใช้ร่วมกัน ควรจัดสรรงบประมาณในการซ่อมแซมบำรุงรักษาให้เพียงพอและครอบคลุมทั้งระบบ และควรมีการลงพื้นที่และติดตามงาน รวมทั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำอย่างต่อเนื่อง โดยร่วมกับเกษตรกรเพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันในการรักษาอุปกรณ์ต่างๆ ให้ทำงานได้อย่างต่อเนื่อง มีการแบ่งปันน้ำให้มีใช้อย่างเพียงพอและทั่วถึง

๒. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และ *สำนักงานเกษตรจังหวัด* ควรร่วมกันดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ในการเป็นพี่เลี้ยง การให้ความรู้และแนะนำในเรื่องการปลูกมะเขือเทศให้กับเกษตรกร การส่งเสริมอาชีพการเพาะปลูกมะเขือเทศ เช่น การสนับสนุนปัจจัยการผลิต การจัดอบรม จัดแปลงสาธิต เป็นต้น เพื่อให้เกษตรกรมีความมั่นใจได้ว่าจะมีรายได้ที่ดีขึ้นและมีแน่นอนตลอดทั้งปี

ปัจจุบัน *ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ* ได้ดำเนินการส่งเสริมการปลูกมะเขือเทศขึ้นร้านให้แก่เกษตรกรในพื้นที่อ่างเก็บน้ำห้วยหวดอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อเพิ่มผลผลิตให้เพียงพอในการส่งขายให้กับโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปที่ ๓ (เต่างอย) แล้ว นอกจากนี้ ยังมีการจัดตั้งกลุ่มและคณะกรรมการบริหาร จำนวน ๓ กลุ่ม เพื่อบริหารจัดการเงินกองทุนให้มีการหมุนเวียนในการผลิตมะเขือเทศขึ้นร้านในรุ่นต่อไป และยังมีข้อตกลงร่วมกันกับ *ธกส.สกลนคร* และ *สำนักงานเกษตรอำเภอ* ให้ เกษตรอำเภอ พิจารณาความเหมาะสมของกลุ่มเกษตรกรเข้าร่วมโครงการคัดเลือกพื้นที่ดำเนินงานในหมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ รวมกลุ่มเกษตรกรที่มีความต้องการเพาะปลูกมะเขือเทศ

๓. โรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปที่ ๓ (เต่างอย) ควรหาวิธีการในการจูงใจให้เกษตรกรนำผลผลิตมาขายให้กับโรงงานหลวงฯ เช่น ปรับราคารับซื้อที่เหมาะสม รับซื้อผลผลิตให้ได้ทั้งหมด พร้อมหาวิธีการรองรับผลผลิตที่ไม่ได้มาตรฐาน มีการประสานงานร่วมกับหน่วยงานราชการต่างๆ และควรสร้างความเชื่อมั่นในเรื่องความเป็นธรรมและความชัดเจนให้กับเกษตรกรในพื้นที่

๔. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมทางด้านการเงิน และให้ความรู้ในเรื่องการทำบัญชีครัวเรือนให้กับเกษตรกรในพื้นที่ ปัจจุบันได้เข้าร่วมเป็นภาคีในการพัฒนาเพิ่มศักยภาพในการผลิตมะเขือเทศ มีข้อตกลงในการสนับสนุนการขุดเจาะบ่อบาดาลและระบบปั๊ม

๕. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะทำงานการส่งเสริมการใช้ประโยชน์น้ำชลประทานฯ (โครงการห้วยหวดอันเนื่องมาจากพระราชดำริ) ที่แต่งตั้งเมื่อปี ๒๕๕๑ ควรมีการบูรณาการ กำกับดูแลและติดตามการดำเนินงานตามแผนงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้ และไม่มีการขาดตอนเมื่อมีการโยกย้ายของเจ้าหน้าที่ในคณะทำงานฯ

๖. เกษตรกร ควรเปิดใจยอมรับการส่งเสริมจากหน่วยงานราชการมากกว่าเดิม มีการรวมกลุ่มผู้ใช้น้ำให้เข้มแข็ง ร่วมกันดูแลรักษา และเสียสละ เพื่อให้มีการใช้น้ำด้วยกันได้ตลอดไป

๗. สำนักงาน กปร. ควรติดตามและสนับสนุนงบประมาณในกิจกรรมที่เห็นผลได้อย่างชัดเจน

การประชุมชี้แจง ณ ห้องประชุม โรงงานอาหารสำเร็จรูปที่ ๓ (เต่างอย)

ชี้แจงและสัมภาษณ์ชาวบ้าน

บริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยหวดอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ.เต่างอย จ.สกลนคร

บริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยค้ออันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ.เต่างอย จ.สกลนคร

การติดตามงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของคณะองคมนตรีในพื้นที่ต่างๆ

พลอากาศเอก กำธน สินธวานนท์ องคมนตรี

วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๐ พลอากาศเอก กำธน สินธวานนท์ องคมนตรี *เดินทางไปเยี่ยมและติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของศูนย์บริการการพัฒนาและขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลบ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่* ซึ่งเป็นการดำเนินงานสนองพระราชดำริของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตลอดจนติดตามการขยายผลของการพัฒนาศึกษาวิจัยไปสู่ประชาชนและเกษตรกรผู้สนใจทั่วไป เพื่อให้ราษฎรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี สามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยมี ดร.ธีระ วิสิทธิ์พานิช คณบดีคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ รศ.ดร.โสระยา ร่วมรังสี ผู้อำนวยการศูนย์บริการการพัฒนาและขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่ฯ ให้การต้อนรับ และบรรยายสรุปความก้าวหน้า

ศูนย์บริการพัฒนาและขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ซึ่งเป็นการดำเนินงานสนองพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตามที่มีพระราชกระแสรับสั่งว่า ***“งานนี้เป็นประโยชน์ถึงประชาชนอย่างแท้จริง ให้ขยายงานไปให้มากและหาคนมาช่วยทำงานเพิ่มเติม”***

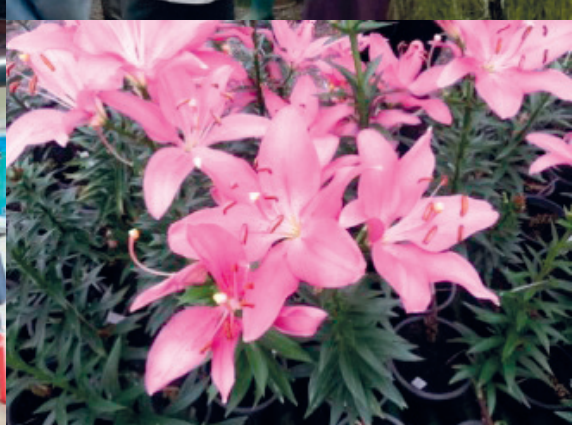

วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ พลอากาศเอก กำธน สินธวานนท์ องคมนตรี *เยี่ยมและติดตามความสำเร็จของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในเขตพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ* โดยมี นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. พร้อมด้วยผู้บริหารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมติดตามผลการดำเนินงานโครงการสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองเขื่อง (กุดตุ้ม) ตำบลกุดตุ้ม อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อให้ความช่วยเหลือราษฎรซึ่งประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภค - บริโภค โดยมี นายพรศักดิ์ เจียรณัย ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ กล่าวต้อนรับ และผู้แทนจากกรมชลประทาน บรรยายสรุปภาพรวมการดำเนินโครงการฯ และการบริหารจัดการน้ำ ทั้งนี้ องคมนตรีและคณะได้เยี่ยมชมพื้นที่เกษตรกรรมและกลุ่มอาชีพ ในพื้นที่โครงการฯ ด้วย

วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ พลอากาศเอก กำธน สินธวานนท์ องคมนตรี *เดินทางไปเยี่ยมและติดตามความสำเร็จของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น* โดยมี นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. พร้อมด้วยผู้บริหารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมติดตามผลการดำเนินงานโครงการสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบึงห้วยแย้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลโนนสะอาด อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อช่วยเหลือราษฎรตำบลโนนหัน ตำบลหนองเขียด และตำบลโนนสะอาด ซึ่งประสบปัญหาความเดือนร้อนขาดแคลนน้ำสำหรับทำการเกษตรให้มีน้ำใช้ตลอดปี โดยมีนายสมศักดิ์ สุวรรณสุจริต ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น กล่าวต้อนรับ และผู้แทนจากกรมชลประทาน บรรยายสรุปภาพรวมการดำเนินโครงการฯ และการบริหารจัดการน้ำ ทั้งนี้ องคมนตรีได้เยี่ยมชมพื้นที่เกษตรกรรมและกลุ่มอาชีพในพื้นที่โครงการฯ รวมถึงได้เป็นประธานในพิธีเปิดห้องสมุดสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน ณ โรงเรียนโสตศึกษาขอนแก่น (เด็กหูหนวก) ในครั้งนี้ด้วย

วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๖ พลอากาศเอก กำธน สินธวานนท์ องคมนตรี เป็นประธานในพิธีเปิดนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว *และการเสวนาองค์ความรู้ ในงาน* ***"พรรณไม้งามอร่ามสวนหลวง ร.๙"*** ครั้งที่ ๒๖ ณ หอรัชมงคล สวนหลวง ร.๙ โดยมี นางสุวรรณา พาศิริ รองเลขาธิการ กปร. กล่าวรายงานถึงวัตถุประสงค์ของการจัดงานซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ร่วมกับมูลนิธิสวนหลวง ร.๙ จัดขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๖ ที่ได้พระราชทานพระราชดำริอันก่อให้เกิดคุณูปการต่อประชาชนและประเทศชาติมาอย่างต่อเนื่อง

วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๖ พลอากาศเอก กำธน สินธวานนท์ องคมนตรี *เดินทางไปเยี่ยมและติดตามการดำเนินงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา* โดยมี นายโกวิทย์ เพ่งวาณิชย์ รองเลขาธิการ กปร. นายอนุกูล ตังคณานุกูลชัย ผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทรา และ นายปัญญา เอี่ยมอ่อน ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมคณะเจ้าหน้าที่ให้การต้อนรับ

ในการตรวจเยี่ยมศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริครั้งนี้ พลอากาศเอก กำธน สินธวานนท์ องคมนตรี ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริไว้ดังนี้

"ขอให้ช่วยกันพิจารณาว่าโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ดำเนินการอยู่นั้น ได้ส่งผลประโยชน์ถึงประชาชนอย่างแท้จริงแล้วหรือยัง และขอให้การดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริคำนึงถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับประชาชนเป็นที่ตั้ง ไม่อยากให้ความเจริญไปเติบโตที่หน่วยงานราชการ"

วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๗ พลอากาศเอก กำธน สินธวานนท์ องคมนตรี *ได้เดินทางไปเยี่ยมและติดตามโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี* โดยมี นายมณเฑียร ทองนิตย์ ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี นายสมบูรณ์ วงศ์กาด ผู้อำนวยการสำนักประสานงานโครงการพื้นที่ ๑ รศ.ดร. เกษม จันทร์แก้ว ผู้อำนวยการโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และเจ้าหน้าที่มูลนิธิชัยพัฒนา ให้การต้อนรับ

วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๗ พลอากาศเอก กำธน สินธวานนท์ องคมนตรี *เดินทางไปเยี่ยมและและติดตามผลการดำเนินงานของ “ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ”* ซึ่งตั้งอยู่ที่บ้านพิกุลทองและบ้านโคกสะยา หมู่ที่ ๖ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ในการนี้ นายวีระพงศ์ แก้วสุวรรณ รองผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส กล่าวต้อนรับ จากนั้น นางสายหยุด เพ็ชรสุข รักษาการผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้กล่าวรายงานภาพรวมผลการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งเป็นโครงการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระราชดำริให้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๒๕ เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมวิชาการ การค้นคว้า ทดลอง และสาธิตการพัฒนาด้านเกษตรกรรม ซึ่งมีรูปแบบการบริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว ให้บริการแก่ประชาชนและเกษตรกรที่เข้ามาศึกษาหาความรู้ได้ ณ แห่งเดียว เสมือน **“พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต”**

วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๗ พลอากาศเอก กำธน สินธวานนท์ องคมนตรี *เดินทางไปเยี่ยมและติดตามผลการดำเนินงานของ “โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ ในสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ”* บ้านครองชีพ ตำบลนาปะขอ อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง โดยมี นายเสรี ศรีหะไตร ผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง กล่าวต้อนรับ

วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๗ พลอากาศเอก กำธน สินธวานนท์ องคมนตรี *เดินทางเยี่ยมและติดตามผลการดำเนินงานของ “โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ”* จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีนายศิริพัฒ พัฒนกุล รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช กล่าวต้อนรับ จากนั้น นายวีรวัฒน์ อังศุพาณิชย์ ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการและประสานการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กล่าวรายงานสรุปภาพรวมโครงการฯ และผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ในการนี้ พลอากาศเอก กำธน สินธวานนท์ องคมนตรี ได้กล่าวให้โอวาทและแนะนำแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของโครงการฯ ในโอกาสนี้ด้วย

วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ พลอากาศเอก กำธน สินธวานนท์ องคมนตรี *เดินทางไปเยี่ยมและติดตามโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยจูอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลกันทรอม อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ* โดยมี นายประสาท พาศิริ ผู้อำนวยการสำนักประสานงานโครงการพื้นที่ ๒ สำนักงาน กปร. พร้อมด้วย นายวิศิษฐ คูรัตนเวช รองผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ นายจำรัส สวนจันทร์ ผู้อำนวยการโครงการชลประทานศรีสะเกษ นายเกียรติพงษ์ เพชรศรี ผู้อำนวยการสำนักงานก่อสร้าง ๘ กรมชลประทาน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และราษฎรในพื้นที่ ร่วมต้อนรับ พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงานด้านการขยายผล และการก่อสร้างอาคารระบายน้ำฉุกเฉินเพิ่มเติม

วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๗ พลอากาศเอก กำธน สินธวานนท์ องคมนตรี *เดินทางไปเยี่ยมและติดตามงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดขอนแก่น* พร้อมด้วย นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. และผู้บริหารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เดินทางไปเยี่ยมและติดตามโครงการก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านขนวน และโครงการขุดลอกหนองบ้านกุดกว้างอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นโครงการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับโครงการก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านขนวน พร้อมระบบส่งน้ำไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตามที่นายเตียง โอดพิมพ์ ราษฎรบ้านขนวน หมู่ที่ ๓ ตำบลกุดกว้าง อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น ขอพระราชทานความช่วยเหลือ

วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๗ พลอากาศเอก กำธน สินธวานนท์ องคมนตรี *ได้เดินทางไปเยี่ยมและติดตามศูนย์เรียนรู้การเกษตรแบบพึ่งพาตนเองบ้านเนินขามอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท* โดยมี นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยนาท นายโกวิทย์ เพ่งวาณิชย์ รองเลขาธิการ กปร. นายวิฑูรย์ สิรินุกูล นายอำเภอเนินขาม นายสุนทร น้อยสำลี ผู้แทนเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชัยนาท หัวหน้าส่วนราชการ พร้อมด้วยผู้นำชุมชน และราษฎรให้การต้อนรับ

เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๗ พลอากาศเอก กำธน สินธวานนท์ องคมนตรี *ได้เดินทางไปเยี่ยมและติดตามผลการดำเนินงานโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดราชบุรี* เพื่อเป็นกำลังใจให้เจ้าหน้าที่ที่ร่วมกันดำเนินงานโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมี นายโกวิทย์ เพ่งวาณิชย์ รองเลขาธิการ กปร. นายณรงค์ศักดิ์ เฉลิมเกียรติ รองผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี นายอำนาจ แย้มศิริ นายอำเภอโพธาราม และนายบุญช่วย ช่วยระดม หัวหน้าโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมคณะเจ้าหน้าที่ให้การต้อนรับ

“ขอให้ช่วยกันพิจารณาว่าโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ดำเนินการอยู่นั้น ได้ส่งผลประโยชน์ถึงประชาชนอย่างแท้จริงแล้วหรือยัง และขอให้คำนึงถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับประชาชนเป็นที่ตั้ง ไม่อยากให้ความเจริญเติบโตอยู่เฉพาะในพื้นที่โครงการฯ เพียงอย่างเดียว อย่างเช่น การใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝก ส่งเสริมการปลูกข้าวให้เหมาะสมกับสภาพดิน ให้คนอยู่กับป่าและใช้ประโยชน์จากป่า การเลี้ยงปลาที่จำหน่ายได้และสนับสนุนพันธุ์พืช พันธุ์ไม้ที่มีคุณภาพแก่เกษตรกร”

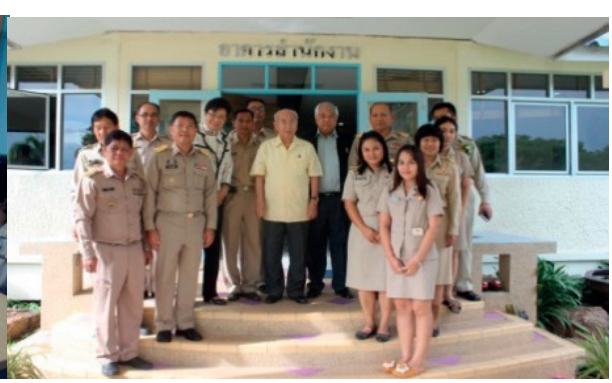

นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี

วันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๗ นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี *เป็นประธานในพิธีเปิดงาน "๒๐ ปี ใต้ร่มพระบารมี ศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ"* สำนักงาน กปร. ร่วมกับศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดศรีสะเกษ จัดงานขึ้น เนื่องในโอกาสครบรอบ ๒๐ ปี ของการดำเนินงานโครงการ โดยมี นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี เป็นประธานในพิธีเปิด พร้อมด้วย นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. นายประทีป กีรติเรขา ผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ นายสวัสดิ์ สมสะอาด ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สื่อมวลชน ร่วมพิธีเปิดครั้งนี้

วันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๗ นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี *เป็นประธานในพิธีเปิดงานท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาชะงุ้ม "ความสุขของคนไทย ใต้ร่มพระบารมี"* ระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๗ ณ โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี โดยมี นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. นายอภิชาต จงสกุล อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน นายนิสิต จันทร์สมวงศ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี และนายบุญช่วย ช่วยระดม ผู้อำนวยการโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมพิธีเปิดในครั้งนี้

วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๗ นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี *เป็นประธานในพิธีเปิดงาน "ชมศูนย์ศึกษา พัฒนาความรู้ ดูนิทรรศการ"* ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนราธิวาส โดยมี นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. นายณัฐพงศ์ ศิริชนะ ผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส และนางสายหยุด เพ็ชรสุข รักษาการผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และสื่อมวลชน ศิลปินดาราร่วมพิธีเปิดในครั้งนี้

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี

วันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๖ นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี *ได้เดินทางไปเยี่ยมและติดตามความสำเร็จโครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริบ้านสันติสุข* จังหวัดพะเยาพร้อมด้วย นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. และนายจรูญ อิ่มเอิบศิลป์ ผู้ช่วยเลขาธิการพระราชวัง พร้อมด้วยผู้บริหารและเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เดินทางไปติดตามผลการดำเนินงานและเยี่ยมชมความสำเร็จของโครงการสถานีพัฒนาเกษตรการที่สูงตามพระราชดำริบ้านสันติสุข อำเภอปง จังหวัดพะเยา

ในการนี้ นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี ไปมอบพันธุ์ข้าวจำนวน ๓ สายพันธุ์คือ ข้าวพันธุ์พื้นเมือง (เบียเลียะ) ข้าวพันธุ์ กข ๓๙ และข้าวพันธุ์กล่ำล้านนา (ข้าวเหนียว) ให้แก่ราษฎรบ้านสันติสุขสำหรับการทำนาดำแบบขั้นบันไดต่อไป พร้อมกันนี้ได้มอบผ้าห่มกันหนาวพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ด้วยทรงมีความห่วงใยต่อราษฎรได้บรรเทาความหนาวเย็นที่กำลังมาเยือนในช่วงนั้น

วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๖ นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี ได้เดินทางไปเยี่ยมและติดตามความสำเร็จโครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริบ้านธารทอง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย พร้อมด้วย นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. และนายจรูญ อิ่มเอิบศิลป์ ผู้ช่วยเลขาธิการพระราชวัง ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย พร้อมด้วยผู้บริหารและเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเดินทางไปติดตามการดำเนินงานและเยี่ยมชมความสำเร็จของโครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริบ้านธารทอง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

นอกจากนี้ ราษฎรในพื้นที่ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง มีอาชีพและรายได้ที่มั่นคงยิ่งขึ้นมีความเจริญเพิ่มขึ้นสามารถประกอบอาชีพด้านงานศิลปาชีพ ประกอบด้วยเครื่องเงิน งานผ้าปัก ที่เพิ่มรายได้ให้แก่ราษฎร รวมถึงการประกอบอาชีพทำหวายอบแห้งสามารถสร้างรายได้ให้ราษฎรปีละ ๑.๒ แสนบาท อันเป็นผลจากการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐทั้งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และจังหวัดเชียงราย ที่ได้สนับสนุนพันธุ์พืช และวิชาการเกี่ยวกับกรรมวิธีและปัจจัยในการผลิตหวายอบแห้ง ส่งผลให้ราษฎรมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคงสมดังพระราชประสงค์ในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

ในการนี้ นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี และคณะได้มอบถุงยังชีพพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงมีความห่วงใยต่อราษฎรที่อยู่ห่างไกลให้ได้บรรเทาความเดือดร้อนและมีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ตลอดมา

วันที่ ๒๔ - ๒๕ มกราคม ๒๕๕๗ นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี *ได้เดินทางไปเยี่ยมและติดตามผลการดำเนินงานโครงการฟื้นฟูอาหารช้างป่าภูหลวงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย และโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ ผานาง - ผาเกิ้งอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย* พร้อมด้วย หม่อมหลวงจิรพันธุ์ ทวีวงศ์ รองเลขาธิการ กปร. และเจ้าหน้าที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี *เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ยอนตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดลำปาง* พร้อมด้วย นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. ผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง อธิบดีกรมชลประทาน ผู้บริหารสำนักราชเลขาธิการ ผู้บริหารสำนักพระราชวัง และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมพิธีเปิดโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง พร้อมกับมอบประกาศเกียรติบัตรให้กับราษฎรที่เสียสละที่ดินให้กับโครงการฯ จำนวน ๑๐ ราย

วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี *เป็นประธานเปิดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการการประเมินผลโครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ* โดยมี นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. กล่าวรายงานถึงวัตถุประสงค์ของการจัดสัมมนาและนายพงษ์ศักดิ์ วังเสมอ ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย กล่าวต้อนรับ โดยมี ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สำนักงาน กปร. พร้อมเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อร่วมด้วย ณ โรงแรมดุสิตไอส์แลนด์ รีสอร์ท เชียงราย จังหวัดเชียงราย ในการนี้ องคมนตรีและคณะได้ติดตาม ผลการดำเนินงานและตรวจเยี่ยมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในเขตพื้นที่อำเภอแม่สาย และอำเภอเวียงปาเป้า จังหวัดเชียงราย

วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๗ นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี *มอบสิ่งของพระราชทาน และเป็นประธานในพิธีเปิดงานมหกรรมชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย ประจำปี ๒๕๕๗ พร้อมทั้งติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริบ้านสันติสุข อำเภอปง จังหวัดพะเยา* พร้อมด้วย นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ เลขาธิการ กปร. และผู้บริหารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เดินทางไปพบปะราษฎรบ้านเย้าเล่าซีก๋วย อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ได้มอบสิ่งของพระราชทาน

ให้แก่ราษฎรในพื้นที่ พร้อมกันนี้ ได้กล่าวถึงพระมหากรุณาธิคุณในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงมีความห่วงใยต่อราษฎร และได้พระราชทานสิ่งของ เพื่อให้ราษฎรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๗ นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี เป็นประธานในพิธีเปิดงาน “มหกรรมชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย” ประจำปี ๒๕๕๗ ณ ข่วงวัฒนธรรมเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ซึ่งจัดขึ้นโดย กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ภายใต้แนวคิดการจัดงาน “ชาติพันธุ์ ร่วมใจ พัฒนาชาติไทย” โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว *เนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๗ พรรษา และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เฉลิมพระชนมพรรษา ๘๒ พรรษา* ทั้งยังแสดงความจงรักภักดี และเผยแพร่พระราชกรณียกิจสำคัญของทั้ง ๒ พระองค์ และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ ในด้านการพัฒนาและสงเคราะห์กลุ่มชาติพันธุ์ให้ได้อาศัยอยู่ใต้ร่มพระบารมีของพระองค์ตลอด ๕ ทศวรรษที่ผ่านมา

จากนั้น องคมนตรีพร้อมคณะ ได้เดินทางไปเยี่ยมและติดตามผลการดำเนินงานสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริบ้านสันติสุข อำเภอปง จังหวัดพะเยา เพื่อมอบปุ๋ยอินทรีย์ และร่วมดำนากับราษฎรในพื้นที่**โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ**บ้านสันติสุข ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา จากนั้นได้พระราชทานพระราชดำริให้จัดตั้งสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริบ้านสันติสุข - บ้านขุนกำลังขึ้นในพื้นที่ที่ถูกบุกรุกแผ้วถาง โดยให้ราษฎรทั้ง ๒ หมู่บ้าน เข้าร่วมโครงการฯ เพื่อเรียนรู้วิธีทำการเกษตรอย่างถูกหลักวิชาการ โดยใช้พื้นที่ดินอย่างจำกัดให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น พอเลี้ยงตนเองได้ ทั้งยังมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้คืนความสมบูรณ์

การเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน ด้านการบริหารและการพัฒนาทรัพยากรบุคคล

การพัฒนาบุคลากรเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพด้านทักษะ ความชำนาญในการทำงาน ตลอดจนพัฒนาทัศนคติของบุคลากรทุกระดับให้สนับสนุนต่อวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ การเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรสามารถทำได้ด้วยวิธีการฝึกอบรม ปฐมนิเทศ ส่งไปดูงานต่างประเทศ การจัดสัมมนาทั้งในและนอกสถานที่ เพื่อบุคลากรนั้น ๆ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มตามศักยภาพ และมุ่งไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร

ในปี ๒๕๕๗ ได้มีการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของสำนักงาน กปร. และจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานสนองพระราชดำริและการเผยแผ่ขยายผลตามยุทธศาสตร์ของสำนักงาน กปร. ระยะที่ ๔ พ.ศ.๒๕๕๗ – ๒๕๖๐ ได้ดำเนินการรวม ๗๐ โครงการ/หลักสูตร ผู้เข้ารับการอบรมจำนวนทั้งสิ้น ๙๔๐ คน ดังนี้

๑. โครงการพัฒนาบุคลากรของสำนักงาน กปร.

๑.๑ การส่งบุคลากรไปฝึกอบรมภายนอก

- นักบริหารการเงินการคลัง ระดับสูง (บงส.) รุ่นที่ ๑
- การป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) รุ่นที่ ๕๖
- การพัฒนานักบริหารระดับสูงผู้มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม (นบส.๑) รุ่นที่ ๘๐
- นักปกครองระดับสูง (นปส.) รุ่นที่ ๖๓
- จิตวิทยาความมั่นคง รุ่นที่ ๑๑๔
- ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระหว่างประเทศชั้นสูง รุ่นที่ ๖
- การพัฒนาผู้นำคลื่นลูกใหม่ในราชการไทย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๗
- การเสนอผลงานและการพูดเพื่อการประชุม (OCC) รุ่นที่ ๑ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๗
- การอบรมพัฒนาสัมมนาสมรรถนะโดยส่งเข้าอบรมหลักสูตรระยะสั้น จำนวน ๕๙ คน

๑.๒ การจัดฝึกอบรมเอง

(๑) โครงการสัมมนา ประจำปี ๒๕๕๗ มีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนการปฏิบัติงานที่ผ่านมาเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานและเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว และดำเนินการประชุมใหญ่สามัญประจำปีสวัสดิการสำนักงาน กปร. ประจำปี ๒๕๕๗ ตลอดจนจัดกิจกรรมสันทนาการด้วยการจัดการแข่งขันกีฬาภายในและกิจกรรมแสดงมุทิตาจิตผู้เกษียณอายุราชการ เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรภายในสำนักงาน กปร. ระหว่างวันที่ ๑๓ – ๑๕ กันยายน ๒๕๕๗ ณ โรงแรมชลจันทร์ พัทยา รีสอร์ท จังหวัดชลบุรี มีผู้เข้าร่วมสัมมนา ทั้งสิ้น ๑๕๕ คน

(๒) โครงการฝึกอบรมเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานลูกจ้างและพนักงานราชการ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างความรู้ด้านการปฏิบัติงานด้านการเพิ่มสมรรถนะด้านการขับรถเข้าขบวนเสด็จให้กับพนักงานขับรถยนต์ และฝึกอาชีพให้แก่พนักงานบริการ เพื่อเสริมสร้างรายได้ลดรายจ่าย และพัฒนาทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงานให้กับเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงานในงานสนับสนุนและบริการให้สามารถปฏิบัติงานด้วยความภูมิใจ มีความร่วมมือร่วมใจ และมีจิตสำนึกในงานบริการ ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๒ – ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๗ ณ โรงแรมฟาวน์เท่น ทรี รีสอร์ท อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยมีผู้เข้าอบรม จำนวน ๓๐ คน

๒. โครงการพัฒนาทรัพยากรบุคคลเพื่อขับเคลื่อนแนวพระราชดำริ

การอบรมตามโครงการพัฒนาทรัพยากรบุคคลเพื่อขับเคลื่อนแนวพระราชดำรินี้ สำนักงาน กปร. จัดฝึกอบรมให้แก่เครือข่ายและตามที่ทำความตกลงร่วมมือกับ ส.ท.ท. และสำนักงาน ก.ก.พ. ในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ทั้งหมด ๕ หลักสูตร ๖ รุ่น ดังนี้

(๑) หลักสูตรนักบริหารการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ สำหรับผู้บริหารเทศบาล (นบร.ท) รุ่นที่ ๑ เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติ ตลอดจนสมรรถนะด้านภาวะผู้นำที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารเทศบาลในการดำเนินงานพัฒนาและขับเคลื่อนการพัฒนาตามแนวพระราชดำริและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยจัดฝึกอบรมระหว่างวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ – ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๗ มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๓๖ คน

(๒) หลักสูตรนักบริหารการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ (นบร.) รุ่นที่ ๓ จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติ ตลอดจนสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับผู้นำองค์กรในการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์, แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และร่วมกันพัฒนาองค์ความรู้ด้านการพัฒนาตามแนวพระราชดำริและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนสร้างและพัฒนาเครือข่ายนักบริหารในการขับเคลื่อนและขยายผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยจัดฝึกอบรมระหว่างวันที่ ๒๖ มีนาคม – ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๗ มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๔๔ คน

(๓) หลักสูตรการพัฒนาองค์ความรู้และเสริมสร้างเครือข่ายการพัฒนาตามแนวพระราชดำริและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (พพร.) รุ่นที่ ๓ และสำหรับเทศบาล (พพร.ท.) รุ่นที่ ๑ เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลักการพัฒนาตามแนวพระราชดำริและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนสร้างเครือข่ายในการขับเคลื่อนการพัฒนาตามแนวพระราชดำริและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน ระหว่างวันที่ ๕ มิถุนายน – ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๗ มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๖๓ คน

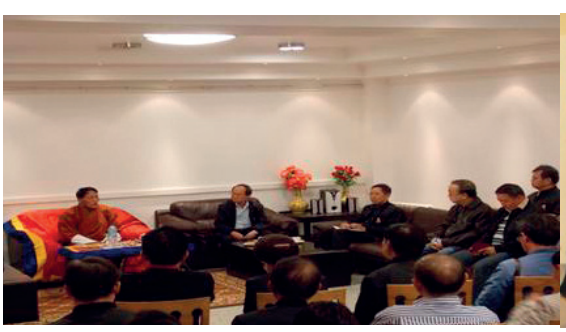

(๔) หลักสูตรวิทยากรและการนำเสนอเพื่อเผยแพร่และขยายผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (วพร.) รุ่นที่ ๓ และสำหรับเทศบาล รุ่นที่ ๑ (วพร.ท.) เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาตามแนวพระราชดำริและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนทักษะในการเป็นวิทยากรและการนำเสนอ วันที่ ๑๙ สิงหาคม – ๘ กันยายน ๒๕๕๗ มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๕๕ คน

(๕) หลักสูตรการพัฒนาชุมชนตามแนวพระราชดำริสำหรับบุคลากรของสำนักงาน กกพ. และผู้นำชุมชน (พ.กกพ.) จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาตามแนวพระราชดำริและปรัชญาของเศรษฐกิจพอพียงได้เห็นแบบอย่างของการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน ได้รับความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมการพัฒนาและตัวอย่างความสำเร็จต่าง ๆ ที่สำนักงาน กปร. และเครือข่ายดำเนินการอยู่ แบ่งการฝึกอบรมเป็น ๒ รุ่น ดังนี้

รุ่นที่ ๑ อบรมระหว่างวันที่ ๒๖ – ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗ และ ๗ – ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๗ มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๗๘ คน

รุ่นที่ ๒ อบรมระหว่างวันที่ ๓๐ มิถุนายน – ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๗ มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๖๙ คน

การดำเนินงานด้านประชาสัมพันธ์

การดำเนินงานด้านประชาสัมพันธ์ของสำนักงาน กปร. ตลอดปี ๒๕๕๗ ได้ดำเนินการผลิตและเผยแพร่แนวพระราชดำริ ผลสำเร็จจากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้พระราชทานให้กับประชาชนเพื่อนำไปประยุกต์ใช้การดำรงชีวิต ผ่านสื่อทุกแขนง อาทิ สื่อวิทยุ โทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ สื่อมวลชนสัญจร รวมถึงการจัดนิทรรศการเนื่องในโอกาสสำคัญ ๆ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อเผยแพร่พระมหากรุณาธิคุณในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศ์ นอกจากนี้ยังได้จัดกิจกรรมในการสร้างเครือข่าย สืบสานพระราชดำริขึ้น สำหรับเด็ก เยาวชน รวมถึงอาจารย์จากสถาบันการศึกษา เพื่อร่วมสืบสานแนวพระราชดำริ ผ่านโครงการต่าง ๆ อาทิ โครงการเด็กไทยรักในหลวง โครงการค่ายเยาวชนรู้งานสืบสานพระราชดำริ RDPB CAMP และโครงการเครือข่ายสถาบันการศึกษาสืบสานพระราชดำริ โดยมีรายละเอียดการดำเนินงานดังนี้

๑. สื่อวิทยุ

๑.๑ รายการ **“ประโยชน์สุขปวงประชา”** ความยาว ๓๐ นาที จำนวน ๕๒ ตอน ทุกวันพุธ เวลา ๑๑.๑๐ น. – ๑๑.๔๐ น. ทางสถานีวิทยุ จส.๑๐๐

๒. สื่อโทรทัศน์

๒.๑ สารคดีเฉลิมพระเกียรติชุด **“ร้อยไทยด้วยดวงใจ”** จำนวน ๒ รูปแบบ ประกอบด้วย สารคดีเฉลิมพระเกียรติในวันสำคัญ ๆ จำนวน ๙ ตอน ความยาว ๒ นาที เผยแพร่ในวันสำคัญ และ Animation หลักการทรงงานตามพระราชดำริ เผยแพร่ทางสถานโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ ทีวี

๒.๒ สารคดีเชิงข่าว ชุด **ประโยชน์สุขปวงประชา** จำนวน ๒๐ ตอน ความยาว ๒ นาที เผยแพร่ทุกวันอาทิตย์ เวลา ๒๐.๒๐ น. ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (NBT)

๒.๓ รายการ **เดินตามพ่อ** ความยาว ๒๐ นาที เผยแพร่วันพฤหัสบดี-ศุกร์ เวลา ๐๖.๐๐ น. - ๐๖.๒๕ น. ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (NBT) จำนวน ๓๐ ตอน

๒.๔ รายการ **วาไรตี้ ทูเดย์ บาย สายสวรรค์ ขยันยิ่ง** ความยาว ๔.๓๐ นาที เผยแพร่ทุกวันจันทร์ เวลา ๐๘.๕๓-๐๘.๕๘ น. ทางสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ทีวี จำนวน ๓๐ ตอน

๒.๕ รายการ **คิดดี ทำดี** ความยาว ๒๐ นาที เผยแพร่ทุกวันจันทร์ เวลา ๑๑.๐๕ น. – ๑๑.๒๕ น. ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (NBT) จำนวน ๓๐ ตอน

๒.๖ สารคดีศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ชุด **ศูนย์ศึกษาการพัฒนา: แหล่งความรู้ที่ยั่งยืนสู่ราษฎร** ทั้ง ๖ ศูนย์ จำนวน ๒ รูปแบบ คือสารคดีเชิงบรรยาย และ Animation จำนวน ๒ ภาษา ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ รวมทั้งภาษายาวี เพิ่มเติมให้กับศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนราธิวาส

๒.๗ สารคดีการ์ตูนแนวสร้างสรรค์ เรื่อง **การพัฒนาตามแนวพระราชดำริ** ความยาว ๗ นาที ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

๓. สื่อสิ่งพิมพ์

๓.๑ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทางสื่อหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร ประกอบด้วย ข่าว จำนวน ๔๕ ข่าว บทความ ๑๕ บทความ ภาพข่าว ๓๐ ภาพข่าว และสกู๊ปข่าว ๓๐ สกู๊ป

๔. สื่อมวลชนสัญจร

จัดสื่อมวลชนสัญจร และการจัดกิจกรรมสื่อมวลชนพิเศษ โดยนำสื่อมวลชนจากส่วนกลางร่วมเผยแพร่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริทั้งในประเทศและต่างประเทศ ประกอบด้วย

ครั้งที่ ๑ สื่ออาสา สืบสานพระราชดำริ ในต่างประเทศ ระหว่างวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน - ๔ ธันวาคม ๒๕๕๖ ราชอาณาจักรสวีเดน (สต๊อคโฮล์ม) และราชอาณาจักรเดนมาร์ก (โคเปนเฮเก้นท์)

ครั้งที่ ๒ สื่ออาสา สืบสานพระราชดำริ ระหว่างวันที่ ๓ – ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ประกอบด้วย

- โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ตามพระราชดำริดอยฟ้าห่มปก ตำบลแม่สาว อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่
- พิธีเปิดโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ยอนตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอแม่ตะ จังหวัดลำปาง

ครั้งที่ ๓ สื่ออาสา สืบสานพระราชดำริ ระหว่างวันที่ ๒๘ – ๓๐ เมษายน ๒๕๕๗ ประกอบด้วย

- โครงการศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตรห้วยซอน – ห้วยซั้ว (หลัก ๒๒) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
- โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยคล้ายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี

ครั้งที่ ๔ สื่ออาสา สืบสานพระราชดำริ ระหว่างวันที่ ๑๓ – ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๗ ประกอบด้วย

- โครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี
- โครงการก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองโรงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

ครั้งที่ ๕ สื่ออาสา สืบสานพระราชดำริ ในต่างประเทศ ระหว่างวันที่ ๕ – ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ณ สาธารณรัฐฝรั่งเศส และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

ครั้งที่ ๖ สื่ออาสา สืบสานพระราชดำริ ระหว่างวันที่ ๑๘ – ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๗ ประกอบด้วย

- โครงการศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ
- โครงการสวนป่าห้วยแก้วอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์

๕. โครงการค่ายเยาวชน รู้งานสืบสานพระราชดำริ (RDPB CAM) รุ่นที่ ๔

จำนวน ๘ ครั้ง ในพื้นที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และศูนย์สาขาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ครั้งที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๑๖-๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร

ครั้งที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๗-๙ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนราธิวาส

ครั้งที่ ๓ ระหว่างวันที่ ๖-๘ สิงหาคม ๒๕๕๗ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี

ครั้งที่ ๔ ระหว่างวันที่ ๒๐-๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๗ ณ ศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดศรีสะเกษ

ครั้งที่ ๕ ระหว่างวันที่ ๑๐-๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา

ครั้งที่ ๖ ระหว่างวันที่ ๒๒-๒๔ กันยายน ๒๕๕๗ ณ โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ครั้งที่ ๗ ระหว่างวันที่ ๑๗-๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี

ครั้งที่ ๘ ระหว่างวันที่ ๑๗-๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๗ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่

๖. การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ (หนังสือ/เอกสารเผยแพร่) ประกอบด้วย

๑) วารสาร **อันเนื่องมาจากพระราชดำริ**
๒) หนังสือ **๔๐ ตัวอย่างเกษตรกรโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ**
๓) หนังสือ **๒๐ ปี ศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตร ห้วยซอน-ห้วยซั้ว สปป. ลาว**
๔) หนังสือ **ร้อยเรื่องเล่า เกร็ดการทรงงาน**
๕) หนังสือ **การพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ฉบับการ์ตูน**
๖) เอกสาร **ผลสำเร็จที่โดดเด่นของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ**
๗) บันทึก **โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ**
๘) เอกสารองค์ความรู้ **ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ** โดย นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี

๗. กิจกรรมพิเศษ (การสร้างเครือข่าย)

๑) การจัดงาน **“เด็กไทยรักในหลวง”** วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๗ ณ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ

๒) โครงการ **เครือข่ายสถาบันการศึกษาสืบสานพระราชดำริ** รุ่นที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๒๖ - ๒๘ กันยายน ๒๕๕๗

- ศึกษาดูงานโครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา
- โครงการอ่างเก็บน้ำเขาเต่าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี
- ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเรือนจำชั่วคราวเขากลิ้ง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี
- โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

๓) โครงการศึกษาดูงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ นักเรียนเชื้อสายไทยจากยุโรป โดย สำนักงาน กปร. ร่วมกับ โรงเรียนมัธยมปัญญารัตน์ หรือ The Elite School of Mathematics and Science ในการจัดโครงการ **“ยุวชนไทยในยุโรป..ตามรอยพระบาทพระพ่อเจ้า ณ ถิ่นเนามาตุภูมิ”** ในระหว่างวันที่ ๑๕ - ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา และ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี

๔) **แถลงข่าว** สรุปผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และจัดงานครบรอบ ๓๓ ปี ของสำนักงาน กปร. วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๗ ณ สำนักงาน กปร.

๘. การจัดนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ

๑) จัดงานเฉลิมพระเกียรติ พรรณไม้งามอร่ามสวนหลวง ร.๙ ระหว่างวันที่ ๑ - ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๖ ณ หอรัชมงคล สวนหลวง ร.๙

๒) จัดนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติร่วมกับสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง ๓ ในงาน Save the World Expo ๒๐๑๔ ระหว่างวันที่ ๑๘ – ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์

๓) จัดนิทรรศการงานเกษตรเมืองทอง ร่วมกับ กรมประชาสัมพันธ์ ระหว่างวันที่ ๒๙ – ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๗ ณ ฮอลล์ ๗ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี

๔) จัดงานนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ หัตถศิลป์แม่นิรมิตเมือง เนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในระหว่างวันที่ ๙ – ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๗ ณ สวนอัมพร กรุงเทพฯ

๕) สนับสนุนการจัดนิทรรศการหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน จำนวน ๔๑ ครั้ง

การดำเนินงานด้านวิเทศสัมพันธ์

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ การดำเนินงานด้านวิเทศสัมพันธ์ของสำนักงาน กปร. ได้ดำเนินงานสำเร็จตามแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานในการขยายผลและสร้างเครือข่ายองค์ความรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศ และประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับชาวต่างชาติ ตลอดจนร่วมพัฒนาสมรรถนะการบริหารทรัพยากรบุคคลของสำนักงานฯ โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ๆ รายละเอียดดังนี้

๑. การขยายผลและเผยแพร่องค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ โดยได้ดำเนินการในรูปแบบของโครงการความร่วมมือด้านการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ คือ

❖ **โครงการบัวแก้วสัมพันธ์สำหรับกลุ่มประเทศลาตินอเมริกา** กลุ่มวิเทศสัมพันธ์ได้บรรยายสรุป เรื่อง “Development Work of His Majesty King Bhumibol Adulyadej of Thailand and the Philosophy of Sufficiency Economy” ให้แก่คณะผู้เข้าร่วมโครงการบัวแก้วสัมพันธ์ ประจำปี ๒๕๕๗ ซึ่งจัดโดยสำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.) กระทรวงการต่างประเทศสำหรับผู้เข้าร่วมจากกลุ่มประเทศลาตินอเมริกาที่เป็นสมาชิก The Forum for East Asia-Latin America Cooperation (FEALAC) และ กลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนที่เป็นสมาชิก FEALAC จำนวน ๑๔ คน เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๗ และร่วมนำคณะฯ เดินทางไปศึกษาดูงาน ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา และบ้านเกษตรกรตัวอย่างของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเนื่องมาจากพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๗

๒. การจัดการบรรยายการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการพัฒนาตามแนวพระราชดำริให้แก่ชาวต่างชาติ ศึกษาดูงานและฝึกอบรมแก่ชาวต่างชาติ

กลุ่มวิเทศสัมพันธ์มีบทบาทหลักในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยการบรรยายสรุปและสนับสนุนการจัดการศึกษาดูงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริต่าง ๆ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ มีทั้งสิ้น ๙ คณะ จาก ๘ ประเทศ ดังนี้

❖ **การนำศาสตราจารย์ Stephen Young ศึกษาดูงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่จังหวัดปัตตานีและนราธิวาส** ศาสตราจารย์ Stephen Young เป็นผู้อำนวยการบริหารองค์กร Caux Round Table ซึ่งมีความสนใจในงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริโดยได้ประสานผ่านทางสำนักราชเลขาธิการเพื่อขอศึกษาดูงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่จังหวัดปัตตานีและนราธิวาส ระหว่างวันที่ ๒๑ – ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ โดยได้เดินทางไปศึกษาดูงานโครงการจัดหาน้ำช่วยเหลือราษฎรตำบลทรายขาวอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี โครงการอ่างเก็บน้ำนาหว้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส และโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ บ้านรอตันบาตู อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส

❖ **เอกอัครราชทูต ณ กรุงเบอร์ลิน และคณะสื่อมวลชนชาวเยอรมัน เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๗ นางนงนุช เพชรรัตน์ เอกอัครราชทูต ณ กรุงเบอร์ลินได้นำคณะสื่อมวลชนเยอรมัน** ศึกษาดูงาน ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร โดยมีผู้บริหารของสำนักงาน กปร. ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ เจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ และสำนักงาน กปร. ให้การต้อนรับ โดยคณะได้ศึกษาดูงานศึกษาและพัฒนาด้านประมง งานศึกษาและพัฒนาข้าว และงานศึกษาและพัฒนาปศุสัตว์

❖ **คณะครูจากประเทศภูฏาน** เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๗ คณะครูจากประเทศภูฏานได้ศึกษาดูงาน ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี โดยมีเจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และสำนักงาน กปร. ให้การต้อนรับ โดยคณะฯ ได้ศึกษาดูงานการศึกษาทดลองศักยภาพของหญ้าแฝกในการพัฒนาดินที่แข็งเป็นดาน การปรับปรุงบำรุงดินโดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพและถ่านไบโอชาร์ (Biochar) การเพาะเห็ด และการใช้ระบบการลักน้ำเพื่อส่งน้ำไปยังพื้นที่ห่างไกล

❖ **คณะทูตานุทูตต่างประเทศประจำประเทศลาว** เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๗ คณะทูตต่างประเทศประจำประเทศลาวได้เดินทางมาเยี่ยมชมศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร โดยมีผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เจ้าหน้าที่สำนักงาน กปร. และศูนย์ฯ ให้การต้อนรับ คณะฯ ได้เยี่ยมชมกิจกรรมต่าง ๆ ภายในศูนย์ฯ จำนวน ๔ กิจกรรม ได้แก่ งานศึกษาและพัฒนาด้านประมง งานศึกษาและพัฒนาข้าว งานศึกษาและพัฒนาปศุสัตว์ และกิจกรรมพืชสวน

❖ **การบรรยายสรุปให้แก่คณะผู้เข้ารับการอบรมจากประเทศต่าง ๆ ภายใต้โครงการ International Centre for Development Communication (ICDC) ของสำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์** ในปีนี้กลุ่มวิเทศสัมพันธ์ได้บรรยายสรุป เรื่อง “Project Development, Management, Monitoring and Evaluation : A Case Study of the Royal Development Projects in Thailand” ให้แก่ผู้เข้าร่วมหลักสูตร “Results-based Project/Program Management” จำนวน ๕ รุ่น รวมทั้งสิ้น ๒๘ คน จากภูฏาน อัฟกานิสถาน อุซเบกิสถาน

๓. โครงการพัฒนาบุคลากรของสำนักงาน กปร.

❖ โครงการหลักสูตรอบรมภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน กปร. ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๗

กลุ่มวิเทศสัมพันธ์ได้จัดโครงการหลักสูตรอบรมภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสำหรับเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน กปร. ขึ้นระหว่างวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน – ๒ ธันวาคม ๒๕๕๖ โดยมีผู้เข้ารับการฝึกอบรมรวมทั้งสิ้น ๓๖ คน อำนวยการเรียนการสอนโดยสถาบัน Chris English School ณ สำนักงาน กปร.

❖ โครงการสนับสนุนเจ้าหน้าที่ กปร. และศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริไปศึกษาดูงานและฝึกอบรม ณ ประเทศอิสราเอล

เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน กปร. และศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้รับการคัดเลือกจากสถานเอกอัครราชทูตอิสราเอล ให้ได้รับทุนฝึกอบรมจำนวน ๓ รายได้แก่

๑) นางสาววิชิตา อินทรศรี นักวิชาการเกษตร ปฏิบัติการ สังกัดกรมพัฒนาที่ดิน ปฏิบัติงาน ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้รับคัดเลือกให้ได้รับทุนหลักสูตร “การจัดการและการใช้ทรัพยากรน้ำที่มีอยู่น้อยเพื่อการเกษตร และใช้ในครัวเรือน” ระหว่างวันที่ ๒ - ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๖

๒) นายกวีพล เผือกขำ นักวิชาการเกษตร ปฏิบัติงาน ซึ่งปฏิบัติงาน ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริจังหวัดสกลนคร เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตร “การกำจัดแมลงศัตรูพืชแบบบูรณาการ” (Integrated Pest Management) ระหว่างวันที่ ๑๑ พฤษภาคม – ๓ มิถุนายน ๒๕๕๗

๓) นางสาวฉัตตริน บุญเกิด นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ สำนักงาน กปร. เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตร “ความเติบโตสีเขียว: มาตรการเชิงนโยบายและเครื่องมือดำเนินงาน” ระหว่างวันที่ ๙ มิถุนายน - ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๗

๔. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

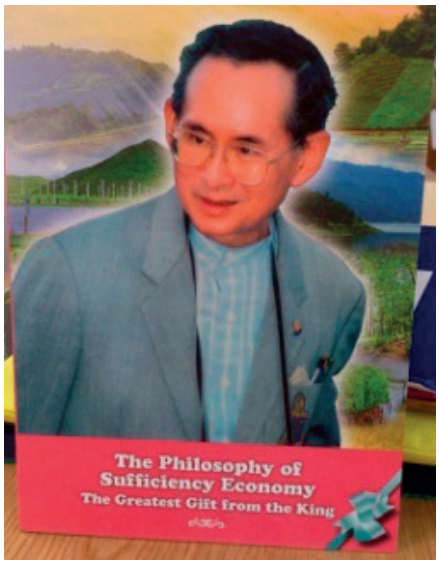

กลุ่มวิเทศสัมพันธ์ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์เชิงรุกโดยการเผยแพร่การประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อและเอกสารเผยแพร่ต่าง ๆ เช่น หนังสือ เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ วีดีทัศน์ และแผ่นโปสเตอร์ การพัฒนาและปรับปรุงหน้าเว็บไซต์ภาษาอังกฤษของสำนักงานให้เป็นปัจจุบันในลักษณะเดียวกับหน้าเว็บภาษาไทย โดยการแปลข้อมูลโครงการสำคัญ และข่าวภารกิจตามเสด็จและนำเสนอลงเว็บไซต์เพื่อให้มีความทันต่อเหตุการณ์และสอดคล้องกับการนำเสนอในหน้าภาษาไทยซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ชาวต่างชาติที่สนใจโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริสามารถค้นหาข้อมูลได้ในเบื้องต้น

นอกจากนี้ กลุ่มวิเทศสัมพันธ์ยังได้เผยแพร่ Technical Bulletin และ Vetiverim ซึ่งเป็นเอกสารเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ รวมถึงการประชาสัมพันธ์เตรียมการประชุมหญ้าแฝกนานาชาติ ครั้งที่ ๖ ซึ่งจะจัดขึ้น ณ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามในปีงบประมาณ ๒๕๕๘

ล่าสุด กลุ่มวิเทศสัมพันธ์ได้จัดทำหนังสือเรื่อง “The Philosophy of Sufficiency Economy: The Greatest Gift from the King” (ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง: ของขวัญที่ยิ่งใหญ่ที่สุดจากพระราชา) ซึ่งเป็นหนังสือเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและตัวอย่างความสำเร็จของการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในทุกภาคส่วน

การดำเนินงานด้านสารสนเทศ

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ศูนย์สารสนเทศ (ศสท.) ได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงาน กปร. ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ตลอดจนเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง โดยได้ดำเนินการดังนี้

๑. โครงการปรับปรุงห้องสมุด

ศสท. ดำเนินการปรับปรุงทั้งด้านสถานที่และหนังสือ ประกอบด้วย ติดตั้งจอประชาสัมพันธ์ LED ที่มีคุณภาพ ขนาด ๔๖ นิ้ว เพื่อแสดงสื่อประชาสัมพันธ์และองค์ความรู้จัดทำตู้โชว์หนังสือ ขนาด ๐.๔๐ x ๑.๒๐ x ๒.๔๐ เมตร จำนวน ๓ ตู้ รวบรวมหนังสือที่สำนักงาน กปร. ผลิต และเอกสารที่เห็นว่ามีคุณค่าและคิดว่ามีความสำคัญเกี่ยวข้องกับโครงการฯ มาจัดแสดงที่ห้องสมุด จัดหาหนังสือเพิ่มเติม หน่วยงานราชการต่างๆ เพื่อนำหนังสือในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศานุวงศ์ และที่เกี่ยวข้องกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เข้าห้องสมุด จัดหาหนังสือพิมพ์และนิตยสารที่น่าสนใจเข้าห้องสมุด

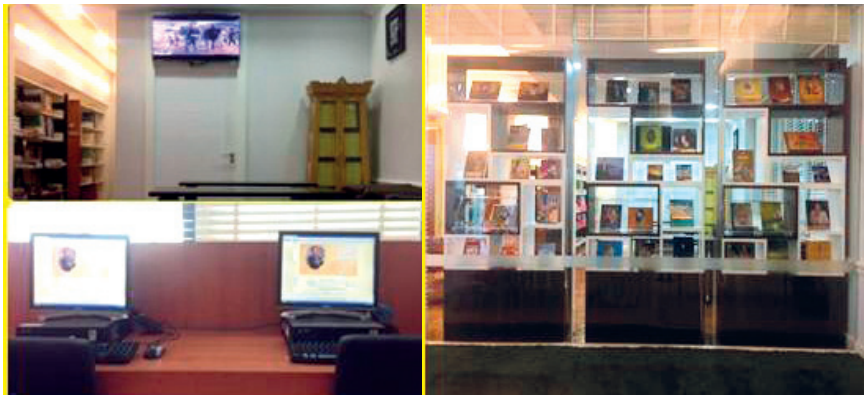

๒. ระบบติดตามความก้าวหน้าฎีกาขอพระราชทานพระมหากรุณา http://petition.rdpb.go.th

ศสท. ได้พัฒนาระบบติดตามความก้าวหน้าฎีกาฯ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในติดตามความก้าวหน้าฎีกา ตลอดจนการคำนวณหาจำนวนวันที่ดำเนินการในขั้นตอนต่าง ๆ และสามารถแนบไฟล์เอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องได้อีกด้วย ปัจจุบันสำนักประสานงานโครงการพื้นที่ ๑-๔ ได้นำเข้าข้อมูลฎีกาตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ จนถึงปัจจุบัน

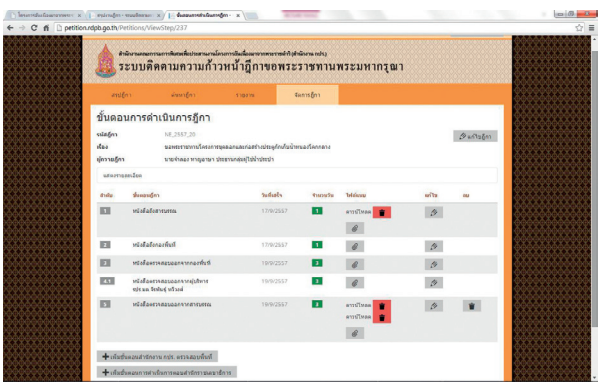

๓. ระบบ Knowledge Management (KM) http://km.rdpb.go.th

ศสท. มีจุดมุ่งหมายให้ใช้ระบบสารสนเทศในการเผยแพร่และถ่ายทอดองค์ความรู้ จึงได้ขับเคลื่อนการใช้งานคลังข้อมูลในเว็บ KM : Knowledge Management ขึ้น ซึ่งมี ๓ ฐานข้อมูล ประกอบด้วย ฐานข้อมูลพระราชดำริ, ฐานข้อมูลของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และฐานข้อมูลที่รวบรวมองค์ความรู้แนวคิดทฤษฎีตามพระราชดำริ เพื่อให้เป็นแหล่งข้อมูลและองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริและโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเผยแพร่ไปสู่ประชาชนต่อไป

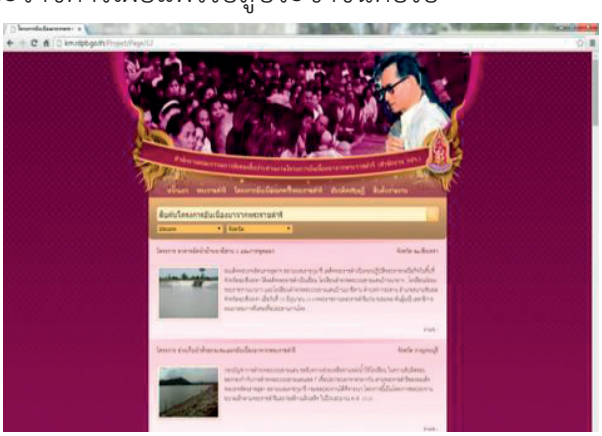

๔. โครงการฝึกอบรมการใช้งานระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ ครั้งที่ ๓ “การเชื่อมโยงรับ-ส่งหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ระหว่างหน่วยงาน”

สำนักงาน กปร. ได้เข้าร่วมโครงการสนับสนุนการเชื่อมโยงระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานภาครัฐตามมาตรฐาน TH e-GIF ภายใต้กรอบมาตรฐาน ECMS ๒.๐ และได้ทำการเชื่อมโยงระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ (e-Saraban) กับหน่วยงานภาครัฐภายนอกที่มีความพร้อมเรียบร้อยแล้ว และเพื่อให้เจ้าหน้าที่สำนักงาน กปร. ได้มีความรู้และความเข้าใจในการรับ-ส่งหนังสือภายนอกได้อย่างถูกต้อง ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ศสท. ร่วมกับ กลุ่มช่วยอำนวยการบริหารทั่วไป ได้จัดฝึกอบรม “การเชื่อมโยงรับ–ส่ง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ระหว่างหน่วยงาน (e-Saraban) ครั้งที่ ๓” ขึ้นเมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ณ ห้องประชุมปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ในสังกัดเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักกิจการพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตกรุงเทพฯ (โรงแรมสวนดุสิตเพลส) ให้แก่บุคลากรของสำนักงาน กปร. ธุรการและผู้ปฏิบัติงานแทนธุรการของแต่ละสำนัก/ศูนย์/กลุ่ม เลขานุการของผู้บริหาร มีผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น จำนวน ๕๒ คน ซึ่งเป็นการนำระบบสารสนเทศมาช่วยสนับสนุนในการปฏิบัติงานอีกทางหนึ่งด้วย

๕. โครงการฝึกอบรมคอมพิวเตอร์สำหรับเจ้าหน้าที่สำนักงาน กปร. และเจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ (เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน) จำนวน ๒ หลักสูตร คือ

๕.๑ โปรแกรมสำนักงานชุด Microsoft Office ๒๐๑๓ ณ สถาบัน Bits Thailand โรงแรมแชงกรี-ลา ชั้น ๔ กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ ๒๙ – ๓๑ มกราคม ๒๕๕๗ ผู้เข้ารับการอบรมจำนวน ๔๓ คน ให้มีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะในการใช้งานโปรแกรม Word Excel และ PowerPoint โดยก่อนการอบรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน**ระดับน้อยและปานกลาง** หลังการอบรม ค่าเฉลี่ยอยู่ใน**ระดับมาก** ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำโปรแกรมนี้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ ซึ่งค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ ระดับความพึงพอใจในภาพรวมของการอบรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ใน**ระดับมาก**เช่นกัน

๕.๒ Adobe Photoshop ณ สถาบัน Bits Thailand โรงแรมแชงกรี-ลา ชั้น ๔ กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ ๒ – ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ผู้เข้ารับการอบรมจำนวน ๒๘ คน มีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะในการใช้งานโปรแกรมนี้ โดยก่อนการอบรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน**ระดับน้อย** แต่หลังการอบรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน**ระดับมาก** ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำโปรแกรมนี้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน**ระดับมาก** ทั้งนี้ ระดับความพึงพอใจในภาพรวมของการอบรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ใน**ระดับมาก**

๖. โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพเครือข่ายสารสนเทศโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาความร่วมมือระหว่างสำนักราชเลขาธิการ สำนักงาน กปร. และ กสทช. โดยได้กำหนดกรอบความร่วมมือในการพัฒนาเครือข่ายสารสนเทศโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ระยะเวลา ๓ ปี โดย กสทช. จะให้ความร่วมมือใน ๓ ประเด็น ดังนี้

๖.๑ สำรวจและติดตั้งเครือข่าย Internet ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทั้ง ๖ แห่ง

๖.๒ การจัดนิทรรศการของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยเน้นการใช้ IT ซึ่ง กสทช. จะสนับสนุนเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ เพื่อมุ่งเน้นให้นักเรียน นักศึกษาหรือประชาชนที่เข้ามาชมศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้รับประโยชน์เพิ่มมากขึ้น

๖.๓ ความร่วมมือด้านอื่นๆ เช่น การจัดทำสื่อวีดีทัศน์และสื่อออนไลน์เฉลิมพระเกียรติ จำนวน ๓ เรื่อง (๙๙ ตอน) เพื่อนำเผยแพร่ขึ้นเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นสื่อกลางให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทั้ง ๖ แห่ง สามารถประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเสมือนอยู่บนเว็บไซต์เดียวกัน

ปัจจุบันได้มีการดำเนินการสำรวจสถานที่ ๒ แห่ง คือ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริและศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ส่วนศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริแห่งอื่นๆ จะเข้าสำรวจต่อไป ทั้งนี้จะดำเนินการที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ก่อนเป็นลำดับแรก

คณะผู้จัดทำ

หม่อมหลวงจิรพันธุ์	ทวีวงศ์	เลขาธิการ กปร.
นางสุวรรณา	พาศิริ	รองเลขาธิการ กปร.
นางสาวถกลวรรณ	ไกรสรกุล	ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและวิเทศสัมพันธ์
นางพิชญดา	หัศภาค	ผู้อำนวยการกลุ่มแผนงาน
นางศิริลักษณ์	ทัสนารมย์	ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์การพัฒนา
นางกมลินี	สุขศรีวงศ์	ผู้อำนวยการกลุ่มวิเทศสัมพันธ์
นายปวัตร์	นวะมะรัตน	ผู้อำนวยการสำนักประสานงานโครงการพื้นที่ ๑
นายวรกานต์	จุฑานนท์	ผู้อำนวยการสำนักประสานงานโครงการพื้นที่ ๒
นายสมบูรณ์	วงค์กาด	ผู้อำนวยการสำนักประสานงานโครงการพื้นที่ ๓
นางสาวอุศณีย์	ธูปทอง	ผู้อำนวยการสำนักประสานงานโครงการพื้นที่ ๔
นายประสาท	พาศิริ	ผู้อำนวยการสำนักศึกษาและขยายผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ
นายจิตพล	สิทธิประณีต	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคลเพื่อขับเคลื่อนแนวพระราชดำริ
นายอนันต์	ทองประชุม	ผู้อำนวยการสำนักประชาสัมพันธ์
นางสาววัชรี	วัฒนไกร	ผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการ
นายสมศักดิ์	เพิ่มเกสร	ผู้อำนวยการสำนักติดตามประเมินผล
นางสุพร	ตรีนรินทร์	ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศ
นายวัชระ	หัศภาค	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
นางสาวพิศมัย	เครือชารี	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ
นางสมพร	สุขประเสริฐ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ
นางสาวณัฏฐา	ระกำพล	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ
นางจริยารัตน์	เครือเล็ก	เจ้าพนักงานธุรการ ชำนาญงาน
นางสาวนารี	สุขจิต	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
นางสาวคันธรัตน์	คงชาตรี	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
นางสาวสุภาภรณ์	อานุภาพศรีธาดา	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
นางสาวสุภานิรันดร์	พิมพ์บึง	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูล

จัดทำโดย

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
(สำนักงาน กปร.)

๒๐๑๒ ซอยอรุณอมรินทร์ ๓๖ ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน
เขตบางพลัด กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๔๔๗ ๘๕๐๐-๖ โทรสาร ๐ ๒๔๔๗ ๘๕๔๓

http://www.rdpb.go.th

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษ
เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
(สำนักงาน กปร.)

เลขที่ ๒๐๑๒ ซอยอรุณอมรินทร์ ๓๖ ถนนอรุณอมรินทร์
แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๔๔๗ ๘๕๐๐-๖
โทรสาร ๐ ๒๔๔๗ ๘๕๖๓
www.rdpb.go.th